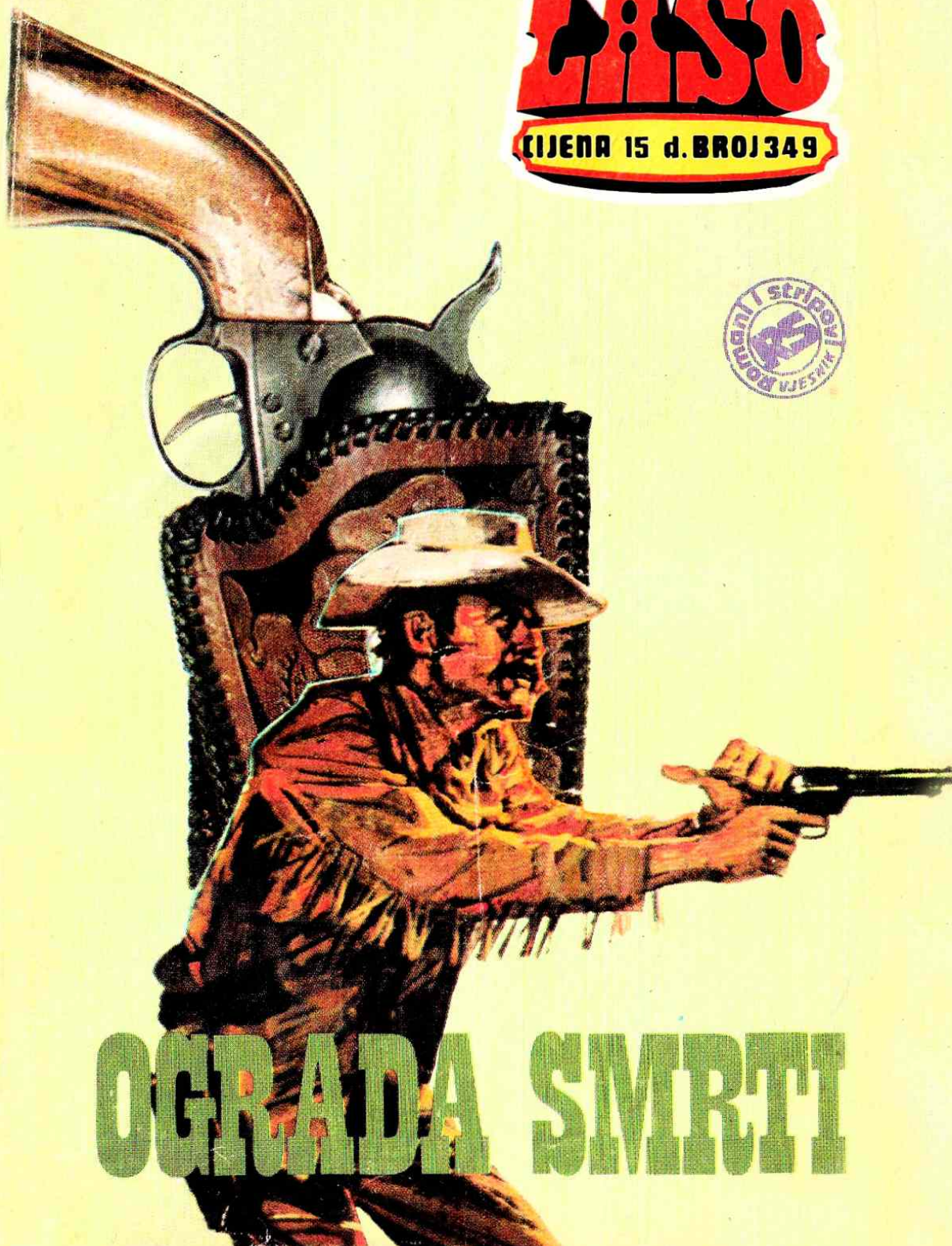

WESTERN ROMAN
LASO
CIJENA 15 d. BROJ 349

OGRADA SMRTI

G. F. Unger:

OGRADA SMRTI

G. F. UNGER: OGRADA SMRTI
Naslov originala: ZAUN DES TODES
Copyright: Zauberkreis-Verlag, Rastatt
Recenzija: Mladen Stary, književnik
Prijevod: Fedor Bekl
Grafički urednik: Ivica Bartolić
Urednik: Marcel Čukli

»Laso« – Izdavač OOUR Informativno-revijalna izdanja – n. sub. o. Radne organizacije »Vjesnik« n. sol. o. OOUR-a, Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4 – Glavni i odgovorni urednik Borivoj Jurković – Tisak OOUR Novinsko-revijalna štamparija i OOUR TMG »Vjesnik«, Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4 – Zagreb 1980
Copyright (sva prava za Jugoslaviju) VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA Zagreb.

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 520 ili 468 d s popustom od 10%, a za 6 mjeseci 260 d ili 234 d s popustom. Samo unaprijed plaćena pretplata osigurava popust od 10%. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa 30101-833-586 OOUR »Vjesnik SSRNH« s oznakom za »Laso«.

Cijena za inozemstvo: DM 1.80, ASCH 1000, SFRS 200, HFL 2.00

Cijena inozemne pretplate za 6 mjeseci: DM 36.00, SKR 63.00, ASCH 250.00, FF 74.00, SFRS 36.00, HFL 37.00, US\$ 15.00

UPLATA NA DEVIZNI RAČUN 30101-620-37-7210-256 – Privredna banka Zagreb za »Vjesnik«.

EKONOMSKA PROPAGANDA: »Vjesnik« Agencija za marketing Zagreb. Trg bratstva i jedinstva 6-1/1. kolor zadnja stranica 7.000 d ili 480 US\$.

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26. XI 1973.

I

Snijeg je padao tako gusto da se na udaljenosti od dva metra nije ništa vidjelo. Ljudima i životinjama snijeg je punio oči, usta, nosnice... Snježna je oluja urlala. Od hladnoće su se kočili udovi. Počela je borba za goli život.

Obojica se nisu više brinula za stado koje su kupili pošto su teškom mukom i uz velike teškoće radili dvije godine na jednom ranču. Zastali su, a Jack Barryland je dodao svom ortaku kraj lasa da bi ga zavezao o jabuku na svome sedlu.

I Barryland i Sunshine sagnuše se nisko u sedlu, lica priljubljena uz vratove konja. Prepustili su životinjama da same pronalaze put, budući da oni nisu mogli vidjeti ni dva metra ispred sebe. Morali su se prepustiti istančanom smislu za orijentaciju što su ga te životinje posjedovale. One će bilo kada pronaci zaštitu od nevremena. Zastat će u zaklonu pod nekim obronkom brda ili u kakvoj šumi.

Možda će dotle živjeti a da im se udovi ne smrznju. Možda! Obojica su bili tvrdi borci. I visoki Jack Barryland i oniski Wash Sunshine, tvrdi poput čelika i žilavi kao puma. Njihovi su konji bili rođeni u ovoj zemlji. Bili su to mustanzi koje su Indijanci ulovili i pripitomili.

Ta su se četiri živa bića znala boriti.

Ledena mećava dohvatila je i goveda maloga ranča, koja su tridesetak kilometara dalje rastrkana pasla na pašnjacima podno brežuljaka. Svojom je snagom pokrenula stado i potjerala ga ispred sebe, prouzročivši tako veliku seobu životinja.

Uz to je stado u početku jahalo nekoliko konjanika, ali su se brzo vratili jer je mećava postajala sve jaća. U posljednji su čas stigli do rančerske kuće Bucka Stagea. Znali su da je njihovo stado najvjerojatnije izgubljeno.

Mećava je sada već nosila led i velike pahulje snijega. Goveda su ubrzo bila do trbuha u snijegu, prije nego što su se stigla skloniti u kakvu šumu ili zakloniti u podnožju brežuljka.

Odjednom su goveda stala. Nisu prešla ni koji kilometar kad su naišla na zapreku i nisu mogla dalje.

Dužinom rječice Frontier, od bregova na zapadu pa prema istoku, bila je razapeta ograda. Ograda smrti! Ta je ograda zaustavljala sve što je bježalo pred mećavom prema brežuljcima i šumarcima, kako bi tamo potražilo spas.

Tu je ogradu postavila moćna kompanija STAR, veliko stočarsko poduzeće koje je u gotovo svim državama posjedovalo prostrane rančeve. Vlasnici te zemlje živjeli su u velikim gradovima na Istoku i ljudima poput Matta Algernona prepustali da za njih ostvare što veću dobit.

Ti bogataši u velegradovima željeli su samo što veću zaradu, pa su upraviteljima davali malone neograničena ovlaštenja. Zacijelo se ne bi osobito uzbudili da su sada mogli vidjeti kako goveda ugibaju pred tom ogradom.

Životinje su nadolazile iz snježne vijavice i nalijetale na čvrsto napetu žičanu bodljikavu ogradu. Ur-lale su od bolova i uzmicale, a mećava ih je opet tjerala naprijed... na ogradu smrti. S mukom su se jedva jedvice pokretale, jer je snijeg bio vrlo dubok i oduzimao im snagu, pa nisu mogle jurišati na razapetu ogradu. I tako su sve više slabile boreći se duž ograde.

U tom snježnom kovitlacu goveda se nisu borila samo protiv bodljikave žice i mećave, nego i protiv goveda koja su dolazila za njima i koja su također htjela stići do brežuljaka u zavjetrinu.

U borbi za život pred njima se ispriječila nesavladiva prepreka: bodljikava ograda. Bijaše to čvrsta ograda. Pri njenom podizanju nije se nimalo štedjelo. Kilometri čvrste žice s opasnim bodljikama i čvrsti stupovi kao potpornji.

Možda bi ograda ipak bila oborena da su goveda mogla na nju jurišati u stampedu, no u toj mećavi nikakav stampedo nije dolazio u obzir. Snijeg bijaše predubok a životinje su se mučile već i pri polaganom napredovanju.

Goveda su se skupljala duž ograde, po cijeloj njezinoj dužini od oko šezdesetak kilometara.

Mećava je trajala punih pet dana i pet noći. U tih pet paklenskih danonoćja uginulo je pred bodljikavom žičanom ogradom deset tisuća goveda. Ona nisu mogla poput ljudi potražiti sigurnost i toplinu u čvrstim i grijanim zdanjima. Izgladnjela naprosto su se smrznula.

U glavnoj zgradi na ranču »S u četvorokutu« sjedilo je više muškaraca, koji su ovdje potražili sklonište pred iznenadnim naletom snježne vijavice.

Ranč je bio malen, a vodili su ga zajedno brat i sestra Stage.

Ester Stage upravo je prostirala stol za večeru i osluškivala razgovor muškaraca koji su se smjestili u dnevnoj sobi. Ovdje u blagovao-nici, koja je hodnikom bila povezana s kuhinjom, bilo je ugodno toplo. Dopirao je samo zvuk orgijanja mećave.

Iz dnevne sobe dopre ogorčeni glas staroga Jima Paynea, vlasnika ranča »Vršak strijele«.

— Sada smo gotovi, ljudi. Tako smo uništeni da podsjećamo na jadne pse kojima su ispali zubi. U proljeće će nam kompanija dati smiješnu ponudu, a mi ćemo je, što je još smješnije, najvjerojatnije prihvatiti. Tko nam je kriv što smo bili takvi strašljivci i kukavice da se nismo usudili srušiti tu prokletu ogradu i boriti se za svoja prava!

Jedva je stari Payne dorekao kad se vrata prema dvorištu s treskom otvore.

Ledena struja zraka prostruji kroz čitavu kuću i djevojka se strese. Odmah zatim začuje glas svoga brata, koji je već dugo radio nešto u staji.

— Ljudi, dodite napolje! Izidite i pomozite mi! Stigla su dva jadnika

koja je taj prokleta mečava zamalo usmrtila.

Glas Bucka Stagea snažno je odzvanjao kućom. Čak je i Ester napustila posao, navukla debeli ogrtač i krenula za muškarcima koji su žurili van.

Napolju je bjesnio pakao. Bila je to tako gusta vijavica da djevojka nije mnogo vidjela. Između zgrada, koje su donekle štatile od vjetrova i pružale kakav-takav zaklon, u mečavi su se nazirale nejasne prilike. Bili su to konji.

Muškarci koji su izašli iz tople kuće skinu jahača s jednoga konja i ponesu ga. Nije mogao hodati, jer ga smrznuti udovi nisu služili.

Iza njih do kuće stigne druga skupina muškaraca. Ester ugleda brata i Jima Paynea kako vode drugoga muškarca, koji je između njih posrtao. Bio je to vrlo snažan i visok čovjek.

Djevojka otvori vrata i pridrži ih otvorena. Bilo je to teško jer je vjetar neprekidno njima udarao. Dok je tako stajala, snažan neznačev lik, pokriven ledom i snijegom, zatetura tik uz nju. Muškarac je jedva nešto mogao vidjeti, ali je ipak raspucanim usnicama teškom mukom protisnuo:

– Pobrinite se za Washa... pobrinite se za moga malog druga. Skinite ga i istrlijajte snijegom, ali ga nikako ne približujte peći!

Riječi su bile jedva čujne, ali promukao i prehladeni glas odavao je divlju čvrstoću, hladnokrvan bijes borca koji se svim snagama borio protiv mečave i nije se dao pobijediti.

Kao na zapovijed, Ester je svom snagom držala vrata otvorena, jer su dvojica muškaraca izašla iz kuće s gunjom u rukama. Odmah pred vratima napunili su gunj snijegom i vratili se s teretom u kuću.

Tek je sada Ester zatvorila vrata i povukla zasun. Za to kratko vrijeme kuća se prilično rashladila. Kad je ušla u dnevnu sobu, manji je muškarac ležao na podu nepomičan na gunju. Bio je bez svijesti. Kraj njega su čučali Owen Overhoff i Reece Carter i svlačili ga. Drugi se rješavao od leda ukočenog kaputa. Pomagao mu je Payne. Neznatac bijaše od glave do nogu okovan ledom, ali je ipak stajao na nogama, kimajući se.

– Brzo! Pobrinite se za moga druga što brže. I ja sam do bokova potpuno mrtav, a tek Wash...

Visoki čovjek nije dorekao ono što je namjeravao. Strovalio se kao pokošen i Payne je jedva uspio malo ublažiti njegov pad.

Ester nije dugo stajala i gledala. Požurila je u kuhinju, skinula kaput i pristavila lončić vode za kavu. Skuhala je jaku kavu i dodala poprilično viskija. Dok je poslovala oko štednjaka, čula je da se muškarci u drugoj sobi i dalje bave dvojicom onesviještenih neznanaca. Njen je brat govorio:

– U prvi čas sam pomislio da prema meni dolazi nekakvo gorostano čudovište. Kad sam se malo približio konju, zamijetio sam da ovaj visoki čovjek pred sobom drži svoga druga, kao da je malo dijete. Strašnim me glasom upitao da li je doista stigao na neki ranč. Momci, ne biste nikada pogodili što je uradio! Nasmijao se i rekao:

»Prokleta mečavo ipak sam te pobijedio. Nisi nas dokrajčila.« Da, baš je to rekao. Odmah sam procijenio kakav je to muškarac. Baš je pravi borac.

Zavlada muk. Čuli su se samo koraci. Onda Stage opet progovori:

– Oh, zaboravio sam na konje u staji! Moram izaći i pobrinuti se za njih.

Prešao je iz dnevne sobe u kuhinju. Kad ga je zapuhnuo miris svježe kuhane kave izmiješane s viskijem, odobravajući je kimnuo sestri.

— Ispravno, Ester. Odmah im to odnesi. Mora da su se satima borili protiv te paklenske mečave. Nevjerojatno kako je onaj visoki izdržljiv.

Djevojka napuni vrućom kavom dva limena lončića i krene u dnevnu sobu. Muškarci su još trljali neznance snijegom, masirali ih i gnječili. Obojica su bila gola. Ljudi koji su oko njih čučali i klečali bili su oznojeni od silnoga napora, iako u kući baš nije bilo toplo.

Ester nije bila glupa guska koju bi pogled na gologa muškarca natjerao da porumeni i pobjegne. Uostalom, za nju to nisu bili muškarci nego unesrećeni kojima je bila potrebna pomoć. Dodala je jedan lončić Payneu, a sama s drugim klekla do visokog neznanca. Podigla mu je glavu i prislonila lončić na njegove raspucale usne.

Covjek odmah počne gutati. Ispod sklopljenih vjeđa počele su mu se micati bjeloočnice. Pio je to paklenski vruće i jako piće dugačkim gutljajima, iako mu je to moralo zadavati bol, pareći mu usnice, jezik, grlo...

Prošlo je nekoliko minuta, a onda je otvorio oči i začudeno se zagledao u Ester. Iz pogleda mu se vidjelo da još ništa ne shvaća. Tek je nakon nekoliko dugih trenutaka počeo raspoznavati okolinu i polako shvaćati. Tada uzdahne i propće:

— Oh, ja sam u rukama anđela! Dakle, nisam mrtav. Kraj mene je anđeo... pravi pravcati anđeo...

Promucavši posljednje riječi, ponovo se onesvijestio.

— Možemo ga sada staviti u krevet — promrmlja netko. — Krv mu opet prirodno struji žilama.

— I ovaj mališan će prebroditi neprimliko — javi se Jim Payne zadovoljnim glasom.

II

Proteklo je dvadeset sati, tijekom kojih je mečava tutnjala jednakom žestinom, kad se naposljetku Jack Barryland probudio.

Bolijelo ga je čitavo tijelo, a jednako su ga tako bolno stezale ozebine na licu. Gotovo istoga trenutka kad je otvorio oči shvati da mu je nečija nježna ruka premazala rane od ozebina na licu. To nije mogla biti muška ruka. Onda se sjeti da je prije gotovo tisuću godina... pričinjalo mu se da je otad prošlo toliko vremena... vidio jednog anđela kako se saginje nad njega.

Otvorivši oči, ugleda istoga anđela. Sada, pošto se naspavao i odmorio, znao je da je riječ o lijepoj djevojci koja brine oko njega. Ispitujuće se zagleda u svoju njegovateljicu.

Jasnosive oči obrubljivale su dugačke trepavice i lijepo oblikovane smeđe obrve. Kad su se pune, svježe i rumene usne raširile u prekrasan smiješak, zablistali su savršeno bijeli i pravilni zubi. Tada ga pomalo opor glas upita:

— No, kako se osjećate, veliki neznance?

Htio je uzvratiti smiješkom, ali mu bolne usnice to ne dopustiše. No njegove su oči, jednako tako sive kao i njezine, zasvjetlucale od radosti.

— Odlično, gospodo — odgovori teškom mukom, pa protisne: — Sa mnom bijaše i moj drug...

Djevojka kimne, da bi prekinula njegovu muku, pa prstom pokaže iza svojih leđa.

— Čujete li ga kako hrče? — upita smiješeci se.

— To zvučno hrkanje dobro mi je znano. Tako muzikalno može hrkati samo gospodin Washington Sunshine. — Odmorio se, malo jezikom navlažio usnice, pa nastavio:

— Kad on spava kraj otvorenog prozora, okupe se sve mačke iz susjedstva i prate ga u koru. — Opet zašuti, a onda pogleda djevojku u oči i predstavi se: — Gospodo, ja sam Jack Barryland.

Ester ga je promatrala ozbiljno, a ujedno i ispitujući. Od njegovog lica nije vidjela mnogo, jer bijaše obraslo bradom i pokriveno ranama od ozebina. Morala se pri svome sudu pouzdati samo u ono što vidi u njegovim očima, a one su u njoj probudile povjerenje.

Kimnula je, pa odgovorila:

— A ja sam Ester Stage. Moj brat i ja upravljamo ovim malim rančom »S u četvorokutu«.

— Niste još udani? — upitao je iznenađen i još je jednom ispiti-vački promotri.

Bila je visoka i vitka djevojka koja je gotovo dostigla zrelost žene. Mogle su joj biti dvadeset i tri ili dvadeset i četiri godine, a u toj je dobi većina žena u tim krajevima odavno udana i ima po nekoliko djece. Kosa joj je bila boje kestena i isto tako sjajna. Sve je na toj djevojci bilo skladno i uravnoteženo. Iz nje je izbijalo nešto što se nalazi samo u rijetkih žena: prirodan ponos, samouvjerenost, ljepota, unutrašnja zrelost i urođena privlačnost... Zapravo, sve je to bilo teško opisati, a još bi bilo teže objasniti.

Ester Stage je pripadala onom soju žena koje nisu izvještačene.

Koje su prirodne, bistre, jednostavne i poštene, a ipak su lijepe i poželjne. Svaki muškarac koji ih pogleda, osjeti da bi s njima mogao provesti cijeli život. Da bi ih morao voljeti i poštovati i onda kad mladost već davno prođe.

Točno se tako osjećao Jack Barryland dok je ležao i pažljivo promatrao djevojku. Bio je potpuno svjestan da je i on promatra takvim očima.

— Zadovoljni, gospodine, onim što vidite? — prekinula ga je u razmišljanju, nasmiješivši se.

Pokrenuo je ruku i pokušao pomaknuti prste. Stisnuo ih je u šaku, zatim opet ispružio. Onda rukom oprezno prijede preko čela i očiju, pa promrmlja:

— Kad ne bih bio siromašna lutalica na konju, zaljubio bih se u vas, gospodice Ester. Tada biste možda postali mojom ženom.

— Jašete na vrlo brzom konju, Jack Barryland! — oštro mu odgovori djevojka i ustane.

U ruci je još držala mali lončić s ljekovitom mašću, kojom bijaše vidala njegove rane. U njezinim se očima nazirao podrugljiv izraz kad je upitala:

— Uvijek tako brzate?

— Pitali ste me jesam li zadovoljan i ja sam vam rekao da bih vas zaprosio kad bih mogao preuzeti takvu odgovornost. Nije posrijedi namjera da vas uvrijedim, gospodice.

— Ja se i nisam uvrijedila, gospodine Barryland.

Ester se okrene i ode do kreveta u kojemu je ležao Wash Sunshine.

Hrkanje u trenu prestane. Momak otvori oči i srdačno se nasmiješi.

— Halo, draga djevojko! — pozdravi je, pa obješenjački nastavi: — Mogu vam se zakleti da onaj visoki Indijanac tamo nije još nijed-

noj ženi tako brzo položio srce pod noge. Mora da se s njim dogodilo nešto čudnovato.

— Pa vi uopće niste spavali — primijeti Ester ozlojeđenim glasom.

— Nisam htio onoga dugajliju dovesti u nepriliku — odgovori Wash sa smiješnom grimasom na licu. Prekriživši ruke na pokrivaču, nastavi: — Iako smo možda izgubili pola stada, ipak moramo biti zahvalni, zar ne? Kad sam pao s konja — brbljao je veselim glasom — mislio sam da ne postoje baš nikakvi izgledi da se izvučemo. E, čini se da je moj drug pametnjaković točno znao da će nas uskoro njegovati jedna lijepa vila, pa je izdržao sve napore. Imam još nekoliko dolara u džepu i za njih ću kupiti veliku svijeću. Ima li u blizini kakva crkva? — upita naposljetku usiljeno ozbiljnim glasom.

Djevojka je promatrala maloga kauboja ponešto zbunjena i začuđena.

— Ima, u gradiću-Longhorn. Udaljen je odavde oko osamdeset kilometara.

Okrenula se od kreveta i krenula prema vratima. Onda zastane i reče:

— Ako se gospoda bolje osjećaju i ako su sakupila snagu, mogla bi se odjenuti, a ja ću dotle pripremiti jelo.

Još jednom zbunjeno pogleda Sunshinea a zatim izide.

Malo zatim Jack i Wash su izašli iz spavaonice. Kad su ušli u dnevnu sobu, zamijetiše da ih ljudi koji su se tu nalazili vrlo pažljivo promatraju.

Bilo je to šaroliko, ljutito i mrzovoljno društvo. Ovdje su se sakupili kad su se sklonili pred pobješnjelom mećavom. Bili su ispunjeni brigom i nestrpljenjem i to se vrlo dobro vidjelo na njihovim licima.

Barryland kimne prisutnima na pozdrav, pa progovori:

— Gospodo, silno ste nas zadužili. Uradili ste mnogo za nas. Moje je ime Jack Barryland, a ovo je — okrene se prema svom drugu — moj ortak Washington Sunshine. Bili smo na putu s našim malim stadom kad nas je usred ravnice iznenadila mećava. Jesu li naša goveda imala ikakvih izgleda da se negdje zaklone i spase?

— Ne, baš nikakvih. Vaša su goveda sigurno uginula. Sva stoka što se našla s ovu stranu one proklete ograde sada je mrtva — odgovori jedan ogorčeni glas.

Govornik ustane. Jim Payne se srdačno rukovao s dvojicom prijatelja, predstavio se i zatim ih upoznao s ostalima.

— To je Buck Stage, naš domaćin, a ovo su Oven Overhoff... Reece Carter... Hit Braddock... Lee Quarter. Svi smo mi sitni rančeri. Kad je počela mećava, pošli smo običi svoja stada i ono malo jahača koje smo mogli zaposliti. Međutim, morali smo vrlo brzo odustat, jer je mećava strahovito naglo jačala. Gotovo u posljednji trenutak uspjeli smo stići do ovoga ranča.

— Spomenuli ste nekakvu ogradu — primijeti Barryland. — O čemu je riječ?

— O jednoj proklesoj žičanoj ogradi dugačkoj šezdesetak kilometara — umiješao se u razgovor Stage, koji se upravo rukovao s novim gostima.

Buck Stage bio je srednje visok čovjek, ali vrlo širokih leđa i snažan. Moglo mu je biti oko trideset godina. Nimalo nije nalikovao svojoj lijepoj sestri. Na prvi pogled izgledao je kao zdrav seljak, kojemu brzo zaključivanje nije vrlina. Nije nalikovao ni jahaču ni odgajivaču goveda. Prije bismo pomislili da

uzgaja krumpir, pšenicu, repu... da obrađuje zemlju.

Stage je zamišljeno promatrao strance. Pogled mu se zaustavio na izlizanim mjestima njihovih hlača. Na bedrima bijahu istrošene od revolvera, koje su sigurno nosili prilično nisko obješene.

I ostali su muškarci u sobi to primijetili.

Izenada Reece Carter, čovjek čije je lice krasila šiljata bradica, ljutitim glasom progovori:

— Ogradu je postavila kompanija STAR, kako naša goveda ne bi zimi mogla naći zaklon u podnožju brežuljaka ili u šumama. I točno se to sada dogodilo.

Zašutio je, teško uzdahnuo, a onda kimnuo i nastavio:

— Morate znati i to da mi nismo drugo do li proklete kukavice, pa ništa drugo nismo ni zavrijedili! Jim Payne nas je uvijek nagovarao neka se borimo, ali nismo imali hrabrosti. Nismo se htjeli upustiti u borbu i nadali smo se sreći, tješeci se da ipak neće biti tako zlo. Eto, tako smo mislili. Uistinu smo nezamislive budale, kakvih nigdje nema!

Zašutio je i zagledao se u stol, na kojemu je sa starim kartama, koje je svuda nosio sobom, slagao pasijans. Onda ogorčeno doda:

— Nipošto neće biti dobro. Morat ću u proljeće prodati svoj mali ranč... naravno kompaniji... a onda mi neće preostati drugo nego da odem odavde.

Zavlada muk. Ogorčeni ljudi su šutjeli, obuzeti crnim mislima. Barryland i Sunshine se pogledaju. Wash se ljutito nasmije, pri čemu su se vidjeli njegovi kratki i vrlo široki zubi.

Jack se okrene Stageu.

— O kompaniji STAR već smo koješta čuli. I radili smo za nju u

Nebraski. Vrlo moćno ali i vrlo nemilosrdno poduzeće. Recite, da li je kompanija postavila ogradu na vlastitom zemljištu?

Pitanje je dugo i teško visjelo u zraku. Tek nakon podulje šutnje Stage zanijeće glavom i odgovori:

— Ne. Ograda je podignuta na slobodnoj, državnoj zemlji. Pašnjaci kompanije počinju tek sa druge strane brežuljaka. Donedavna su sva goveda, i sa malih i sa velikih rančeva, zimi tražila zaštitu među brežuljcima. U proljeće je bilo teško ponovo okupiti stoku, ali...

— Jesi li čuo, Jack, što kažu? — borbeno poviče Wash. — Kompanija je postavila ogradu na slobodnoj zemlji! Vjerojatno smo zato izgubili naše stado, za koje smo tako teško radili pune dvije godine!

— Da, čuo sam — promrmlja Jack. Onda udari svoga druga po ramenu i razvučenim glasom doda: — Ako je sve tako kao što smo čuli, morat će nam kompanija nadoknaditi stado koje smo izgubili. Zar ne, maleni?

— Aha!

Sunshine se osmijehne i rukom pogladi mjesto gdje bi se morao nalaziti njegov kolt.

— STAR će to svakako uraditi, junački oče! — Mali kauboj odlučno kimne. — Ako ne nadoknadi, priuštiti ćemo joj paklenskih briga — završi ledenim glasom.

Ostali su u prostoriji pažljivo promatrali dvojicu prijatelja. Tek im je sada postalo jasno da su pred njima dva istinska, prekaljena borca. I ti će borci, koji su slučajnošću stigli na njihovo područje, ukrstiti mačeve s kompanijom koja njima odavno zadaje brige i neprilike.

Malone svi u prostoriji zadržali su dah pri toj spoznaji, svjesni kakva je razlika između njih i te

dvojice stranaca. Tada se Reece Carter nesigurno nasmiješi Barrylandu i Sunshineu, pa reče:

– Ne možete se odviše busati u prsa, momci. Vi ne poznajete Matta Algernona, ni njegovog predradnika Recka Slatera, ni cijelu tu do u srž pokvarenu hordu njihovih kaubojâ. Odete li k njima i saopćite im svoj drski zahtjev, oderat će vam kožu. Uza sve to i šerif je na njihovoj strani. Pokrajinski šerif, pak, daleko je stotinu i šezdeset kilometara i uopće ne brine o tome što se događa u ovom kutu bogu za ledima.

– Vidjet ćemo – promrmlja Barryland blagim glasom i okrene se, jer je čuo djevojčine korake.

– Jelo je na stolu – reče Ester. Djevojka je ispitivački i zabrinuto promatrala ljude i Jack je shvatio da je čula svaku riječ koju su izgovorili.

III

Nakon pet dugih dana i još dužih noći mećava je naposljetku iscrpla svoj bijes. Izgubila je snagu i kao da bijaše zadovoljna štetom koju je do tada prouzročila.

Bio je prekrasan, vedar i sunčani dan, koji je upravo pozivao da se izide. Razumljivo, bijaše hladno, ali to je ipak bio lijep zimski dan koji se mogao ubrojiti u radosne dane.

Mogao!

Za ljude koji su jahali s malog ranča taj se lijepi dan nije mogao ubrojiti u radosne. Njihove su brige bile prevelike da bi bilo tako. U dubokom snijegu konji su se kretali vrlo teško, iako su njihove noge bile mnogo dulje od nogu goveda. Bilo je to teško i naporno jahanje. Konjanici su mnogo zaobila-

žili, koristeći se svakom mogućnošću koju im je pružalo zemljište.

Do ograde su stigli oko podneva. Barryland i Sunshine zauzdaše konje. Sjedili su na njima i promatrali cgradu i okoliš. Dokle je god oko sezalo, obronci su bili obrasli raslinjem, a između ograde i gorja bilo je nekoliko povećih šumaraka. Da je mogla stići donde, bilo do koje šumice, bilo do podnožja brda, sva bi se stoka sklonila pred mećavom. Brežuljci i drveće znatno bi ublažili žestinu snježne oluje. Osim toga, tamo snijeg nije bio tako dubok kao u ravnici, a ondje bi životinje mogle pronaći i hranu.

Međutim, ispred tog sigurnog zaklona prepriječila se razapeta žica, ograda od pet redova čvrsto nategnute bodljikave žice. Sada su se vidjela samo tri gornja reda, jer je snijeg bio vrlo dubok. Žica bijaše učvršćena na jakim i čvrstim stupovima. Ograda je bila vrlo široka i sezala je tako daleko da joj se ni s lijeve ni s desne strane nije vidio kraj. Svuda pred ogradom ležala je stoka.

Uginula stoka!

Doduše, nije se vidjela jer je bila prekrivena snijegom i prije je naličovala malenim humcima, ali posvuda su iz snijega stršali rogovi, koščata leđa, a ponegdje i papci. Uginula su goveda ležala u gomilama.

Iza tih prvih gomila uginule stoke dio ravnice bijaše slobodan, a onda su se ukazali novi humci. Stoka. Izgladnjela i smrznuta! Čak ni poludivlja dugoroga goveda nisu mogla preživjeti oluju, koja je divljala punih pet dana i pet noći. Ništa ne bi preživjelo u toj ravnici na kojoj nije bilo ni najmanjeg zaklona.

Ljudi nisu više čak ni kleli. Jednostavno nisu nalazili riječi kojima bi izrazili ogorčenost. Jedino je u

njihovim očima gorio plamen nemoguća bijesa.

Jack Barryland i Wash Sunshine jahali su na začelju kolone. Zurili su u daljinu, na brdo s onu stranu ograde. I oči i lica bila su im bezizražajni.

Nakon otprilike sata jahanja konjanici su se našli u velikoj i prilično dubokoj dolini, obrasloj gustim grmljem. Između gustiša stršalo je i rijetko drveće. U zaklonu ove kotline, među grmljem pronađu oko stotinjak goveda. Oslabjele životinje pružale su jednu sliku. Ne samo da su bile promrzle, nego danima nisu jele.

Ipak su preživjele jer su stigle dotle. Tijesno priljubljene, stajale su na sjevernom rubu kotline. Čim su ugledale konjanike, počele su tužno i bespomoćno mukati.

— Pogledajte, ljudi! — usklikne Buck Stage. — Neke su još žive. Uokolo ima još takvih dolina i uvala. Možda...

— Do vraga — prekine ga bijesnim glasom Jim Payne — što znači tih nekoliko goveda više ili manje? Mi smo izgubili devedeset posto svoje stoke.

Kleo je strahovito ogorčen. Onda rukom pokaže na jadne životinje i poviče:

— I ove će crknuti! Na toj se ravnicima zimi ne može održati govedo. To je za ljetnu ispašu. Od proljeća do ljeta livada je dobra, ali tada svu stoku treba otjerati do brda, gdje će imati potreban zaklon i hranu. — Ušutio je i rukom pokazao prema bodljikavoj ogradi. Onda nastavi: — E, do tamo ne mogu doprijeti jer im to ne dopušta ova žica. Pogledajte je, ljudi! Želite li spasiti tu jednu stoku, morate srušiti ogradu i otjerati goveda na drugu stranu. Za to ste prevelike kukavice. Zato će i ova

posljednja goveda tijekom zime uginuti. Indijanci su prorekli da će ova zima biti neuobičajeno oštra.

Jack Barryland i Washington Sunshine potjeraju konje niz padinu, u dolinu gdje su stajala goveda. Jahali su između životinja i pronašli više od tuceta krava koje su bile žigosane znakom BS.

— Nismo, dakle, izgubili baš sva goveda — gorko se osmjehne Wash, pa upita: — Što ćemo sada poduzeti, junački oče?

— Što misliš da bismo morali, Wash?

— Srušiti ogradu i potjerati goveda u šumu.

— Razumljivo, sine junaka — suglasi se Jack, pa okrene konja i odaše do rančera. Kad se zaustavio pred njima, reče: — Tamo dolje ima i naših goveda, žigosanih znakom SB. Ja ću sada srušiti ogradu, pa ćemo potjerati goveda do onoga brda.

Izgovorivši to, potjera konja na trag. Kad je stigao u blizinu ograde, skinuo sa sedla laso i snažnim ga pokretom zavitla.

Prije nego što ga je stigao baciti, čuo je kako mu Carter dovikuje:

— Gospodine, to bi moglo biti vrlo opasno. Ljudi sa STARA to neće dopustiti. Tko dirne njihovu ogradu, taj će...

— Zatvorite usta, čovče! — oštro ga prekine Barryland. — Već vas danima slušam kako govorite jedno te isto. Katkad mi se čini kako pokušavate spriječiti svoje susjede da nešto poduzmu. Međutim, to je njihov problem. Mi nemamo ništa zajedničkoga sa vama. Obit će tu ogradu i odvesti svoja goveda na drugu stranu.

Ponovo zavitla laso i baci ga snažnim izbačajem ruke.

Omča padne na jedan stup, a Jack natjera konja da počne vući laso. Životinja se morala dobrano napregnuti da bi išćupala stup koji bijaše zabijen vrlo duboko.

Izenada mu posao bi olakšan. Poletjelo je i drugo laso. I drugi je konj počeo vući stup.

Barrylandu se pridružio Jim Payne! Zajedničkim snagama oboriše prvi stup.

To bijaše znak i ostalima da se pridruže. Ni Reece Carter nije oklijevao.

Kad su srušili oko stotinu metara ograde, Payne izvadi iz svoje torbe velika klijesta za rezanje žice i prereže svu žicu. Ostali su sjahali i namatali žicu na stupove, načinivši golemo klupko.

Čitavo vrijeme nitko nije progovorio ni riječi. Svi su žustro radili, obuzeti bijesom. A kada su završili i ponovo uzjahali, Barryland izvuče iz navlake vinčesterku i pojaše na drugu stranu.

— Stražarit ću na onom brežuljku — reče naizgled nemarno.

— Potjerajte bez bojazni životinje na drugu stranu. Pazit ću da se tko ne približi.

Gledali su ga kako jaše, ostavljajući u snijegu duboke tragove. Kad se uspeo na vrh, ogledao se na sve strane i mirno ostao na konju.

Nije pao nijedan metak. Nigdje se nije mogao vidjeti neki jahač sa STARA. Rančeri se zgledaše, a stari Payne reče ostalima:

— Tako se to radi, zar ne? On nam je pokazao što valja poduzeti. Potjerajmo ta goveda!

Krenuli su za njim.

Dugo je trajalo dok su svu stoku izveli iz doline i protjerali kroz otvor u ogradi. Neke su se životinje posljednjim snagama probijale kroz snijeg.

Uspjelo je! Kroz usjeke među obroncima dotjerali su stoku u

sumicu, koja je poput otoka rasla po srijedi jedne doline. Tu su se poludivlja goveda sama od sebe počela brže kretati i tražiti put kroz grmlje i drveće.

Jahači uspore, a Payne se obrati Barrylandu i Sunshineu.

— Goveda su sada dobro zbrinuta, a čim se uvuku dublje među obronke, bit će im još bolje. Tamo ima prekrasnih i dobro zaštićenih kanjona, kotlina i dolina. U sumama su posvuda veće krčevine. Sve to osigurava dobre uvjete za zimovanje. Rančeri okrenu konje i pojašu natrag prema otvoru što su ga načinili u ogradi.

Kad su izjahali iz zaklona obronaka na ravnicu, zamijete da su se u međuvremenu kraj ograde okupili konjanici. Dojahali su s istoka, i to s ovu stranu ograde.

Kad ih je ugledao, Reece Carter krikne, pa prestrašenim glasom reče:

— Sada će početi naše nevolje. Ta četvorica rade u kompaniji STAR. Zaboga, s njima je i Reck Slater! To su plaćeni revolveraši. Sada će nas pozvati na odgovornost. Pripazite!

Barryland i Sunshine brže potjeraju konje, pa se nadu ispred ostalih. Samo im se stari i sjedokosi Jim Payne, kojemu su godine duboko izbrazdale lice, pridružio na čelu kolone.

— Momci — reče dok je jahao pored njih — nemojte prezirati ove ljude iza vas. Svi su oni već dobro upoznali ovu družbu nemilosrdnih plaćenika. Nitko se od njih ne može suprotstaviti tim revolverašima. To su četiri krvoločna tigra, a mi smo prema njima samo čopor izglednijih pasa. Obojica izgledate prilično čvrsti, ali vas opominjem da pripazite. Radije nastojte da ne dođe do pucnjave. Čuvajte se onoga gorostasa. To je Reck Slater.

Payne zašuti, jer su se jahačima STARA već približili na udaljenost do koje je dopirao ljudski glas.

Barryland usmjeri konja... ružnu, čupavu životinju punu ožiljaka... točno prema čovjeku kojega je starac nazvao Slaterom. Zaustavio je konja tek onda kada je došao na takvu blizinu da su se njihovi konji mogli dohvatiti gubicama.

Jack se nije ni osvrnuo na ostalu trojicu konjanika. Pogledao je Slatera i rekao:

— Ja sam to započeo. Srušio sam tu ogradu. Ako imate što protiv toga, gospodine, možemo početi sa zabavom!

Izgovorio je to oštro, ali smireno i ne suviše glasno. Međutim, njegov je pogled rekao mnogo više nego što bi mu rekle desetine glasnih i svadljivih riječi.

Predradnik jahača kompanije STAR bio je neprijeporno vrlo iskusni revolveraš. Da je tako bijahu dokaz njegove godine. Moglo mu je biti otprilike trideset i pet godina, a to je za revolveraša malone starost. Momci njegova soja i zanata uvijek umiru vrlo mladi.

Reck Slater je, međutim, godina-ma sticao mudrost. Bio je zao i nemilosrdan, ali i dovoljno iskusan da bi sa sigurnošću znao kako mu se sada sučelice nalazi čovjek koji mu je u najmanju ruku ravan. Znao je i to da toga čovjeka neće smesti baš ništa što bi se sa strane moglo dogoditi i da će se usredotočiti samo na njega, Recka Slatera.

STAROV predradnik hitro pogleda prema niskom čovjeku koji je zaustavio konja pored dugajlije koji je mirno sjedio na konju pred njim. Taj je jahač promatrao ostalu trojicu plaćenika kompanije, a onda je razvukao lice u ljutitu grimasu i rekao:

— Hej, rečeno mi je da ste strašne momčine na čiji se pogled čovjek napravi u hlače, ali ja to ne zapazam. Zar ne, Jack, ti pristojni mladići ne izgledaju tako strašno?

— Neee — otegnuto odgovori Barryland, podrugljivo se osmjehujući, ali ni načas nije pomaknuo pogled sa Slatera.

Kompanijin je predradnik bio žilav i mršav dugonja, poput Barrylanda, ali bezbojan i svijetlokos.

Najuočljivije su na Slateru bile oči. Bio je vrlo svijetlokos, ali njegove su oči bile još svjetlije. Moglo bi se reći gotovo bezbojne. A kako su bile bezbojne, pogled im bijaše tup i kao da u njima nije bilo baš nikakva izraza. Nisu odavale a ma baš ništa. Nisu bile zrcalo duše. U njima se nije moglo ništa otkriti, ni prodrijeti u njihovu unutrašnjost.

I baš zato što su te oči djelovale tako prazno i mrtvo, poput dva staklena puceta, svatko ih se morao bojati.

Reck Slater okrene glavu i pogleda svoje pratitelje.

— Samo mirno — reče, pa svrne pogled na rančere.

Skupina rančera zaustavila se malko postrance i promatrala što se događa. Naposljetku se Slaterov pogled zaustavi na Payneu. Kimnu mal'ne odobravajući, pa reče:

— Uvijek sam o tebi mislio kao o starom, ali žilavom i divljem mačku, Jime. Dakle, unajmili ste ta dva momka da vam pomognu?

Bila je to više tvrdnja nego pitanje. Onda se Slaterov pogled vrati na Barrylanda i u djeliću sekunde u njegovim bezbojnim očima zasvijetlucaše čudne iskrice.

— Gospodine — progovori vrlo blagim glasom — vi sebe smatrate vrlo tvrdim i velikim, zar ne? Čak je i taj mali crveni majmun kraj vas možda vraški opasan. Međutim, vi

nemate baš nikakvih izgleda, jer osim Paynea imate na raspolaganju samo nekoliko ljudi hrabrih poput miševa. Ovdje ne možete ništa promijeniti i zato se okanite besmislenih pokušaja i nestanite iz ovoga kraja. Odlazite odavde, a ova će pe torica mišića popraviti ogradu. Za ovaj put s tim ćemo onda završiti.

Razvukao je svoja mala usta u grimasu, pa su se vidjeli sićušni i oštri zubi. Slaterova je brada bila dugačka i šiljata. Njegovo je lice sa strane izgledalo kao mladi mjesec, jer su mu i čelo i brada bili jako istureni a nos uvučen.

Jack Barryland ga prodorno pogleda, pa polako zaniječe glavom.

– Varate se, gospodine – reče glasom jednako blagim kao što bijaše Slaterov. – Mi nemamo ništa zajedničkoga s ovim rančerima. U ovom smo kraju zato što smo ovuda tjerali svoju stoku. Moj ortak i ja imamo u Medicine Bowu, zapadno odavde, pašnjak i željeli smo tamo otjerati svoja goveda. Međutim, kad smo sa stadom stigli do sredine ove ravnice, iznenadila nas je mećava. Naša se goveda nisu mogla spasiti jer su naišla na ovu ogradu, a mi sada spasavamo ona koja se još mogu spasiti. – Ušutio je i načas čvrstim pogledom promatrao kompanijinog predradnika. Onda manje blagim glasom nastavi: – Gdje će god oграда sprečavati put našim malobrojnim preživjelim govedima, mi ćemo je srušiti kako bismo stoku otjerali do obronaka u zaklon. Jeste li me razumjeli, Slater?

Predradnik gotovo neprimjetno kimne, a onda nemarnim glasom upita:

– Što ćete zatim?

Jack potjera konja prema njemu i stane tako da su im se koljena doticala, a gubica i rep jednoga konja dodirivali rep i gubicu drugoga. Ta-

da se nagne malo u stranu, tako da su im lica bila udaljena samo nekoliko centimetara.

Dok su iz takve blizine jedan drugome čvrsto gledali u oči, Barryland suho reče:

– Slater, kompanija STAR će nam nadomjestiti svako govedo koje nademo mrtvo kraj ove ograde. Ova je oграда podignuta na slobodnoj, državnoj zemlji. Postavili ste je ovdje zato što je vaša moć, kako se čini, u ovoj zemlji jedini zakon. Ali pripazite dobro! Ako nam kompanija ne nadoknadi svako govedo, doživjet ćete vatreno veselje. Prenesite to svom gazdi, Slater!

Kompanijin predradnik odlučno zaniječe glavom.

– Ne, neću. Recite mu to osobno, Ured kompanije STAR nalazi se u Longhornu. Ne možete ga promašiti, jer se nalazi u najvećoj i najljepšoj zgradi. Otidite do Matta Algerona... ali samo do njega, gospodine. Vi ste prokleta samouvjereni i neprekidno izgovarate velike i prijetee riječi. Svaka vaša riječ znači izazov kompaniji. E, sada prestanite s tim. Isto tako više nećete dirati to ogradu. Jesmo li se razumijeli? U protivnom će moje andeosko strpljenje biti iscrpljeno, a onda ću vas za uha prikovati s na vrata nekoga štaglja...

Dalje nije dospio s razmetanjem. Kad mu je naposljetku dozlogrdilo, Jack Berryland nije više trošio riječi, nego prijede u akciju. Njegova se desnica odlijepi od jabuke na sedlu i poleti poput čekića. Pogodila je Slatera posred lica i izbacila ga iz sedla.

Predradnikov se konj oslobodio i odskočio u stranu, a Slater se hitro iskobeljao iz snijega. Zgrabio je oba kolta iz ukrštenog opasača, kojega je nosio preko debeloga kratkoga krznenog kaputa, no u trenutku

kad je htio cijevi okrenuti nagore, Barryland se baci na njega.

Jackove ruke zgrabe revolverske cijevi i obuhvate ih. Kako je koltove držao za dugačke cijevi, mogao je primijeniti veću snagu od protivnika, koji ih je držao za mnogo kraće drške. U hipu je pomaknuo cijevi u stranu, a kako je Slater gotovo istodobno opalio, vreline cijevi mu oprži dlanove. Tada jednim trzajem iščepa revolverašu oružje iz ruku.

Slater, koji je ostao ležati u snijegu ispod Barrylanda, ispusti pišteći krik i počne se vrpolti. Jack ga dugačkom cijevi udari preko čela.

Kad se uspravio, čuo je Washa kako ljutito poziva ostale ravolve-raše:

– Zar nećete sudjelovati?

Nisu potegnuli koltove. Umirivali su preplašene konje i zurili u predradnika, koji je bez svijesti ležao u snijegu. Kad su pogledali Barrylanda, na njihovim se licima zrcalilo duboko zaprepaštenje.

Jack, koji je u rukama i dalje držao Slaterove koltove, iznenada ih baci u zrak. Kada su se u zraku okrenuli, on ih pri padu uhvati za drške. Onda pogleda trojku sa STARRA, nasmijulji se i reče:

– Shvatite jedno, momci: Mi nikada ne okolišamo. Odmah postajemo grubi. Upamtite to za ubuduće. A sada, sjašite! Brzo, dolje s te kljusadi!

Buljili su i nadalje začuđeno u Barrylanda, a onda potjeraju konje i dadu se u bijeg.

Sunshine ih hitro zaobide u luku i ostrim glasom naredi:

– Hajde, amigosi, ispunite želju moga prijatelja. Nismo baš raspoređeni prema onima koji su podigli tu ogradu. Na njoj je uginulo nekoliko stotina goveda. Ako nećete sjahati, poduzmite što drugo. Eh, kako bih se tome obradovao!

Trojka uzdahne i zagleda se. Kad su ti momci pogledali svog predradnika, koji je i dalje ležao u snijegu, odluče poslušati. Stajali su do koljena u snijegu i čekali što će biti dalje.

Wash se podrugljivo osmijehne i preuzme zapovjedništvo.

– Otkopčajte opasače i pustite ih da padnu u snijeg!

Poslušali su, psujući i škrgućuci zubima. No kako su propustili prvu šansu, bili su dovoljno iskusni da za sada ništa ne pokušavaju. Jedan ipak prijetećim glasom dobaci:

– Znajte da će naše vrijeme doći, ludaci!

– Još nas dobro ne poznajete, budale – prasne Sunshine, pa nastavi: – Sada natovarite na pleća svoga predradnika i veselo otpješačite kući. Nadam se da je put dovoljno dug da biste uživali u snježnim radostima.

– Do glavnoga stana imaju oko deset kilometara – umiješa se stari Payne – a isto toliko i do prve kućice na pašnjaku. Morat će prilično gadno marširati kroz taj snijeg.

Wash se nije dao smesti.

– Naprijed, krenite!

Neprekidno psujući momci pridu predradniku, koji je počeo dolaziti k svijesti, i pomognu mu ustati. Poduprli su ga, a jedan mu istrlja lice snijegom da bi se što prije potpuno osvijestio.

Barryland pride kompanijinom predradniku, koji se i dalje njihao lijevo-desno, i reče:

– Slater, ti dobro znaš da se mi nećemo poigravati i da ćemo biti grubi. Prije nego što krenete na nas, dobro promislite, i to tri puta. Nas se ni najmanje ne tiče smeće koje stvarate u ovoj zemlji, ali želimo punu naknadu za goveda što smo ih izgubili na vašoj ogradi. A

pokušaš li ti što sa koltom, Slater, tada ću te ubiti. I da bi znao s kim imaš posla da ti se predstavimo. Ja sam Jack Barryland, a moj drug je Washington Shunshine.

Odmaknuo se i palcem pokazao preko ramena.

— Krenite! Nadam se da će vas marširanje kroz snijeg dovoljno ohladiti.

Polako su se pokrenuli. Kako je snijeg bio vrlo dubok, to je bilo strahovito naporno i trojica su revolveraša klela. Reck Slater nije rekao ni riječi. Nakon otprilike pedeset koraka nije se više dao pridržavati, nego nastavi sam bez ičije pomoći.

IV

Kad su četvorica sa STARA odmakla, Jack i Wash uzjašu. Malo zatim njima i Jimu Payneu pridruže se i ostali.

Lice Reece Cartera bilo je blijedo, gotovo zeleno od straha. Hitt Braddock i Oven Overhoff djelovali su kao ljudi koje je zadesila strahovita nesreća. Buck Stage nesigurnim glasom reče:

— Oh, nikad ne bih mogao ni pomisliti da bi se netko usudio tako postupati sa Slaterom. Možda smo ipak prošle jeseni morali pokazati zube kompaniji i srušiti ogradu. Možda ne bismo sada bili dovedeni na prosjački štap i...

— Da smo to uradili, već bismo bili pod zemljom — kreštećim ga glasom prekine Carter. — Ja sam gotov i predajem se. Neću čekati da me posjete ljudi sa STARA i da me rastrgaju kao staru vreću. Oh, ja sam propao!

Mamuznuo je konja i potjerao ga tako brzo kako se životinja mogla kretati kroz dubok snijeg.

Ostali su gledali za njim, a Payne reče:

— Ja sam poprilično stari momak i ne želim ostatak života gladovati. — Zato ću i ja pokušati od kompanije dobiti naknadu za svoja goveda. Vi ostali možete se uzdržati i pričekati da vidite hoćemo li uspjeti.

— Do vraga, ja ipak nisam kukavica! — bijesno usklikne snažni Oven Overhoff.

Lee Quarter kimne i oklijevajući promrmlja:

— Paa, mi imamo obitelji. Buck mora brinuti i o sestri. Samo ti, Jim, i vi — okrenuo se i pogledao Barrylanda i Sunshinea — ne morate brinuti za žene i djecu. Vama je lakše hrabro staviti sve na jednu kartu. Reece ima petoro djece; najstarijem je tek jedanaest godina, a posljednje je rođeno ove jeseni. On se sigurno ne boji za svoju kožu. Međutim, znam da ćemo se morati i mi boriti.

— Rekao sam da možete promisliti — odgovori mu Jim. — U međuvremenu ipak možete nešto uraditi. Iskoristite vrijeme dok momci sa STARA pješace i dok ne stignu okupiti ostale da objašite ogradu. Možda nadete još preživjele stoke i oslobodite joj put prema brežuljcima. Barryland, Sunshine i ja odjahat ćemo u Longhorn i posjetiti Algernona. Pokušat ćemo se s njim nagoditi prije nego što njegov predradnik izludi i dobije slobodne ruke da s nama obračuna. Pokušat ćemo sve, budite u to uvjereni.

Pogleda upitno Barrylanda, a Jack kimne da je suglasan.

— Uistinu želim upoznati toga Algernona — reče, pa nastavi: — Želio bih vam još nešto reći. Moj drug i ja vaši smo veliki dužnici. Da nije bilo vas, ne bismo preživjeli posljedice mečave. Vi ste nas vratili u život. Ako odlučite da ćete se boriti za svoja prava i ako vam je potrebna naša pomoć, računajte na nas.

No dobro razmislite želite li se uopće boriti. Borba protiv kompanije kakva je STAR vraški je gadna. Po-teći će krv, ljudi. Bit će i teško i su-rovo. Kako niste tako neovisni kao mi, ubrzo biste mogli požaliti što ste se u to upustili. Možda bi ipak bilo bolje da se držite podalje od to-ga.

Rančeri su ga začuđeno gledali. Još nisu mogli shvatiti odakle tom dugajliji takva nepokolebljiva hra-brost. Na temelju svega čemu su bi-li svjedoci znali su da su Jack Bar-ryland i Wash Sunshine od onoga soja ljudi koji se uvijek smjelo bore, koji ni pred čime ne uzmiču i koji preziru svaku opasnost, da su borci koji ne dopuštaju da im se išta na-silu uzme i da se za svoje krvavo bore.

Buck Stage žestoko pljune pa promrmlija:

— Mislim da ste ipak pronašli za sebe neku šansu. Vi ni u kom sluča-ju niste glupi. Niste tako blesavi da bi prkosili moćnoj kompaniji kao što je STAR kad ne biste bili sigurni da postoje izgledi, zar ne?

Barryland sliježe ramenima koja su, unatoč njegovoj visini i mršavo-sti, bila široka i mišićava. Njegova se ruka grčevito stišnula oko jabu-ke na sedlu, ali mu je glas bio mi-ran kad je odgovorio.

— Wash i ja smo duge dvije godi-ne naporno radili na nekom ranču da bismo zaradili naše malo stado.

— Iako mu je glas bio vrlo blag, po opasnom plamenu što je svjetluca-o u njegovim očima vidjelo se da u njemu buktij bijes. — Ova su goveda trebala biti temelj za našu buduć-nost kao rančera, a zbog ove smo ograde izgubili sve osim dva, tri tu-ceta. E, mi nismo tako miroljubivi da bismo se mirno predali i odusta-li od borbe. — Pogledao je Stagea u oči i nastavio, ali sada vrlo ostrim glasom: — Imamo li šansu? Do vra-

ga, i vi i vaša šansa! Čovjek koji na-mjerava braniti svoje pravo ne pita za šansu. Bori se ili se predaje i od-lazi. Takav će se čovjek nakon toga uvijek odšuljati, sa svakog mjesta i suočen s bilo kakvom nevoljom! E, mi ne želimo tako početi! Naš je princip da iza sebe nikad i nigdje ne ostavljamo nerazjašnjenu situ-aciju. A vama mogu reći samo ovo: Ako nas kompanija porazi pa se moramo predati i odseliti iz ovoga kraja, onda će se sve ovo tako dugo ponavljati dok se nađu odlučni ljudi koji će im se oštro suprotstaviti. — Okrenuo se prema Payneu i rekao:

— Hajd'mo do Matta Algernona.

Starac se nasmiješi, pa potjera konja.

* * *

Jim Payne povede svoje nove znance prema zapadu. Nakon ne-koliko kilometara stigoše do po-štanske ceste, koja se zbog dubokog snijega jedva nazrijevala. To je bio i most preko rječice, kod kojega je ograde završavala.

Nekoliko metara iza mosta rječi-ca se obrušavala u klanac, koji se potpuno nenadano pretvarao u zja-peću usjeklinu. Dalje na zapadu vi-djele su se litice, zatim opet klanci i kotline, pa zupčasto gorje. Bio je to vrlo divlji kraj.

Payne pokaže rukom u tom smje-ru, prema zapadu, pa počne obja-šnjavati:

— To je Wild Cliffs. Proteže se sve do Medicine Bowa. Okrutna je to zemlja u kojoj žive odmetnici koji bježe pred zakonom. Tamo se ne mogu uzgajati goveda. Nekoć su ko-pali zlato. Još i danas postoji stari grad kopača, Wild Lodge. Sada je to tvrđava razbojnika, posljednje sklo-nište odmetnika. Tamo žive i stoko-kradice. Vladar u Wild Lodgeu je Sterling Hickock. No, o tome ćete

još mnogo toga čuti od Matta Algernona.

– Što ćemo to čuti? – upita Jack kad je starac ušutio, jer bijaše očito da je Payne zabrinut.

Wash znatiželjno pogleda rančera, ali ništa ne upita.

Payne uzdahne. Onda snažno udari šakom jedne ruke u dlan druge i ogorčenim glasom počne pričati:

– Algernon optužuje nas rančere iz ravnice da smo u dosluhu sa stokokradicama iz Wild Lodgea. Da s njima šurujemo. Zato su, navodno, i podigli tu ogradu. Algernon tvrdi da odmetnici tjeraju ukradenu stoku preko naših pašnjaka, a ja vam kažem da je to laž. Laže! Kad bi htio, Algernon bi mogao sa svojim ljudstvom odjahati u Wild Lodge i jednostavno pomesti to odmetničko gnijezdo. Ali on to ne želi. Pušta stokokradice na miru zato što su mu dobar izgovor da pred našim nosovima podigne tu prokletu ogradu!

Poštanska je cesta vijugala među brežuljcima. Pošto su prošli jedan od zavoja, nađu se pred širokim kanjonom. Payne zaustavi konja.

– To je kanjon Longfish* – objaśni Jacku i Washu. – Iako nema oblik dugačke ribe, tako ga zovu zato što je Adam Longfish u njemu podigao sebi brvnaru i tu živio. Možda ćete je vidjeti. Naslanja se na jedan od obronaka iza slijedećeg brežuljka.

Prijatelji pogledaju prema kanjonu, koji je bio tako zaštićen da je u njemu bilo vrlo malo snijega. Bio je to vrlo lijep komadić zemlje, po srijedi kojega se uzdizalo brdo Sun Hill.

– Jime – upita Wash – što je s Adamom Longfishom? Kome sada pripada taj kanjon?

– Adam Longfish je mrtav – polagano odgovori Jim. – Ubijen je. Jedne je noći krenuo iz grada kući, ali nije stigao. Našli su ga na cesti, ni kilometar od grada. Popio je mnogo viskija, a na pokeru je zaradio više od dvije stotine dolara. Međutim, kada su ga pronašli u džepu nije imao ni centa.

Payne je zašutio, no nešto u njegovim očima pobudi Jackovu znatiželju i on upita:

– To nije sve, zar ne? Što ima još?

– Čitavu je ovu zemlju prije mnogo godina vlada proglasila slobodnom za naseljavanje. Međutim, Longfish je jedini naseljenik koji je isposlovao da dobije napismeno kako je njegova zemlja koju bijaše zaposjeo. Svi su ostali naseljenici bili protjerani. Čim se kompanija STAR počela proširivati, pobrinula se da sva zemlja bude slobodna. Samo je Adamu, koji je u ove krajeve stigao prije kompanije, pošlo za rukom da dobije ispravu o vlasništvu.

Zašutio je i s podsmijehom u očima pogledao sugovornike.

– Slutim da to nije sve – potakne ga Jack, osjećajući da u tom slučaju postoji neka zavrzlama.

Bio je gotovo siguran da stari rančer nije bezrazložno doveo njega i Washa pred taj kanjon. Pa, Payne je postigao što je namjeravao, pomisli. Uspio je probuditi muju znatiželju.

– Da – otegnuto će Sunshine. – Što se tu još krije? – Vrpolio se poput lisice koja je u zraku nanjušila primamljiv miris.

Payne rukom pokaže prema kanjonu i mal'ne svećanim glasom nastavi:

– Longfish je ostavio oporuku, kao da je nešto slutio. Iako nije imao nasljednika, načinio je pismeno svoju posljednju volju. Adam je uopće bio poseban čovjek.

* Longfish – long = dugačak, fish = riba; op. prev.

Starac ušuti i zakima glavom. Očito se prisjećao pojedinosti iz prošlosti, kako bi što vjernije sve ispričao dvojici drugova.

— Da, bio je osebujan čovjek — ponovi. — Dobro sam ga poznao. Adam je bio od one vrste ljudi koja se uvijek i svuda protivi nasilju. Od prvoga je dana znao kako će kompanija nastojati da i on napusti svoju zemlju. Međutim, izdržao je. Doduše, morao se skrivati u prijatelja kako ga ne bi ubili dok ne dobije isprave o vlasništvu zemljišta što ga je zaposjeo, ali je uspio u onom što je želio. Pošto je dobio isprave, jednoga je dana došao u grad da bi to proslavio. Pio je i kartao, pa čak i dobio na pokeru. A onda su ga ipak šćepali.

Rančer izvadi duhan za žvakanje, odreže komadić i stavi ga u usta. Nakon što je nekoliko sekundi šutio i žvakao, nastavi:

— Pomoćnik šerifa se zakleo da je Adama ubio i orobio neznani drumski razbojnik, ali svi smo znali da iza toga ubojstva stoji Matt Algernon. Longfishova je smrt uvjerila i one posljednje hrabre da u toj zemlji brežuljaka nemaju što tražiti. Međutim, ubojstvo Adama Longfisha bijaše uzaludno. STAR nije uspjela dobiti ovaj kanjon. Prema oporuci on pripada Adamovim nasljednicima.

Payne ispljune duhan i odgrize novi komad. Sunshine, silno znatiželjan i nervozan da što prije sve čuje, ljutito zareži:

— Kad ne bih bio tako star, sada bih te ispremlatio zato što nam trgaš živce, kao što divlji bik trza lasom kojim je uhvaćen. Do vraga, reci već jednom tko je naslijedio taj kanjon?

— Još nitko — smijuljio se starac. — Bilo tko može preuzeti tu zemlju pod uvjetom da tamo živi, radi i uz-

gaja stoku. Dovoljno je poći u zemljišni ured i reći: Želim preuzeti zemlju pokojnoga Adama Longfisha. Odmah može početi, samo se mora obavezati da zemlju nikada neće prodati i da je neće nikome darovati. I ono najvažnije: da nije kompanijin čovjek. Dogodi li se da ne izdrži i želi odustati, mora zemlju dati na raspolaganje za slijedećeg momka koji želi pokušati.

Payne se lukavo smijuljio kad je pogledao Barrylanda i Sunshinea.

— Zar ne, prijatelji, Adam je smislio zanimljivu i lukavu smicalicu? Svaki stranac može doći i preuzeti zemlju u ovom kanjonu ako ispunjava uvjete koje je Adam odredio. I bilo je takvih. Do sada je to pokušalo nekoliko odvažnih momaka, no svi su brzo odustali. Nikada se, doduše, nije moglo dokazati da ih je kompanija protjerala, ali... Dakle, kanjon Longfish čeka novoga vlasnika. Svatko ga može dobiti, ali mora biti posebno hrabar da ga i zadrži. Uspije li mu to, sasvim sigurno će dobiti i susjede. Onda će i Sun Hill biti naseljen. E, da se to ostvari, kompanija STAR bila bi pobijedena. Međutim, nitko se do sada nije održao u kanjonu, a bojim se da neće ni ubuduće. — Pogledao ih je i promijenio predmet razgovora. — Idemo li do Algernona? — upita, pa podbode konja.

Jack i Wash nisu odmah krenuli za rančermom. Promatrali su kanjon, a onda pogledaju jedan drugoga. Gledali su se tako, zbunjeni i začuđeni, a onda Sunshine promuklim glasom reče:

— Lijep komadić slanine u mišolovci, ha? Jack, taj je kanjon najljepši komadić zemlje što sam je vidio posljednjih godina. Potpuno zaštićen, s mnogo vode, pašnjaka i šuma. I gotovom kućom. Tamo ne bi trebalo uzgajati otporna dugoroga

goveda. Ono ondje je idealno za uzgoj osjetljive stoke koja daje više mesa. Hereford govedo! Ta goveda daju uzgajivaču dvostruko veću zaradu od dugorogih.

Maleni kauboj zakima glavom kao da nekom potvrdno odgovara na pitanje. Kad je progovorio, Jack je zaključio da je Wash postavio pitanje samome sebi, jer je sada rekao:

– Da, tamo ne bih uzgajao goveda, nego konje. To bi morali biti konji! Prvorazredni! Prekrasni! Prokletstvo, tamo bih stvorio raj za konje! Jack, za deset godina bili bismo bogataši!

Govorio je vrlo glasno, prodorno. Glas mu je bio ispunjen oduševljenjem, a oči su mu iskriale od uzbuđenja. Godinama je sanjao o takvoj prilici. Onda se iznenada svjetlo u njegovim očima ugasi. Umorno mahne rukom i promrmlja:

– Tako mi svetoga dima, mi smo čvrsti momci. Želimo da nam kompanija nadoknadi goveda što smo ih izgubili na onoj proklesoj ogradi i za to ćemo se boriti. Međutim, ovo bi bilo nešto posve drugo. Možemo Mattu Algernonu zagorčati život i da se ne vezemo na neko određeno mjesto. Možemo protiv njega voditi mali rat dok nam ne nadoknadi stoku. Ako tamo dolje čvrsto zasjednemo, naći ćemo se u mišolovci. E, tako brzo baš ne bih želio umrijeti! Ni tebi nije krivo što si na tom svijetu, dugajlijo?

Jack pogleda prijatelja, sliježe ramenima, pa odgovori:

– Hajdemo najprije pogledati kakav je momak taj Matt Algernon. Kakav je tip Reck Slater? Znamo. Da vidimo kakav je njegov gazda.

V

Preko cijeloga ulaza visio je veliki natpis:

KOMPANIJA STAR – GRADSKI URED

upravitelj: Matt Algernon

Zavezali su konje o motku za vezivanje pred zgradom, sagnuli se i provukli ispod ograde, pa popeli na pješački nogostup.

S lijeve strane približavao se krupan čovjek, brižljivo njegovanih brkova. Kratki kaput od teleće kože bio je raskopčan, pa se vidio držak kolta što ga je nosio u koricama prikopčanim ispod pazuha. Pod zrakama sunca zvijezda na njegovim prsima je blještala.

Ugledavši Paynea i njegova dva pratitelja, šerif zastane.

– Zdravo, Jim – pozdravi starca, pa upita: – Kakvi su to hodočasnici?

– Pitaj njih – obrecne se Payne.

U Jimovu se glasu moglo primijetiti da mu pomoćnik šerifa takoj prija kao što bi mu prijalo deset kilograma kolomaza za večeru.

Payne namigne Jacku i Washu, palcem pokaže prema predstavniku zakona i reče:

– To je Hal Murray. Kompanija se pobrinula da on dobije tu zvijezdu, pa ako on ne uradi točno ono što STAR želi, poslat će ga do vraga i na njegovo mjesto izabrati drugoga. Budite oprezni, prijatelji! Murray sebe smatra vrlo opasnim momkom.

Starac prođe kraj pomoćnika šerifa. Kad je ruku položio na kvaku, Jack i Wash krenu za njim, ali im Murray prepriječi put.

– Najprije podite sa mnom u moj ured. Želim provjeriti da li se vaša lica nalaze na potjernici. Onda ćete mi kazati tko ste i što tražite u Longhornu. Na svom području ne želim nikakve skitnice u sedlu, a Jim Payne nije osoba čije bi jamstvo za vas bilo dobrodošlo.

Murray je stisnuo usnice uz zube i pri tom tako razvukao lice da su vršci brkova malone dosegli obrve.

Payne, koji je i dalje stajao kraj ulaznih vrata, prigušeno se nasmi-je. Wash-Sunshine plašljivim pokretom skine šešir s glave i bojažljivim glasom reče:

— Mi smo poštteni momci. Protiv nas ne postoji ništa osobito. Tereti nas samo to što smo jednoga nadu-venca koji je bio pomoćnik šerifa pojeli kao desert.

Prošle su pune tri sekunde dok je Murray shvatio i probavio to što je čuo. Tada sočno prekune i posegne rukom pod kaputić.

Istodobno se pokrenuo i Barryland. Iskoračio je i lijevom nogom nagazio na nožne prste zastupnika mira i reda. Stao je tijesno priljubljen uz njega, tako da bi ga ovaj morao odgurnuti ako želi izvući revolver.

— Gospodine — Barrylandov je glas bio blag i vrlo pristojan — takve momke kao što ste vi upravo volimo. Ovo je slobodna zemlja, a mi smo slobodni Amerikanci. Naša se lica ne nalaze ni na jednoj po-tjernici. Mi nismo skitnice u sedlu, a Jim Payne isto je tako vrijedan poštovanja kao Matt Algernon ili njegov predradnik Reck Slater. Jeste li razumjeli sve što sam rekao, predstavnice zakona? E, nemojte nam nigdje stati na prste... To je opomena, gospodine!

Maknuo je nogu s Murrrayeve i dlanom ga odgurnuo od sebe. Pomoćnik šerifa ispusti čudan zvuk i uzmakne do zida. Usta i oči bili su mu široko otvoreni.

Wash mu pride i prijateljski ga potapše po ramenu.

— Najdraži moj, to je bila samo mala šala. Isto tako malena kakva je bila ona vaša s nama. Smirite se, gospodine. Mi ne jedemo ljude. Ni-smo ni željeli svađu...

Pošao je za Payneom i Jackom, koji su već prošli kroz vrata i ušli u ured kompanije STAR. Prije nego što je i on ušao, okrene se i uzdignutim prstom zaprijeti Murrrayu:

— Ti, ti mali šaljivi veseljko!

Usta i oči Hala Murrraya i dalje bijahu razjapljeni. Još je hvatao zrak i gutao slinu. Zatim gotovo bolno uzdahne, a onda ga preplavi bijes. Shvatio je da ga ta dva nez-nanca uopće ne primaju ozbiljno. Postupali su s njim kao s nekim glupavim momčićem koji glumi da je ozbiljan muškarac.

Hal Murray bijaše vrlo osjetljiv čovjek, a otkako je imenovan pomoćnikom šerifa, želio je da ga smatraju osobito značajnom osobom. Nije ga nimalo smetalo to što je zapravo samo plaćenik kompanije.

Dakle, bio je osjetljiv i želio je da ga ljudi obilaze. A sada su se ta dva stranca ponašala prema njemu tako uvredljivo, bez i trunčice poštovanja. Nije bio tako glup da ne bi shvatio što je tome razlog. Oni ne respektiraju zvijezdu ako nije na grudima pravoga čovjeka!

Istodobno s pomisli na osvetu zbog takvoga vladanja u njemu se pojavi strah. I ubrzo počne rasti. Nikada nije bio osobito hrabar. Duboko u sebi osjećao je da ne vrijedi mnogo. Samo moć kompanije koja stoji iza njega dopušta mu da se tako samosvjesno ponaša.

Strah se svakog trenutka pojačavao. Prije samo nekoliko trenutaka gledao je onoga visokog stranca u oči i u njima zamijetio svu čvrstinu unutrašnje snage pravoga borca. Tome je pridonijelo i samilosno ruganje i tiha opomena iz tih, poput dima sivih očiju.

Murray još jednom duboko uzdahne, pa se pokrene. Osjetio je neodoljivu potrebu za viskijem. Koračajući ulicom, pitao se što Jim

Payne i ta dva opasna stranca žele od Algernona. Možda će Mattu biti potrebna pomoć? Zakima glavom, ali ne zastane. Mora u viskiju utopiti doživljeni šok. Istodobno gotovo zadovoljno pomisli: E, nad ovim momcima Matt neće moći pokazati svoju nadmoć. Nad ovima sigurno ne!

* * *

Iza drvene pregrade u uredu kompanije STAR sjedila su dva pisara. Payne udari rukom po pregradi i odrešito reče:

– Probudite se, ljudi! Želimo do Algernona.

Jedan od pisara podigne glavu, a onda ustane i polako pride vratima na kojima bijaše učvršćena pločica s natpisom »Upravitelj«. Pokuca, odškrine vrata i najavi:

– Gospodine, Jim Payne i dva stranca žele s vama razgovarati.

Zvonak i vrlo razgovjetan glas odmah odgovori:

– Neka uđu.

Payne otvori vratanca u pregradi i krene prema vratima koja je pisar držao otvorena. Jack i Wash su ga slijedili.

Matt Algernon je sjedio iza velikoga pisaćeg stola... visok, svijetlokos i snažan, čovjek koji je na prvi pogled primorao promatrača da zbog snage koja je iz njega izbijala pomisli na lava. Lice mu bijaše široko i grubo, ali nije bilo mesnato. Sastojalo se od čvrstih bridova i uglova. Izražavalo je vitalnost, neuobičajenu snagu i čvrstoću. Pogledao je Paynea, zatim mu pogled prijede na Sunshinea i zaustavi se na Jacku Barrylandu.

Nedvojbeno Matt Algernon bijaše vrstan poznavatelj ljudi. Odmah je zaključio da se ne mora obazirati na Washa Sunshinea... Paynea je poznavao... nego samo na Jacka Barrylanda. Njemu se i obratio.

– Što mogu učiniti za vas, gospodine? – upita.

Jack pride jednom od udobnih naslonjača, prekrivenom kožom bizona, i sjedne. Payne pride prozoru i sjedne na prozorsku dasku, smijujući se. Wash se nasloni na vrata.

Na Algernonovim se usnama pojavi slabašan smiješak, ali ne izgovori više ni riječi. Šutio je i čekao.

– Vi ste naredili da se podigne ograda? – upita Barryland.

– Da, gospodine.

– Moje je ime Jack Barryland. Dolazim iz Teksasa. Ako sam točno obaviješten, ograda se nalazi na slobodnoj zemlji, koja još ne pripada kompaniji STAR?

– Pravilno ste se izrazili, gospodine Barryland. Još ne pripada. Znači, želite me upozoriti da nisam imao pravo narediti neka podignu ogradu na slobodnoj zemlji? Možda su vas unajmili da mi objasnite kako bih morao ogradu srušiti?

Algernonov glas postane čvršći, ali ne i glasniji. Međutim, u njegovim se očima pojavi svjetlucanje, a njegova brada kao da je postala još uglatija. Nosnice ravnog i ponešto prekratkog nosa počele su se nadimati, kao da je nešto određeno nanjušio. Nagnuo se naprijed i laktom oslonio na pisaći stol. Ramena su mu bila jaka. Ispod kaputića od skupe tkanine radili su i gibali se snažni mišići, a žile na njegovim sljepoočicama iznenada nabreknu.

Jack se pristojno nasmiješi i zaniče glavom.

– Ne, vaša me ograda uopće ne zanima. Moj ortak i ja nismo naseljeni u ovom kraju. U prolazu smo i ne namjeravamo se upletati u brige ovdašnjih žitelja.

– Vrlo zdravo i korisno gledište.

Upravitelj kompanije STAR se nasmiješi i ponovo nasloni na naslon stolca. Prekriži ruke preko

grudi i zagleda se u Barrylanda s lukavim procjenjivanjem.

— Prijeći ću na ono zbog čega smo ovdje, gospodine — nastavi Jack. — Kad se mečava razhuktala, moj prijatelj i ja nalazili smo se s našim malim stadom posred ravnice... brojalo je točno stotinu goveda. Kad je počela borba za goli život, izgubili smo stoku iz vida, a poslije smo većinu goveda našli uginulu u snijegu ispred ograde. Ograda je dokrajčila većinu goveda. Priječila im je put prema brežuljcima među kojima su se mogla skloniti.

— Jack ušuti, pogleda Algernona ravno u oči, pa čvrstim glasom nastavi: — Došli smo do vas da bi nam kompanija nadoknadila goveda što smo ih zbog te ograde izgubili. Jeste li razumjeli, gospodine Algernon? Od vas ćemo dobiti stotinu dobrih goveda. Čim ih dobijemo, napustit ćemo ovaj kraj.

Algernon se dugo nije ni pomaknuo. Onda se okrene prema Payneu.

— Stari lišće, sada shvaćam zašto si došao s njima. Nadoknadim li ovoj dvojici izgubljena goveda, tada ćete i vi i svi ostali koji su izgubili stoku zahtijevati da vam je nadoknadim, zar ne?

— Ja ću to svakako uraditi — nasmijulji se stari Payne. Podigne kažiprst, pa nastavi: — Nalazite se u vraškom škripcu, Matte. U ove su krajeve došla dva tvrda momka. Danas smo već srušili dio ograde i tako oslobodili put onoj stoci koja je preživjela, kako bi potražila zaklon i hranu među brežuljcima.

U Algernonovim očima ponovo zatitra ono svjetlucavo svjetlo. Njegovi su sugovornici zaključili da u nutрини nije nimalo smiren i da se samo savršeno savladava. Njegova je mirnoća bila samo izvanjska.

— Tada ste uistinu imali sreće da vas Reck Slater nije uhvatio — reče

i dalje svladavajući bijes. — On bi vas bio...

Jim Payne ga prekine vrlo slatunjavim glasom.

— Oh, Slater je naišao, no Jack Barryland ga je jednim udarcem izbacio iz sedla. Zatim su Slater i njegova pratnja pješice krenuli kući. Snijeg je tamo kod ograde pozamašno dubok, pa će se sigurno dobro no ugrijeti pješačenjem. I njima sam rekao, Matte, da su u naše krajeve stigla dva iskusna borca. Okolnosti su se sada mnogo promijenile. Ako toj dvojici ne nadoknadite goveda što su ih izgubili, oni će vam prirediti pakao na zemlji. Iskreno želim da im ne nadoknadite. Zna li zašto? Uvjeran sam da znate. I još nešto. Dok smo jahali ovamo, pokazao sam im kanjon Longfish. I ispričao cijelu priču. — Nasmijulji se upravitelju kompanije u lice i doda: — Sada sam strahovito napet da saznam što ćete uraditi.

Algernon se polako uspravi. Bio je visok kao i Barryland, ali od njega teži najmanje petnaest kilograma. Težio je više od stotinu kilograma, ali na njegovu tijelu nigdje nije bilo suvišnog sala.

Prošetao je i zastao pred Sunshineom, pa ga stao netremice promatrati. Wash je prema njemu djelovao kao mali, divlji mačak koji stoji pred lavom i promatra ga. No, mačak se nacerio lavu i rekao:

— Ja sam samo maleni Wash Sunshine, gospodine, ali vam moram nešto reći. Ako je Reck Slater najdivljiji tigar kojega možete na nekoga natjerati, onda uistinu ne znam zašto se ovdašnji sitni rančeri tako boje vaše kompanije. I onaj vaš pomoćnik šerifa neka je simpatična šaljivčina.

Algernon se okrene, obide pisaci stol i ponovo sjedne. Tek tada progovori.

— Dobro. Sutra ću narediti da se sakupi stotinu goveda i da ih se do- tjera do mosta. Preuzmite tamo sto- ku i napustite ove krajeve. I da vam nešto objasnim. Ogradu sam dao podignuti zato što moji susjedi su- raduju sa stokokradicama, a ogra- da ih sprečava da ukradena goveda odvedu s naših pašnjaka. Svi trago- vi stokokradica vode preko pašnja- ka trojice sitnih rančera. — Pokaže na Paynea. — Jedan od njih je i ovaj ovdje. Imam pravo zaštititi se od gubitaka. Žao mi je što su moji su- sjedi pretrpjeli gubitke, ali oni nisu smjeli dopustiti da kradljivci tjera- ju ukradena goveda preko njihove zemlje. Vas ste dvojica ovdje samo u prolazu i zato ću vama nadokna- diti gubitak. Za ovdašnje ljude to ne vrijedi.

Okrenuo je glavu i pogledao Pay- nea.

— Jime, recite to svojim prijate- ljima i susjedima. Nitko od vas neće dobiti nikakvu naknadu. Dovoljno sam vas opominjao. Odustanite i otidite odavde! Kad ću moći nadgle- davati sve pašnjake, neće mi treba- ti ograda da bih se obranio od kradljivaca. Nudim vam dobru cije- nu za vaše bijedne rančeve i s tim je za mene razgovor završen.

Kimnuo je trojici posjetitelja. Wash Sunshine otvori vrata. Jack Barryland se pokrene. Jim Payne, međutim, ostane na mjestu i bije- sno poviče:

— Lažljivče! Nismo mi ni u ka- kvoj vezi sa stokokradicama! Mož- da su to vaši ljudi tjerali stoku pre- ko naših pašnjaka kako biste nas onda mogli ucjenjivati. Mnogi tra- govi pojedinačnih goveda i manjih stada ne znače ništa dok niste uhvatili kradljivce. Algernon, ja sumnjam u vas...

— Izidite, starče, prije nego što vas izbacim! — zaškrguće Algernon i ustane.

Payne napokon krene prema vratima, ali pred njima zastane, okrene se i dovikne:

— Hrabri ste samo protiv nas, sitnih rančera! Kad se suočite sa dva prava borca, onda ste sićušni. Mislio sam da ste takvi, a sada sam se u to i uvjerio. Bio sam svjedokom kako ste popustili pred ovom dvoji- com odlučnih ljudi. Ispričat ću to svojim susjedima i uvjeriti ih da se moramo boriti. Algernon, srušit će- mo tu prokletu ogradu! Primorat ćemo vas da i nama nadoknadite stoku koju smo zbog te ograde iz- gubili!

Izjurio je i ostavio vrata otvorena.

Matt Algernon sjedne. Zagledao se u stisnute šake i čekao da jedan od njegovih pisara zatvori vrata.

Sjedio je tako dulje od sata, a bi- jesna mržnja u njemu nije se nima- lo stišala. Morao je samome sebi priznati da je uzmaknuo pred onom dvojicom stranaca zato što ih je procijenio kao prekaljene bor- ce. Zato je zaključio da je bolje žrtvovati i stotinu goveda nego iza- zvati pakao. Otprve je znao da bi ta dvojica zajedno sa sitnim rančeri- ma mogli prouzrokovati mnogo zla.

Uradio je ono što je bilo najpa- metnije, ali je zbog toga bio straho- vito bijesan.

U mrzovoljnoj šutnji jahali su do ranča Jima Paynea, koji je ležao na putu prema ranču Stageovih. Sta- rac je pozvao prijatelje na večeru.

Prije nego što se potpuno smra- čilo, stigli su i drugi rančeri. Doja- hala je čak i Ester. Na konju iza sedla imala je privezane torbe što su ih Jack i Wash bili ostavili u nji- hovoj kući.

— Pomislila sam — reče trpko — da biste željeli prenoćiti u Jima i htjela sam vam prištedjeti put do našega ranča.

Stajala je pokraj konja, pred otvorenim ulaznim vratima. Svjetlost zaigra na njenom licu, pa mine. Zakrillio ga je Jack, koji je stajao na vratima i gledao u nju.

Prije nego što je Barryland stigao ista reći iz pozadine se začuje supoparan Payneov glas:

— Oni će sutra napustiti naš kraj, Ester. Algernon će im dati goveda što su ih izgubili na ogradi, pa nemaju nikakva razloga da dulje ostanu ovdje.

Djevojka se zagleda Jacku u oči i učini joj se kao da se povukao u sebe.

— Ne — reče — uistinu nema razloga zašto bi ostali. Pa, želim vam mnogo sreće. Tjeranje stoke neće biti teško. Molim vas, uzmite vaše stvari, jer moram natrag da bih se pobrinula za stoku u staji.

Okrenula se u trenutku kad se Jack pomaknuo kao da joj želi prići. Buck Stage se pojavi s druge strane i odveže torbe. Jack je gledao u djevojku. Osjetio je kako ga svi promatraju i čuo Washa kako uzdiše. Pomaknuo se u trenutku kad se ona namjeravala vinuti u sedlo i rekao:

— Pričekajte, gospodice Ester!

Put mu prepriječii djevojčin brat. Pruži mu torbe i reče:

— Ovdje su vaše stvari, gospodine Barryland.

Jack preko Stageova ramena pogleda djevojku. Ester je već bila u sedlu. Spustila je glavu, tako da joj je obod šešira zasjenjivao lice, ali i u toj sjeni njene su oči svijetlile zelenim sjajem.

— Mnogo sreće — promrmlja još jednom, pa zategne uzde i pojaše u noć.

Barryland prihvati torbe koje mu je Stage pružio, a Wash pride i uzme jednu. Jack je i dalje stajao i gledao za djevojkom, koja je nestajala u snježnoj bjelini.

Nevjerojatno je zatopljilo. Snijeg je bio vrlo kašast i topio se. Posvuda je tekla voda.

Oven Overhoff se pokrene i ogorčnim glasom reče:

— Hajdemo, dakle, kući... — Ušuti, pa se okrene Payneu. — Jime, još smo na nekoliko mjesta srušili ogradu i otjerali nekoliko manjih skupina preživjelih goveda prema brežuljcima. Procijenili smo da smo izgubili dvije trećine naše stoke. Kad snijeg okopni i vukovi počnu napadati izgladnjelu i slabu stoku, izbljedgele kosti i lubanje ukrašavat će ogradu kao što naplavlja kamenje krasi divlje potoke. Jime, sastat ćemo se sutra, kad stranci odu sa svojim stadom, i dogovoriti o tome kako da se borimo protiv kompanije.

Posao je do svoga konja i uzjahao, a ostali su slijedili njegov primjer. Samo je Stage načas zastao kraj Barrylanda.

— Vi s nama nemate ništa. Vjerojatno bi svatko od nas uradio isto kad bi mu naknadili izgubljenju stoku. Mnogo sreće!

Htio se okrenuti, no u tom času Jack ispusti torbu i rukom ga čvrsto uhvati za rame.

— Stage, vi zacijelo ne shvaćate što zahtijevate od nas — reče ogorčeno. — Do vraga, nije u pitanju samo to da možemo biti potučeni, čak i ubijeni, nego i to da bismo morali i ubijati ostanemo li ovdje i povedemo borbu protiv kompanije. Do vraga, Stage, da li ste dosad ubili čovjeka? Odgovorite!

Mladi ga rančer zabezeknuto pogleda.

— Ne — promrmlja.

— Tada nas ne možete shvatiti — odgovori Jack i pusti ga. — Tada ne možete znati kako se osjeća čovjek kad završi takav grubi posao, a onda doživi da ga ljudi kojima je pomogao izbjegavaju. Osjećate se ta-

da kao krvožedan vuk koji više nije ni od kakve koristi i koji nema što tražiti u društvu ovaca! Da, vi ste ovce! Vi se ne možete sami oduprijeti. Ne možete se boriti zato što vam ne manjka samo hrabrost nego i čvrstoća... da možete ubijati a da ne dođete u sukob sa svojom savjesti. Vi i ne znate što zahtijevate od nas... ili mislite da smo takvi ljudi kojima ništa ne znači ubiju li nekoliko ljudi. E, kakvi ste glupani!

Bio je tako ljut da je ušutio. Nastavio je tek kada se malo smirio.

— Mogu vam reći da smo nas dvojica uistinu čvrsti momci i... to nije hvalisanje nego istina... hrabri. Međutim, mi se ne borimo za druge. Ne želimo savjest opteretiti ubojstvima zbog drugih ljudi, samo zato da bi oni mogli ostati nedužne ovčice. O, kako to vi smatrate jednostavnim! Kompanija vam želi prerezati grkljane, ali vi biste nas poslali kao prethodnicu, tako da mi ponesemo glavninu tereta. Vi ćete nam pomoći, ali pomoćnici ne snose nikakvu odgovornost. Kad bismo se uspjeli za vas izboriti, rekli biste nam »hvala«. To bi bilo sve. Među nama ne bi bilo nikakve zajednice, jer mi smo vukovi a vi ovce.

Okrenuo se i ušao u zgradu. Ljudi koji su ostali pred kućom, stajali su u skupini. Šutjeli su i razmišljali. Tada se pokrene Wash.

— Ljudi — reče — moj prijatelj Jack bio je na jugu šerif-revolveraš. Ukrotio je jedan divlji grad, tako da je sada mirno gnjezdašće. Pobrinuo se da zavladaju red i zakon, kako bi slabi i nezbrinuti mogli slobodno prolaziti ulicama. Pobrinuo se i za to da se žene više nisu morale bojati za svoje muževe. Nije bilo više nasilja. Kad je sve to ostvario, svi su bili sretni i zadovoljni. Djeca su mogla ići u školu i bezbrižno se igrati na cesti. U salunima više nije bilo mrtvih,

pijanci nisu nikoga napadali, revolveraši nikoga uznemiravali. Divlji i raspušten grad postao je miran i siguran. — Sunshine zaokruži pogledom po prisutnima. Svi su ga vrlo pažljivo slušali. Znali su da nije rekao sve i da će još nešto ispričati. I uistinu, Wash nastavi: — Barryland je nosio zvijezdu, ali je morao i ubijati da bi sve to ostvario. Nakon toga nije imao nijednog prijatelja, jer je ljude za koje se borio svojim prisustvom uvijek podsjećao na njihov kukavičluk. Bio je strahovito usamljen, jer su se svi sjećali onih dana kada je stajao po srijedi ceste i u ruci držao revolver iz kojega se dimilo. Bilo je majki koje su prijetile djeci: »Ne budeš li dobar, doći će zločesti Crni Jack i nategnut će te za uha.« Bilo je i takvih koje su odraslim kćerima savjetovala neka izbjegavaju šerif-revolveraša, koji nije drugo do plaćeni ubojica koji njihovom gradu više nije potreban. — Opet ušuti. Sada ih je ljutito odmjeravao, a onda bijesnim glasom produži: — Vlade se tako kao da vam je grumen zlata pao u nužnik i sada tražite budalu koja će ga umjesto vas odande izvaditi! Kad bi vam ga taj blesan donio, pomirisali biste ga i zaključili da zaudara po izmetu i ne biste više s njim htjeli imati posla. E, pametnjakovići moji, ni ovdje ne bi bilo drugačije. Zato se borite sami!

Završivši taj dugi govor sa zamjetljivim ogorčenjem, okrene se pa i on uđe u kuću.

Zavlada šutnja. Teška i napeta. A onda, nakon duljeg vremena, Jim Payne žestoko pljune, pa progovori:

— Dobro razumijem kako se osjećaju. Jahali su teškim stazama i imaju za sobom gorka iskustva. I ja sam vam uvijek govorio kako ne smijemo čekati da će se dogoditi čudo nego moramo sami nešto po-

duzeti. Ako to ne možemo, ili neće-mo, onda je najbolje da od svega odustanemo.

Povukao se iz polukruga, ušao u kuću i za sobom zatvorio vrata. Ostali su se polako pokrenuli i pošli prema konjima. Owen Overhoff doviknu tako da su ga svi dobro čuli:

– Sastat ćemo se sutra.

Njegov hrapav glas zvučao je tako kao da želi sakriti osjećaj poniženja što ga je obuzeo. I njega i ostale.

VI

Jutro je osvanulo blago i sunčano. Zima, koja je za strašne mećave ojačala, još je jednom potisnuta.

Jim Payne dopratio je svoje posjetitelje do mosta. Stigli su oko podneva. Sjahali su, naslonili se na ogradu i pripalili cigarete. Pušili su i čekali.

Nakon nekog vremena na zavoju ceste pojavio se konjanik, Reck Slater. Jahao je polagano.

Iza kompanijinog predradnika vidio se bik predvodnik, a slijedilo ga je stado. Čulo se rikanje i mukanje. Osam goniča s mukom je pomoću bičeva tjeralo goveda. Životinje nisu bile vične gonjenju i zato ih je bilo vrlo teško držati na okupu.

– Evo nam popare – zareži Wash. – S tim stadom imat ćemo najmanje tri dana pune ruke posla. Ta su goveda sakupili iz grmlja. Dok ih naviknemo na gonjenje, paklenski ćemo se s njima namučiti.

Mališan ljutito prekune i pođe prema svojem konju.

Payne pogleda Barrylanda. Njegovo je lice imalo isti izraz kao i onda kad se našao oči u oči s Reckom Slaterom neposredno prije njihovog sukoba. Međutim, stajao je potpuno nepokretan i mirno je

promatrao Slatera kako se približava.

Revolveraš je naizgled bio potpuno smiren, no oči su mu bile zasjenjene i iz njih se ništa nije moglo pročitati. A ipak, iz njega kao da su izbijali vrući valovi mržnje. Jack Barryland je osjećao to strujanje, kao da ga zapljuskuje pregrijani zrak.

Kad se dovoljno približio, Slater reče:

– Uradio sam ono što Matt Algernon želi. Doveo sam vam stado. Preuzmite ga i što prije otidite odavde. Ako je Jim Payne imalo pametan, i on će odmah napustiti ovaj kraj.

Okrenuo je konja, još jednom preko ramena pogledao Barrylanda i potjerao konja. Kad je dojahao na suprotnu stranu mosta zastane i pričekta da goveda prođu i stignu njegovi jahači.

Na svojoj strani rječice Jack i Wash preuzmu goveda, a Payne im pomogne. Onda potjeraju stado poštanskom cestom. Kad su se malo zatim, kao na zapovijed, sva trojica okrenula, Slatera i njegovih jahača više nije bilo na vidiku.

Goveda su bila napola divlja, pa ih bijaše teško držati na okupu i tjerati. Uvijek iznova neke bi životinje istrčale iz stada. Tako je to išlo otprilike šest kilometara, a onda Barryland skrene s poštanske ceste.

Tjerali su goveda preko snijegom pokrivena ravnicu ravno prema gorju Medicine Bow. Vidik bijaše dobar. Snijeg je bio težak i mokar, ali nije bio jako visok jer ga se dosta već otopilo. Bilo je bolje da je tako, jer su životinje teže napredovale pa ih se lakše držalo na okupu. Mirno su slijedile predvodnika, koji im je utirao put.

Payne dojaše do Barrylanda, pa upita:

– Možete li dalje bez moje pomoći?

– Možemo. – Jack zastane. – Zahvaljujemo vam od srca. Rekli ste da nas shvaćate i zato vam hvala. Tamo, u Medicine Bowu ima zemlje pogodne za stočarenje. Jedan naš prijatelj označio je zemljište i za nas. Tamo nema kompanija, pa se nećemo ni sa kime boriti.

– Mnogo sreće, momci! Znam da nikada nećete biti ovisni o pomoći drugih. A nama uistinu ništa ne dugujete i savjest vam može biti potpuno mirna. Zbogom!

Toga su dana prevalili oko petnaest kilometara i u predvečerje stigli do male doline obrubljene drvećem i grmljem. Pobrinuli su se za umorne konje i upalili vatru.

Drugo jutro krenuše dalje po mnogo hladnijem vremenu. Vjetar je puhao sa sjeveroistoka, ali ovoga puta nije donio mećavu.

Jacku i Washu nije bilo nimalo hladno. Od tjeranja stoke bilo im je čak toplo. Napredovali su i sve se više približavali prolazu između dva obronka gorja Medicine Bow.

Do kasnog popodneva prevalili su tridesetak kilometara. Goveda su bila umorna, jahači i konji premoreni. Ipak nisu htjeli zastati, jer je klin u obroncima gorja bio sve bliži.

Prije nego što je mrak pokrio zemlju, utjerali su stado među brda. Ovdje je jedva bilo snijega i goveda su kaskala starom bizonskom stazom što je vodila vijugavom kotlinom. Svuda naokolo bila je šuma.

Nakon nekog vremena ugledaju ispod jednog drveta kamenu kućicu koja je najvjerojatnije služila nekom lovcu kao sklonište. Potjeraju goveda u tom smjeru i tu se zaustave. Životinje su se odmah rastrkale u potrazi za hranom. Trava je

bila žućkastosmeđa i mokra, ali dugoroga goveda nisu izbirljiva.

Jack i Wash, strahovito umorni, kliznu pred kućicom s konja.

Kako je izgledalo, kućica je bila napuštena. Zacijelo ju je prije nekoliko godina saziđao neki traper. Sada je bila ruševna, a kroviste dijelom urušeno. Pred ulaznim je vratima bila zabodena jedna grana. Kad ju je Jack maknuo, koso usadena vrata otvore se prema van.

U kamenjari ih dočeka neugodno iznenađenje.

Kad su se vrata otvorila, iza njih zdesna izroni jedan čovjek. U rukama je držao otkočene koltove i pakosno se smijuljio.

Reck Slater!

– Dakle, napokon stigoste, budale – dočeka ih. – Nisam vjerovao da ćete se dati tako lako upecati. Tamo, na našoj zemlji nismo željeli nikakvih sukoba. Zašto bismo pobudili nepotrebnu pažnju kad ovdje možemo biti potpuno neometani?

Prestane se smijuljiti, pogleda Barrylanda u oči i malone zaprepastenim glasom upita:

– Zar ste uistinu povjerovali da će vas, nespretne nitkove Matt Algernon pustiti da nekažnjeni odete nakon svih onih uvreda i samohvalisanja što ste mu ih skresali u lice? Zar niste ni pomislili da ja neću tek tako podnijeti to što me ovaj dugajlija udarcem izbacio iz sedla? – upita gledajući naizmjenice Jacka i Washa.

Ušuti. U njegovim bezizražajnim i surovim očima zasja zluradost. Prijeđe jezikom preko usnica i još se pobjedonosnije nasmije.

Reck Slater u tom trenutku nije mislio ni na što drugo nego na to kako će se osvetiti Barrylandu. Bio je na glasu kao opasan revolveraš, a sada je bio još opasniji zato što već drži koltove u rukama.

Jack i Wash nisu imali ni najnez-natniju šansu. Bili su toga svjesni. Kad bi učinili i najmanji pokret, Slater bi pucao. A razmak među njima bijaše tako maljušan da bi sa sigurnošću pogodio i miša.

— Odstupite tri koraka! — naredi Slater. — Naprijed!

Wash se podsmjehnu:

— Prijatelju, hoćeš li točno reći što želiš? Da odstupimo unazad ili naprijed? Što bi htio, stara šaljivčino?

— Odmaknite se tri koraka, i to unazad. Brzo! — zareži Slater. — Naprijed!

— On misli natrag, a neprekidno govori, naprijed — brundao je Wash, škiljeći prema prijatelju.

Jack kimne, pa muklo promrm-lja:

— Ne čini gluposti. Da nas je htio ubiti, uradio bi to odmah a ne bi nam držao govor.

Izgovorivši to, polako se pomak-ne unazad, a Wash uradi isto.

— Sada podignite ruke, prekriži-te ih iza potiljka i okrenite se — naredi Slater.

Njegov desni kolt dvaput prasne. Meci strgnuše Jackov i Washov še-šir, tako da su ostali visjeti na ledi-ma samo na vrpcama protiv vjetra. Prijatelji šutke poslušaju. Bili bi najveći glupani da išta pokušaju. Taj je čovjek opasan i vrlo vješt na koltovima. A da bi uopće mogli pu-cati, najprije moraju otkopčati de-bele kapute.

Kad su se Jack i Wash okrenuli, Slater je upravo izlazio iz kamenja-re, a za njim dva momka. Iz šumar-ka se začuje topot i odmah zatim pojavi se pet konjanika. Za uzde su vodili tri osedlana konja. Jahači sjašu, pa zajedno sa onom dvojicom stanu u krug oko Jacka i Washa. Predradnik onda vrati koltove u korice, nasloni se na zid kućice i reče:

— Možete početi, momci!

I Jack i Wash točno su znali što ih očekuje. Slater želi da ih momci pretuku, rastepu na komadiće. Za taj je posao odabrao prave ljude, to mu se moralo priznati. Bili su to razbijači kompanije.

Barryland je izabrao najveći za-logaj. Kad je Slater izdao zapovijed, Jack je za djelić sekunde bio brži od predradnikovih momaka. Bacio se naprijed i čovjeku ispred sebe smjestio po srijedi brade snažan udarac. Zatim ga udari i ljevicom, pa se okrene da odbije napade sa svih strana.

Borio se ispunjen ledenim bije-som. Teškim, nesmiljenim udarci-ma pogodio je dva, tri lica. To po-prate bolni jauči. Tada mu netko uklješti noge i izmaknu ih ispod ti-jela. Posrnuo je, ali u padu povuče pod sebe jednog od boraca. Nije se dao zbuniti od napadača koji su se bacili na njega. Znao je da će ga ubrzo pretući, pa navali posljed-njim snagama na momka koji se pod njim koprcao.

Po Jackovoj su glavi pljuštali udarci. Netko mu nogama skoči na leda. Udarao je nogama, režeći pri tome, i pogodio poneku potkoljeni-cu. A onda se baciše na njega poput čopora gladnih vukova na iznemo-glu divljač. Kao iz daljine čuo je promuklo stenjanje svoga druga, a onda izgubi svijest.

Kad se osvijestio, stajao je us-pravno. Dvojica su ga držala i po-dupirala, a treći ga je udarao pe-snicama po čitavom tijelu. Udarce je vidio ali ne i osjećao. Već su ga tako pretukli da više nije osjećao bol i polako je opet počeo tonuti u nesvjesticu. A ona mu je donosila olakšanje.

Čulo se samo dahtanje. I čopor sa STARA dobio je svoj dio, ali ne više nego što bi dobio u nekoj tučnjavi u salunu.

Reck Slater, koji je cijelo vrijeme stajao naslonjen na zid kamenjare i zjurado se smijuljio, pride onesviještenom Barrylandu i udari ga u leđa vrškom čizme.

— Hej! — zazove.

Onesviješteni se i ne pomakne, pa Slater pride Sunshineu, i pogleda dolje na njega. Zadovoljno se nasmiješi i reče:

— Završili smo. Ovi su dobili dovoljno za čitav život i nikada više neće biti gordi kao što su bili. Uzmite im opremu. Ništa in nemojte ostaviti. Četvorica od vas otjerat će sutra stoku natrag. Tu dvojicu ubacite u kućicu, a kad se osvijeste, recite im da će mnogo lošije proći usude li se još jednom kročiti u naš kraj.

Odredio je četvoricu koja će ovdje prenočiti i drugo jutro potjerati stoku. Ti su momci odmah povelili svoje konje u malen obor iza kućice. Vezali su životinje zajedno, kako se ne bi razišle.

U isto je vrijeme Reck Slater već sjedio na konju, a ostali kraj njega upravo su se vinuli u sedla...

— Sada ste na redu vi, kopilad!

Iz šume su izjahali konjanici i neprimijećeni se približili kamenjari. Sva su petorica u rukama držala sačmarice. Bili su to: Jim Payne, Buck Stage, Oven Overhoff, Lee Quarter i Hitt Braddock.

Na Payneov povik Slater strelovito povuče kolt, ali prije nego što je stigao zapucati, gruba ga sačma izbaci iz sedla. Dvojica kraj njega, dobro ranjena, nagnu u bjesomučan bijeg. Prestrašeni konji se razbježe, a uz njih potrče dvojica. Zaštićujući se nekako životinjama, uskoče u sedla i podbodu konje.

Ostali se prihvate oružja i počnu pucati, ali ih u trenu obasu oblak sačme iz svih pet sačmarica. Troji-

ca poginu, kao i njihov predradnik.

Okršaj završi. Četiri su konjanika bježala prema istoku, a Reck Slater i druga četvorica ležali su mrtvi na tlu. Taj pakleni okršaj bijaše ravan-eksploziji. Nitko ga nije očekivao, nitko mogao spriječiti. Došao je poput oluje, snažan i nenadan, isto tako kao što je prije nekoliko dana stigla mečava.

Rančeri su neko vrijeme stajali potpuno nepomični, ukočeni. Sve što se zbilo, nalikovalo je ružnu snu. Još nisu shvatili da je to zbilja, da su to doživjeli. A kad su naposljetku to spoznali i dalje su stajali kao okamenjeni.

Prvi se prene Buck Stage. Uzdahne pa reče:

— Tako to, dakle, izgleda. — Rukom prijede preko ožnojenog čela i ponovo teško uzdahne.

— Da — odgovori mu Jim Payne, pa doda: — Toga su se ta dva jedna momka tako plašila.

Pokrenuo se i prišao Barrylandu. Kleknuo je kraj njega i okrenuo ga poleduške. Kad je ugledao kako su ga surovo pretukli, zajeca:

— O, ljudi, pogledajte što su s njim uradili!

Pridu ostali, pa i oni kleknu uz ozlijeđene. Pregledali su i Washa Sunshinea. Kad su se opet uspravili, lica su im bila blijeda i ukočena.

— To će se možda uskoro i nama dogoditi — dahne Hitt Braddock, pa glasom kreštavim od izbezumljenosti poviče: — Četvorica su pobjegla! Kad stignu do Algernona i obavijeste ga što se ovdje dogodilo i što smo mi uradili, tada će i on nas...

Ušutio je kao da se ne usuđuje doreći. Dršćućom rukom prijede polako i pažljivo preko lica, kao preko nečega vrlo dragocjenog.

Ljudi su promatrali teško pretučene i onesviještene prijatelje. Stajali su nepokretni, kao da ih neka sila prikovala na mjestu. Na njiho-

vim licima smjenjivali su se strah i zabrinutost.

Payne ustane i promuklim se glasom obrati okupljenima:

— Danas smo ih porazili. Sada nam je poznat osjećaj kako je to kad nekoga ubiješ. Mi nismo htjeli ubijati. Samo smo željeli toj kopiladi ostaviti nešto za uspomenu, kako bi nas se spominjali. Najvjerojatnije bismo se zadovoljili da ih ponovo natjeramo neka pješače, ali oni su pograbili oružje.

Ušutio je i ozbiljnim pogledom obišao sve oko sebe. Onda isto tako ozbiljnim glasom nastavi:

— Kažem vam jedno: ne smijemo se predati! Zakoračili smo opasnim putem, prolivena je krv i još će biti, ali znamo da imamo pravo. Mi se borimo protiv sile, nasilja i otimanja zemlje. Velik dio naše stoke je uništen. Pravo je na našoj strani i mi se moramo boriti svim silama i svim sredstvima. Do vraga, čega se bojite? Mi nismo više ovce!

Zagledao se u ostale rančere, šutke ih primoravajući da odluče. Potrajalo je to dok su jedan po jedan kimnuli.

Iznenada osjete kako se među njima pojavljuje zajedništvo. Osjete da su homogeni, jedna momčad. Svaki od njih nije više susjeda smatrao drugom nego bratom. Shvatili su da se sa svim što će slijediti moraju suočiti zajedno i da samo zajednički mogu rješavati probleme. Nisu htjeli da bez ikakva razloga budu ubijeni, a shvatili su da bi se baš to dogodilo kad se ne bi zajednički oduprli i međusobno pomagali.

Prvi od rančera progovori Oven Overhoff.

— No, dobro — reče promuklo — odsad nećemo biti ovce. Nakon ovoga morat ćemo se svjesno suočiti s onim što slijedi.

Svi ponovo kimnu. Znali su da su donijeli odluku i da ih više ništa ne može pokolebati u onom što su naumili. I tada se odjednom svi pokrenu. Kao da je netko nevidljivom rukom iz njih istjerao ukočenost, svaki se nečega prihvati.

Najprije su se pobrinuli za onesviještene. Payne je zapalio vatru, a ostali su počeli uređivati unutrašnjost kućice kako bi bar malo odgovarala za stanovanje. Uredili su i oba poljska ležaja, tako da su odgovarala namjeni, položili na njih Jacka i Washa počeli im vidati rane.

Jim Payne vrlo je vješto obradio rane pretučenih drugova. Jedva bi koji liječnik mogao u takvim prilikama uraditi nešto više.

Kad je sve u kamenjari sredeno, Stage, Overhoff i Braddock izidu da bi se pobrinuli za mrtvace. Pod svjetlom svjetiljke iskopali su im u šumici zajednički grob.

VII

Bila je već ponoć a Matt Alger non je još sjedio u svom uredu u društvu dvojice neočekivanih posjetitelja koji su stigli poštanskom kočijom iz Laramieja.

Algernon je ljutito promatrao kako ta dvojica, koji su se predstavili kao posebni opunomoćenici kompanije, piju njegov prvorazredni viski i puše njegove skupe cigare.

Obojicu je dosad poznao samo po imenima. Simsona Perrita i Dericka Claya glavni je ured kompanije koristio samo u onim slučajevima i tamo gdje upravitelji nisu sami uspjeli obaviti zadaću. Bili su to ljudi koji su se odlično razumjeli u posao i uspješno rješavali teškoće svih vrsta.

Perrit je bio visok i mršav. Prema vanjštini mogao bi biti brat pokoj-

nog Slatera, ali je djelovao još hladnokrvnije i opasnije. Iz njega je neprekidno strujala neugodna hladnoća.

Matt je već sretao takve ljude. Njihovi su nagoni bili tako razvijeni da su prema svemu bili nepovjerljivi, uvijek budnih i otvorenih očiju i ušiju: hladnokrvni revolveraši na sve i uvijek spremni. Iza njihove ledene hladnokrvnosti vrebala je stalna spremnost, koja je mogla svakog trenutka prasnuti. Naspram tom čovjeku... to je Algernon osjećao s potpunom sigurnošću... Reck Slater je drugorazredni momak.

Dugi se čovjek vidljivo razlikovao od Perrita. Clay je bio srednje visok i poprilično okrugao. Na prvi pogled čovjek bi pomislio da je susreo putujućeg trgovca. Njegov je kaput bio krojen u tzv. stilu Princa Alberta. Na licu okruglom poput mjeseca upadali su u oči maleni i prćast nos i sićušne uši. Na svakoj ruci bljeskala su se po dva briljantna prstena, a u kravatu mu je bila zabodena zlatna igla s povećim biserom.

To je, dakle, Derrick Clay? Matt Algernon naprosto nije mogao vjerovati da je taj čovjek opasniji od Simsona Perrita. Nije to vjerovao sve do trenutka kad ga je Derrick Clay prvi put dobro pogledao.

Clay je imao ukočene riblje oči i kad je Matt u njih pogledao, nagonski zaključio da je to u zbilji morski pas u ljudskom obličju. Sada, kada se nasmiješio, mesnate su mu se usne neobično priljubile uz zube.

— I viski i cigare su vam prvorazredni, Algernon — reče. — Kad bi bar i vaši izvještaji što ih šaljete u sjedište kompanije bili takvi. Tamo su stekli utisak da ne vladate ovdašnjim prilikama i da ne možete riješiti nesporazume. Još niste uspjeli dobiti zemlju od svojih sjevernih susjeda, kako bi pašnjaci za nas bili

otvoreni sve do Laramie Plainea. Čini nam se da vam nedostaju vještii momci i zato su nas poslali ovamo. Prirodno, vi i dalje ostajete voda, ali niste naš pretpostavljeni. Dođe li do kakvih teškoća, naši će izvještaji biti jednakovrijedni kao i vaš... naime, moj prijatelj Simson uvijek dijeli moje mišljenje.

Algernon je ljutito zurio u posjetitelje. U jednom je trenutku malone podlegao porivu da ih otjera do vraga. Njegovo je samouvjerenje bilo golemo i tih se pridošlica uopće nije bojao. Međutim, pobijedio je njegov razum.

— To znači — reče blagim glasom — da ću uvijek biti nadglasan ako budem imao mišljenje suprotno vašem? I uvijek će biti onako kako vi mislite da bi trebalo da bude?

Derrick Clay odobravajući kimne.

— Mi smo razumni ljudi, Algernon. Nismo došli ovamo zato da bismo vas potisnuli s vašega mjesta. Poslani smo zato da vam pomognemo, pa zato moramo svi zajedno potezati isto laso. Vi ćete ostati kompanijin predstavnik, a mi ćemo zaslužiti masnu premiju. Da bi se to ostvarilo, kompanija želi da u proljeće ima zemljište za ispašu stotinu tisuća goveda. Stoku će dotjerati ovamo čim snijeg okopni. Kompanija želi tako zaposjesti zemlju stokom da nitko i ne pomisli na to da se ovdje naseli. Kad se to ostvari, mi ćemo jednoga dana kupiti od vlade u bescijenje sve pašnjake i...

U govoru ga prekine topot konjskih kopita što je iz dvorišta dopro u sobu i odmah zatim utihnuo. Malo zatim netko pokuca na vrata. Kad su se otvorila, preko praga zatetura jedan čovjek.

Bilo je očito da je momak brzo i naporno jahao, jer mu je odlijelo bilo vlažno od znoja.

– Što se dogodilo? – ljutito upita Algernon.

Momak koji je ušao zagledao se u dva neznanca i nije htio izustiti ni riječi.

– Možeš govoriti, Robine – reče Algernon, a kako je momak i dalje šutio, poviče: – Pričaj!

Momak izvijesti kako je Reck Slater izrešetan sačmom, a onda počne podrobno pričati o svemu što se dogodilo.

Kad je završio, Clay mu pruži čašu napunjenu viskijem i prijateljskim glasom reče:

– Popij, mladiću. Nisi ti odgovoran za to što je Reck Slater bio najobičnija budala. – Onda se Clay obrati kompanijinom predstavniku. – Algernon, što namjeravate poduzeti?

Matt časkom razmisli, onda odgovori:

– Ta tri sitna kravara odjednom su se osokolila. Znači, moramo im uliti smrtni strah. Moraju se tako prestrašiti da se izbezume.

Zakimao je glavom i nastavio tiše, kao da priča naglas o onome o čemu razmišlja.

– Žilavi stari mačak! Jim Payne ih je podbo i nagovorio na akciju. Zacijelo im je rekao da ću pokleknuti ako mi pokaže zube. Taj lukavi lisac dokučio je da je nešto čudno u tome što sam popustio tim strancima. Payne je morao promatrati Recka i njegove momke i kad je vidio da su pošli za onim strancima, otišao je po susjede pa su tada oni slijedili Slatera. Starac je čvrsto vjerovao da će im ti stranci pomoći i zato je zajedno sa susjedima pošao kako bi ih spasio iz zasjede. Stigao je prekasno, no ipak je došlo do borbe.

Ušutio je i lupio šakom po stolu.

– Dakle, mišići su se ohrabрили!
– usklikne ljutito. – E, sada ću ih

rastrgati! Ubili su nekoliko mojih ljudi i zato ću ih istjerati iz ovoga kraja.

Pogleda momka, koji je u međuvremenu ispio piće i odložio čašu na stol, pa naredi:

– Odjaši na ranč i dovedi ovamo šest najopasnijih od naših ljudi!

– Dobro, gazda.

Kad je mladić izišao, Algernon pogleda svoje goste.

– Sada možete pokazati i dokazati koliko ste opasni i koliko vrijeđate. Za dva sata stići će ovamo šest mojih najboljih momaka, koji će vam biti na raspolaganju.

– Dobro, krenut ćemo na posao – odgovori Clay, pa se nagne i zagleda u Algernona. – Na tvom mjestu ne bih ljenčario – nastavi – nego bih se pobrinuo za momke što su ih tvoji ljudi premlatili. Možda Slater nije bio dovoljno grub s njima i nije ih tako udesio da ne bi mogli stvarati neugodnosti kad se oporave.

– Pobrinut ću se za njih.

Algernon krene prema kuki na zidu, o koju bijaše obješen njegov opasač. Skine ga i počne se opasavati, govoreći:

– Stranci će sigurno nekoliko dana ostati u kućici jer neće moći na konje. Rančeri će se vratiti ujutro kućama, a uz Jacka Barrylanda i Washa Sunshinea neće ostati nitko drugi osim staroga Paynea. Ja ću...

Ušutio je, jer se okrenuo i zamijetio kako ga Perrit i Clay malone predstavljeno gledaju. Zatim u očima obojice revolveraša ugleda iskrice.

Šutljivi Simson Perrit samo lagano uzdahne, ali Derrick Clay gotovo zadovoljnim glasom upita:

– Jack Barryland? Baš si to ime izustio? Misliš li, možda, na Black Jacka Barrylanda? A taj Wash Sunshine je malen momak poga-

nog jezika, koji se neprekidno dobroćudno smijulji?

— Točno — potvrdi Algernon i doda: — Odmah sam zaključio da je riječ o opasnoj dvojici i zato sam im nadoknadio stoku što su je izgubili na našoj ogradi kako bi ih što brže udaljio.

— Potpuno ispravno — suglasi se Clay. — I pametno. Ta su dvojica vraški par. Black Jack je bio zajedno s Wyattom Earpom šerif u Dodge Cityju. U to vrijeme još nismo radili za kompaniju. Bili smo među onima koji su protjerani iz Dodge Cityja i moramo s Barrylandom izravnati neke račune. On i Sunshine poslije su radili za kompaniju u Nebraska, ali su uskoro prešli na suprotnu stranu. Kad je u tom sukobu pobijedila kompanija, oba su pasja sina prognana iz Nebraske. U svom bedru još nosim komad olova iz Barrylandova kolta, što sam ga zaradio u Dodge Cityju. Njih prepusti nama, Algernon. Kad sutra završimo s tim sitnim rančerima, slijedit ćemo tragove stada. Ti se u to ne miješaj. Kad mi odemo odavde, ti ćeš i dalje ovdje voditi poslove kompanije. Pođe li po zlu, moći ćeš onda kazati da ni o čemu nisi ništa znao i da smo djelovali protiv tvoje volje. Možeš reći da si nas namjeravao izbaciti i tako spasiti obraz.

Clay izvadi iz kutije na stolu cigaru, pripali je, pa upita:

— Reci uz koga je grad!

— Ljudi se boje kompanijine moći, a poslovni ljudi i banke žele da ovamo dođe što više doseljenika. Silno su za to zainteresirani.

— To će se uskoro promijeniti. — Darrick Clay se osmijehne. — Onda kada kompanija preuzme cijeli grad.

Ester Stage je tog jutra sama obavljala sve poslove, jer se brat nije vratio. Radila je u staji, vrlo

spretno i hitro, i pri tome razmišljala o Jacku Barrylandu i o tome kako se strahovito u njemu razočarala. Vjerovala je da je on čovjek koji će uvijek i na svakom mjestu priskočiti u pomoć za pravednu stvar.

Razmišljala je i o bratu i ostalim rančerima koji su slijedili Paynea pošto im je ona u lice rekla da su doista ovce ako ne žele pomoći starome Jimu. Prisjećala se trenutka kad je starac ujahao u dvorište i proderao se:

— Buck! Buck! Izidi i uzjaši! Reck Slater je okupio svoje momke i pošao za strancima. Pričekali su samo dotle dok oni odmaknu dovoljno daleko sa stadom. Ubit će ih i vratiti svoja goveda. Moramo im pomici. Izidi, Buck!

Kad je starac stigao, Stage se upravo u kući dogovarao s ostalim rančerima. Začuvši Jima, svi su izišli, a Owen Overhoff je odgovorio starcu:

— Što se nas tiču ta dva stranca? Oni nama nisu željeli pomoći.

Svi ostali su se s njim suglasili, kimnuvši da je tako. Djevojku je to tako razljutilo da im je održala podulji govor. Rekla im je da se oni jednostavno boje i da su kukavice, ali da sada imaju priliku dokazati kako nisu ovce... Oh, nije više znala što je sve rekla, ali se sjećala da su muškarci lica rumenih od stida uzjahali i pošli za Jimom.

Djevojka napuni jaslje mirisavim sijenom. Dok je tako razmišljala o tome hoće li Payne i ostali stići na vrijeme i spasiti Barrylanda i Sunshinea, iznenada spozna da će za nju biti neopisivo bolno ako Reck Slater ubije Jacka.

Iz namjere da bolje razmisli o toj neočekivanoj spoznaji prene je topot u dvorištu. Uvjerena da se vratio Buck s ostalim rančerima, požuri iz staje i istrči.

U dvorištu su, međutim, bili nepoznati konjanici. Ester je tek nakon nekog vremena prepoznala neke od jahača. Bili su to namještenici. Svi su konji bili žigosani znakom kompanije – zvijezdom. (Star na engl. jeziku znači zvijezda – op. prev.)

Bucmasti muškarac, koji je sjedio u sedlu poput napuhane vreće, izda nekoliko brzih zapovijedi. Ljudi sjašu i razmilje se. Nekoliko ih utrči u kuću, a dvojica prođu kraj Ester i uđu u staju. Debeljko se obruši s konja i pride djevojci. Skine šešir, zadivljenim pogledom odmjeri Ester i reče:

– Kakva je to ljepotica izišla iz obične staje?

Onoga časa kad ga je pogledala u oči, Ester je znala da pred njom stoji odvratno stvorenje, kojega se valja i te kako čuvati.

– Što tražite ovdje? – žestoko uzvikne.

Djevojkom su počeli ovladavati strah i zaprepaštenje, no izvana je i dalje izgledala odlučna i samosvjesna. Čvrsto je gledala debeljka kad se kraj njega iznenada pojavi dugajlija, visok i žilav. Taj je muškarac podsjeti djevojku na opasnog pustinskog kojota.

I dugajlija je promatrao Ester. Osmjehivao se, a u očima mu se pojavilo svjetlucanje. Međutim, nije rekao ni riječi. Samo je zurio u nju.

Derrick Clay, i dalje se smiješeći, reče:

– Ne činimo to rado, gospodice. Vi ste sigurno Ester Stage? Jučer su vaš brat i njegovi drugovi ubili četvoricu naših momaka. Mrtav je i Reck Slater. Nadam se da ćete shvatiti kako kompanija ne smije dopustiti da se takvo što događa. I zato će odsad biti vrlo gadno.

Dok je govorio, iz staje dopru pucnjevi i Ester se zaprepašteno trgne. Ubijaju stoku! Pomisli na ono

malo jahaćih konja što su ih još imali i na kravu muzaru. Htjela se okrenuti, ali se Clay hitro pokrene i čvrsto je uhvati za ruku.

– I ne pomišljaj na gluposti, djevojčice! – naredi oštrim glasom, pa je gurne prema dugajliji. – Pripazi dobro na nju, Sim – doda, pa se udalji.

Simson Perrit uhvati Ester za ramena i zadrži je čvrsto uza se. Dok je tako odozgo gledao u nju, djevojka se zgrozi. Kao da je u naručju opasnog vuka. Teško dišući, prošapće:

– Pustite me...

Privukao ju je još bliže, a njegove su je ruke stisnule poput škripca.

– Tako ponosnu djevojku kakva si ti još nisam imao...

Odmaknula se gornjim dijelom tako daleko kako je mogla i pljunula mu u lice.

– Prokleta kopile! – prosiktala je.

Pustio ju je i obrisao lice. U njegovim je očima zrcalilo divljenje kad je rekao:

– Glupa si. Da si imalo mudra, za tebe bi sve bilo potpuno lagano. Možda ćeš jednoga dana doći k meni i moliti za pomoć. Ja sam vrlo bogat, djevojko, i mnogo toga bih ti pružio. I još nešto: nema čovjeka koji bi mene mogao pobijediti. To dobro upamti!

Odmjerio ju je od glave do nogu i Ester se osjećala kao da ju je ogolio. Ne bi mogla objasniti kakva to sila struji iz tog muškarca, ali u jedno bijaše sigurna: to nije čovjek, nego dvonogi vuk koji živi po potpuno drugim pravilima i načelima. Živi životinjski, ne priznaje čak ni najosnovnija pravila ponašanja, a pravila ponašanja u ljudskoj zajednici potpuno su mu strana.

Ester je uzmicala sve dok se nije ledima naslonila na zid staje u blizini vrata. Slušala je kako ljudi div-

ljaju u kući i sve razbijaju. Čula je pucanje pokućstva, zveket razlupanog posuda i staklenine.

Jedan od razbijača izide iz kuće noseći vedricu sa smećem. Ode do bunara i u nj istrese sadržinu.

Pojavi se Derrick Clay. Pride svom drugu i, zastavši kraj njega, upita djevojku:

— Da li su vas moji prijatelji uplašili? U početku uvijek uplaše žene, a poslije ih se jednostavno ne mogu riješiti. Djevojčice, nama je iskreno žao što smo to morali uraditi, ali shvati da moramo tvom bratu vratiti milo za drago. On je pomogao da neki naši ljudi budu ubijeni. Možeš biti sretna što ćemo za sada ostati na ovome.

Načas ušuti, kao da očekuje što će ona reći. Kad je Ester ostala nijema, nastavi:

— Mogli biste podnijeti tužbu šerifu, no dobro poslušajte što ću vam preporučiti. Kad se momci vrate, recite im da svi što prije odu iz ovoga kraja. Ova mala šteta što smo je prouzročili neka svima bude opomena. Ne poslušate li naš savjet, uskoro će ovdje biti vruće kao u paklu.

Okrenuo se i uzjahao. Onda pogleda svog drugara, nasmijulji se i reče:

— Hajdemo, Sim! Odvoji se napokon od djevojke. Možda će jednoga dana biti tvoja, ako poželi muškarca koji je može obasipati darovima. U tom bismo slučaju njenom bratu pružili priliku, zar ne? Mogao bi dobiti dobru odštetu za ranč i zaposliti se u našoj kompaniji. Onda ova djevojka ne bi imala razloga da nas mrzi. — Podigne šešir na pozdrav. — Do viđenja, gospodice! Uistinu ste divni.

Potjerao je konja, na što su odat svud istrčali njegovi ljudi i hitro uzjahali, pa krenuli za njim. Samo je

Perrit zaostao. Njemu se nije žurilo. Polako je i malone nemarno uzjahao i pritjerao konja djevojci, koja je stajala priljubljena uza zid. Nagnuvši se prema njoj, reče:

— Jedna je od mojih loših navika to što moram imati svaku djevojku koja mi se sviđa. No kako u svemu lošem ima i trunčica dobrog, ja sam prema njima dobar i nijedna se ne može na mene požaliti. Djevojko, nagovori brata da nam se pridruži i tada će vam biti dobro. A ti ćeš otkriti da sam ja u bilo kojem društvu odlučnih i surovih muškaraca jedini gospodar i nad životom i nad smrću.

— Vi ste ljudi! — primijeti Ester, teško dišući. — Naprosto ste ljudi...

— Ne — prekine je Perrit — nisam lud. Ja sam samo čovjek koji uzima sve što poželi i nitko me u tome ne može spriječiti. Ja sam Simson Perrit. Mogu ubiti koga god naumim.

Podbo je konja i odjahao za ostalima, a djevojka je spuznula uza zid i čučnula, jer su joj noge tako klecale da nisu mogle izdržati težinu tijela.

Od nemoći je gorko zaplakala, a strah pred tim muškarcem uvukao joj se duboko u dušu. Znala je da više neće mirno spavati. Buditi će se, smrtno preplašena. U očima Simsona Perrita pročitala je nešto što će je neprekidno uznemiravati i neće joj dati da spokojno živi.

VIII

Tog jutra probudio se Jack Barrland osjećajući paklenske boli po čitavom tijelu. Osjećao se kao da mu je svaka pa i najmanja košćica polomljena. Pokuša otvoriti oči, ali ne uspije. Bile su tako natekle da su vjede jednostavno bile zatvorene.

Međutim, prepoznao je glas koji mu je govorio:

— Samo hrabro, momče! Hrabro! Izgledaš prilično loše, ali si potpuno čitav osim što ti je slomljeno nekoliko rebara. Sve ostalo postupno će proći. No tako zgodan kao što si bio nikada više nećeš biti.

Bio je to glas Jima Paynea. Jack s mukom okrene glavu između vjeda ipak nešto nazre. Ugleda zabrinuto starčevo lice. Iza Jima bili su neki ljudi. Prepozna ih jednog po jednog. Pokuša se osmjehnuti, ali ne uspije. Lice mu bijaše i suviše izubijano.

— Jim — promrmlja teškom mukom — nipošto... nije bilo lijepo... Kako je... Wash...

— Tvoj je drugar žilav poput pume. A kako je malen i nije tako zamjetljiv kao ti, nisu ga ni obradili tako jako kao tebe. Doduše, i on je dobrano udešen, no za četiri do šest dana obojica ćete ponovo stajati na nogama.

Barryland se zamisli nad tim što je čuo, a onda začu razgovor prisutnih. Razabra glas Bucka Stagea, koji je govorio:

— Jim, moramo hitro odavde. Četvorica su pobjegla i sada Algernon već zna što se dogodilo. Bit će ovdje, zajedno sa svojim razbijačima, najkasnije sutra o podne. Matt neće tek tako prijeći preko toga što smo iz sačmarice ubili njegovoga predradnika i još trojicu momaka. Niti će razmišljati o tome kako nismo imali izbora ako smo željeli ostati živi. Jim, moramo otići odavde, no problem je kamo? Što će biti s našim rančevima? Osim toga, brinem za Ester. I svi ostali osim tebe, Jim, imaju nekoga o kome moraju brinuti. Reci, što ćemo!

I ostali su upotrijebili slične riječi. I njih je mučilo isto pitanje. Jack je slušao kako pričaju da strahuju za svoje obitelji i odjednom shvatio

što su oni, zapravo, uradili. Obuzet potmulom boli, tek je sada spoznao kakvu su hrabrost ovi ljudi pokazali i dokazali. To više nisu bile ovce, nego srčani borci. Uradili su ono što nisu morali. Pomogli su Washu i njemu, ljudima koji nisu željeli imati ništa zajedničkog s njihovom borbom i s njihovim neprilikama.

Duboko u sebi Jack se strahovito postidi. Stid tako ojača da prouzroči bol koja nadjača tjelesne boli.

— Oh, vi budale — s mukom promrmlja. — Zašto ste to uradili? Nismo vas molili za pomoć. S vašim problemima nismo htjeli imati ništa zajedničkog, pa zašto ste se vi umiješali u naše? Priznajem, prevarili smo se u vama. Postidili ste nas. Vi imate hrabrosti, čak ste i dovoljno čvrsti da se izborite za pravednu stvar... makar i uz prolijevanje krvi.

Premoren, zašuti. Nitko nije progovorio. Svi su čekali da ponovo prikupi snagu, jer su slutili da će još nešto reći. I doista, Barryland nastavi:

— Krenite što prije odavde. Ostavite Washa i mene ovdje i nemojte više brinuti o nama. Za nekoliko ću sati ustati, pa ću se ja brinuti o svom drugaru i o sebi. Ako Algernon i dođe ovamo sa svojim momcima, što bi nam više mogao nauditi? Ja ne mislim da nas želi ubiti. Da je to namjeravao...

Payne ga prekine oštro, glasom koji ne podnosi protivljenje:

— E, neće biti tako! Dosad ste sumnjali u našu hrabrost i vjerovali ste kako vama želimo prepustiti da umjesto nas obavite sve prljave poslove. Pokazali smo vam da nismo ovce i odsad pripadamo jedni drugima. Odsad smo jedna četa, Barryland! Upoznao sam vas dovoljno da bih bio siguran da ćete se osvetiti Algernonu za njegovu podvalu. Dakle, borit ćemo se zajedno.

Bit će to prava borba. I krvava. Nećemo se boriti samo za sebe, da bismo ostali u ovom kraju, nego i za stotine doseljeničkih obitelji koje se imaju pravo naseliti na ovoj zemlji. Naše su pobude poštene. Mi smo ljudi koji mogu ovdje dovesti do velikih promjena. Kad se tjelesno oporavite, bit ćete nam voda. Ne uradimo li tako, znači da smo bezrazložno ubijali.

Prije nego što je Barryland stigao ista odgovoriti, starac se obrati ostalima:

— Od čvrstih motki napravite dvije nosiljke, koje će vući konji. Onakve kakve upotrebljavaju Indijanci. Položit ćemo ranjenike na njih i što prije otići odavde.

— Kamo?

Barryland prepozna glas Ovena Overhoffa.

Payne se prigušeno nasmije.

— Tamo gdje će nas Algernon najkasnije tražiti, i to zato što se neće dosjetiti da bismo mogli biti baš tamo. Napraviti ćemo veliki krug, izbrisati tragove i povući se u konjon Longfish! — Pogledao je svoje drugove, koji su zabezeknuto zurili u njega, pa nastavio: — Jedan od nas ušuljat će se u grad da bi nabavio namirnice i saznao što je s našim obiteljima. Ljudi, odsad moramo biti i grubi i odlučni. Matt Algernon ne smije sebi dopustiti da vašim ženama i djeci padne i vlas sa glave, ali morate računati s tim da bi mogao uništiti vašu imovinu. Međutim, od početka smo morali s tim računati. Sada je u pitanju samo to da preživimo i ostanemo zajedno dok se Barryland i Sunshine dovoljno oporave da bi se zajedno s nama borili. A onda ćemo pokazati Mattu Algernonu!

Ljudi su šutjeli i razmišljali. Čulo se samo njihovo duboko disanje. Nakon nekog vremena netko se u

sobi pokrene i pride Barrylandu. Jack začu Stagea kako pita:

— Barryland, pripadate li odsad nama? Hoćemo li se zajedno boriti?

— Sada imamo za to razloga — promrmlja Jack.

S ležaja na kojem je ležao Wash dopre bolan i promukao glas:

— Neću otići odavde dok Matt Algernon i njegova kompanija ne budu poraženi... Hej, Jack, kako se osjećaš?

— Otkad sam čuo tvoj glas, mnogo bolje...

* * *

U Longhorn su se uvezla seljačka kola koja je vukao žilav konj. Koli- ma je upravljala Ester Stage, na sjedalu do nje sjedila je Fee Braddock, a iza njih su čučali članovi obitelji sitnih rančera.

Građani su počeli izlaziti iz kuća kako bi saznali što se događa. Jutros je već u gradić stigao Reece Carter s obitelji. Unajmio je kućicu i u nju uselio obitelj, a zatim otišao u ured kompanije, pa odatle u banku.

Ubrzo se gradićem proširila vijest da je Reece prodao svoj ranč kompaniji.

Sada su građani promatrali seljačka kola sa ženama i djecom. Vidjeli su blijeda i ukružena lica žena i prestrašena lica djece. I žene i djeca djelovali su strahovito bespomoćno i vidjelo se da im je pomoć i te kako potrebna. Međutim, građani su samo stajali i promatrali. Shvatili su da je kompanija postala gruba. Nisu znali zašto, ali im bijaše poznata njena moć i oni su se bojali.

Kola su se provezla glavnom ulicom i zaustavila pred uredom pomoćnika šerifa. Građani Longhorna pratili su kola koračajući drvenim nogostupom s obje strane ulice, a onda su i oni zastali.

Odjednom zavlada sveopći tajac. Tu tišinu propara ogorčeni glas Fee Braddock:

– Izidite, šerife! – poviče. – Izidite iz te svoje mišje rupe!

Ponovo zavlada muk.

Potrajalo je malu vječnost dok su se vrata ureda otvorila i dok je Hall Murray izišao.

Pomoćnik šerifa začuđeno se zagledao u žene i djecu na kolima, a zatim zbunjeno pogleda okupljene građane i upita:

– Što ovo znači? Što se događa?

Fee Braddock ustane. Stajala je na kolima, visoka i naočita. Kad je progovorila, glas joj se razliježe ulicom i svi su čuli što govori.

– Šerife – započela je oštrim glasom – dok su naši muževi bili odsutni sve nas je napala jedna razbijačka banda. Ti momci jašu po nalogu Matta Algernona. Pobili su svu stoku u našim stajama, uništili pokućstvo i posoblje u našim kućama. Zagadili su nam bunare i pobrinuli se da više ne možemo živjeti na svojim rančevima. Razrezali su nam odjeću i uništili naše rezerve. Oduzeli su nam svaku mogućnost života na našim imanjima. U ovaj smo grad došli kao prosjaci. Ne posjedujemo ništa više od onoga što imamo na sebi.

Nagnula se nad kola i odmaknula plahitu kojom je nešto bilo pokriveno.

– Ovdje leži i naš kauboj Joe Sender. Pogledajte ga, šerife, i vidjet ćete kako su s njim gadno postupali. Bila je to plaćenička družba naše kompanije. Jahali su konje žigosane zvijezdom, ali nisu ni tajili tko ih je poslao... Matt Algernon. Možemo vam neke od njih i poimence nabrojati.

Ušutjela je i pogledala Murraya, koji se oznojio od muke. Znao je da će zahtijevati neka obavi ono što

mu je dužnost. Fee Braddock nastavi:

– Šerife, pitam vas što ćete poduzeti protiv tog terora i ugrožavanja života ljudi o kojima morate brinuti? Na vašim je prsima zvijezda koju ste dobili zato da biste provodili zakon i održavali red. Zato ste ovdje. Dakle, što ćete uraditi?

Hall Murray se nemirno vrpolio, crven od neugodnosti. Pomislio je da pode u ured kompanije, ali odmah zatim zaključi da je potpuno osamljen i da mora sam, bez ičije pomoći, poduzeti nešto pošto je optužba izjavljena tako javno.

Gundanje okupljenih građana postajalo je sve jače i Murray se pokušava izvući osornom brbljavošću.

– Gospodo, vaši su muževi sve to i zaslužili. Meni je poznato da oni surađuju sa stokokradicama iz Wild Lodgea, kao i to da su ubili nekoliko jahača kompanije. Bilo je to ubojstvo! Budite sretni što gospodin Algernon nije u ime kompanije podignuo protiv vas optužnicu nego se zadovoljio samo onim što je uradio.

Zaokružio je pogledom i nastavio glasnije, još osornijim glasom:

– Bit ćete istjerani iz ove zemlje! Ovdje nema mjesta za stokokradice, ni za njihove pomagače, ni za takve koji sačmaricama napadaju poštene kauboje dok obavljaju ono što im je dužnost! – Obrati se ženama u kolima: – Vas nitko ne optužuje. Kompanije je velikodušna i suosjeća s vama. Niste vi krivi za ono što su uradili vaši muževi i zato nećete ispaštati zbog njihove nepromišljenosti. Kompanija će vas samo istjerati iz zemlje, umjesto da vaše muževe izvede pred sud. Eto, to je sve što vam mogu reći. Budem li se morao boriti za pravdu, morat ću vaše muževe uhapsiti. Na suđenju će biti mnogo svjedoka, pa će

vam muževi biti osuđeni na mnogo godina zat...

— Kopile — prekine ga ledenim glasom Fee Braddock — vi ste na platnom spisku kompanije! Radite ono što vam Algernon naredi i ništa drugo. Pokrivajte sva njihova zlodjela. Jedina vaša veza sa zakonom je ova zvijezda na vašim prsima, a inače ste propalica koja je izdala i pravo i zakon!

Prezirno ga još jednom pogleda, a onda se obrati okupljenoj svjetini.

— Jeste li shvatili što se ovdje zbiva, ljudi? Najprije je Matt Algernon naredio da se na slobodnoj zemlji podigne ograda, koja je postala ogradom smrti za naša goveda. Za vrijeme mećave pred tom je ogradom izginula naša stoka! Izjašite u ravnice i pogledajte kako to izgleda! Kojoti i leširani još je žderu. U naš su kraj došla i dva stranca sa svojim malim stadom...

Žena ispriča okupljenim gradanima što se sve zbilo od vremena mećave do toga dana, tako da su sada imali jasnu predodžbu o događajima, pa nastavi:

— I tako se kompanija proširuje! Silom, lažima, zloupotrebom zakona, terorom i ubojstvima! Uz pomoć revolveraša i razbojnika. Dosad smo mi bili glavna meta Matta Algernona, no pričekajte da vidite što će biti kad završi s nama. Onda će poželjeti da i čitav Longhorn strpa u svoj džep! Nikad nećete postati pravi grad, jer ćete uvijek živjeti samo u sjeni kompanije. Nijedan doseljenik neće moći doći ovamo i ovdje se naseliti. Tu će živjeti samo nekoliko desetaka divljih kompanijinih jahača i oko stotinu tisuća goveda, iako zemlja može prehranjivati stotine naseljenika, rančera i njihove obitelji.

Gospoda Braddock se tako zahuktala da je morala malo predah-

nuti. Onda nastavi vrlo ogorčenim glasom:

— Vaš bi grad mogao postati srce jedne zemlje u procvatu, s mnogo žitelja koji bi ovisili o njemu. Svima bi bilo dobro, od krpača cipela do bankara, no vi dopuštate da ovim prostranstvima zavlada nekoliko razbojnika. Već sam vam rekla da će u okolini grada živjeti samo kompanijini jahači i kompanijina stoka. Tada ćete govedima prodavati odjeću, željezariju, građevni materijal, hranu i svu onu silu sitnica što bi bile potrebne mnoštvu doseljenika koji bi se ovdje naselili i tu gradili budućnost. A što ćete vi, budale? Kupovati goveda?

Kad se okrenula pomoćnom šerifu, glas joj postade kreštav.

— Marray, rekla sam vam da ste kopile, a sada vam kažem da nas takvi kao što ste vi neće pobijediti, pa morali otići i do guvernera. Smrad koji ovdje vlada doprijet će i do glavnog grada pokrajine, pa ćete jednog dana ovdje imati i pravoga šerifa i nekoliko saveznih. A oni će se pobrinuti za red i zakon. Vi i predobro znate da naši muževi nemaju baš ništa sa skotokradicama, a ako su ubijeni kompanijini ljudi, to je zato što su htjeli provesti svoju prljavu igru. Kažem vam: čuvajte se!

Kad je Fee Braddock zašutjela i pogledom preletjela preko okupljene svjetine, ugleda vlasnika javne staje, mjesne trgovine živežnim namirnicama i nekoliko velikih štagljeva u kojima je držao krmu za zimu. Vidjevši da je on uporno promatra, reče:

— Joko Hammer, vi ste predsjednik Gradskog savjeta, zar ne? Što ćete s nama? Potrebna nam je zaštita i sklonište za djecu. Možemo li se smjestiti u jednom od vaših štagljeva?

– Kakav štagalj! – Prišao je bliže, a oči su mu jače zasjale. – Ja ću spavati u moga konjušara, a vi se smjestite u mojoj kući. Što biste s djecom u štag... .

Nije stigao doreći, jer se iz svjetline izdvoji debela žena; težila je najmanje stotinu kilograma. Na njezinom okruglom licu zrcalila se silna odlučnost. Ispod dvostrukog podbratka rasle su joj kovrčave malje, na kojima bi joj zavidao i kakav mladić.

Bila je to Ma Mayflower, vlasnica hotela i velikog restorana. Kad je progovorila, njen bas kao u muškarca zazvoni ulicom.

– O ne, Joko – poviče – te žene i mnogobrojna djeca neće stanovati u tvojoj rasklimanoj daščari, u kojoj ti zbog škrtosti već godinama živiš! Stanovat će u mojem hotelu, pa morala izbaciti goste da bih dobila dovoljno prostora. A tebi, Joko, ovom prilikom želim nešto javno reći, da svi građani čuju. Da, ti si predsjednik Gradskog savjeta, ali u gradu koji nastanjuju samo kunići i kozlići. To je grad koji bi se napravio u gaće od straha čim moćni Matt Algernon nabora čelo. Svi ste vi lutke. Niste sposobni ni za što!

Zaokružila je pogledom i, upirući prste u pojedine građane, nastavila:

– Eto, tako stoji Schmied! A tamo je Lee Cameron, vlasnik saluna... ondje vidim Pata Millsa, kome pripadaju pošta i poštanska linija... Svi oni izgledaju kao muškarci ali to nisu! Zašto nećete izabrati šerifa i suca kad imate na to pravo? Glavni grad pokrajine se s tim suglasio, jer ste imali pravo na izbore. Međutim, Matt Algernon je namrštio svoje umno čelo i vi ste se odrekli svojih prava. A sada vam ovdje naređuje pomoćni šerif koji je Algernonov plaćenik. Do vruga, pobrinite se za to da se već jednom osamostalite! Pošaljite to kopile odavde i

preuzmite napokon upravu nad ovim okrugom! Ne pouzdajte se na one pospance u glavnom gradu koji čitaju jedino izvještaje Halla Murraya. – Bas zatrešta kad je Ma Mayflower naposljetku uskliknula: – Do vruga, ako sada ne odrastete, dogodit će vam se točno to što vam je prorokovala Fee. Da li ste razumjeli što vas očekuje?

Debela se žena okrene prema Ester, koja je cijelo vrijeme držala uzde u rukama, i reče joj:

– Djevojko, vozi pred moj hotel! Svi ćete biti moji gosti. Pakao neka se strovali na svakoga od tih nitkova koji su vama i vašoj djeci donijeli tu nesreću!

Prišla je žilavom konjčetu, uhvatila ga za ham i povelu duž ulice. Ljudi su se razmicali i ostavljali slobodan prolaz.

Debela žena s dlakavim podbratkom više nije izgledala nimalo smiješno. Ma Mayflower opet je jednom pokazala svoju hrabrost, odlučnost i veliko, majčinsko srce. Posramila je sve muškarce u gradu.

Joko Hammer se ogleda, ali niko ga nije morao zvati da mu pride. Oko njega su se brzo okupili: kovač Thor Wayne, vlasnik saluna Lee Cameron, vlasnik pošte Pat Mills, brijač Pete Web, sedlar, zidar, banakar...

Svi se zajedno tada okrenu prema Murrayu koji je stajao na nogostupu pred svojim uredom i smušen pipkao zvijezdu na prsima. Na licu su mu se ocrtavale zabrinutost i nesigurnost.

– Ljudi – progovori prije nego što je itko stigao išta reći – ne činite nikakve gluposti! Da nije kompanije, grad bi naprosto umro od gladi. Do sada ste živjeli od kompanije i to dobro, i bili biste ludi da želite nešto drugo.

Pomoćni šerif se okrene i pobrza prema uredu kompanije. Koraci su

mu postajali sve brži, a naposljetku i potrči.

Kad je nestao za vratima, netko poviče:

— Otišao je svome gospodaru da dobije naređenja i primi injekciju hrabrosti!

Oči svih prisutnih upriješe se u Hammera. On je nekoliko trenutaka zurio u prazno, a zatim duboko udahne i čvrstim glasom obznani:

— Pozivam građanstvo na sastanak! Svi građani koji imaju pravo glasa sastat će se za jedan sat u salunu »Three Bells«. Došlo je vrijeme da ovaj grad napokon ostvari svoja prava i izabere neovisnu upravu. Izabrat ćemo gradskog šerifa i suca, a onda javiti pokrajinskoj vlasti da smo za svoj okrug izabrali vlastitog šerifa i da nam pomoćni šerif Hall Murray više nije potreban.

Kad je Joko Hammer ušutio, nije se čulo ni glaska. Vladala je tišina, odlučna i prkosna.

Sve što se sada događalo bilo je uzrokovano dolaskom jednih kola s ogorčenim ženama i uplašenom djecom, koje su plaćenici napali i uništili njihovu imovinu i lišili ih krova nad glavom.

IX

Matt Algernon sjedio je u svom uredu i razmišljao o onome što se zbiva u gradu. Zaključio da su dva posebna izaslanika nanijela kompaniji više šteta nego koristi.

— Tko bi i pomislio da će te žene biti hrabrije od svojih muževa — mrmljao je. — Tko je slutio da će doći u grad i uzbuniti i nahuckati sve građane?

Netko pukuca, a odmah zatim i otvori vrata.

Ude Ester Stage. Ugledavši je, Algernon hitro ustane.

— Koja čast, Ester? Obradovali ste me svojim dolaskom. Nikad se ne bih nadao da ćete jednom doći u moj ured.

Djevojka ude. Vrata ostavi otvorena. Zastane dva metra pred pisanim stolom i zagleda se u upravitelja kompanije.

— Algernon — reče vrlo oporim glasom — postali ste grubi. Unajmili ste dvojicu novih revolveraša, no oni će vam donijeti nesreću. Jednom ste mi rekli da me poštujete i ... pa, tako rekavši, tada ste mi nešto ponudili...

— Ja to i sada ponavljam, Ester. — Nasmiješio se. — Još se sjećam vremena što smo ga proveli na riječici. Često sam se tamo sastajali, zar ne? Jednoć sam vas čak i poljubio. Kad ste mi poslije počeli predbacivati da sam postao surov, rekao sam da će vama i vašem bratu uvijek biti dobro. Ta ponuda i sada vrijedi, Ester.

Obišao je pisali stol, pošao do vrata i zatvorio ih, a onda stane iza djevojke i položi joj ruke na ramena. Osjetivši da se u hipu ukočila, makne ruke, obide djevojku i upita:

— Dobro, Ester, što mogu uraditi za vas?

— Ostavite ovaj grad da živi u miru! Poštujte prava drugih i obuzdajte se pa povucite svoju divlju hordu. Vaš revolveraš Simson Peritt tako me uvrijedio da bih ga bila ubila da sam imala pri ruci oružje. Jednom ste rekli da me poštujete, a ja sam sada došla da bih vam rekla kako vas prezirem. Vi niste velik čovjek. Niste ništa drugo nego plaćenik kompanije. Niste nimalo bolji od svoga čopora plaćenih revolveraša. Radite za neke poslovne ljude s Istoka, koji žive bezbrižno i pošteno, a vi prljate ruke. I što je u svemu tome najgore, pred samim sobom želite stvoriti utisak da ste velik i

ponosan čovjek. Međutim, samo ste dobrovoljni pomoćnik. Matte, molim vas prekinute s tim!

— Kad bih to i uradio, što tada?

Pogledao je djevojku i ona je točno znala što je želio reći. Zanimjela je glavom i, pogledavši ga ravno u oči, odgovorila:

— Između nas dvoje nikada neće biti ništa. Došla sam k vama samo za to da bih vas zamolila da okončate surovost. Poteći će mnogo krvi, a zbog čega? Matte, bacite kompaniji taj posao pred noge i postanite napokon čovjek kakvim sam vas smatrala na početku našega poznanstva.

Okrenula se i pošla prema vratima. U hodu još promrmlja:

— Samo sam vam to željela reći.

* * *

Simson Perrit i Derrick Clay zajedno s ostalim revolverašima stižu do kućice na Wild Hillu.

Odmah su vidjeli da je kamenjara napuštena. Svuda oko nje u snijegu su se vidjeli tragovi, iz kojih su pročitali da su ranjenici odvučeni na tragljama pričvršćenim o konje. Ispod jednog drveta, naišli su na grob u kojem su bili pokopani Reck Slater i trojica siledžija.

Perrit i Clay se zgleđaju.

Jahali su gotovo šezdesetak kilometara, ali na debelom Clayu uopće se nisu mogli nazrijeti tragovi premorenosti. Taj debeljko, čiji je izgled dobrodušnoga putujućeg trgovca zavaravao, bio je nevjerovatno čvrst i otporan.

— Sim — reče Derrick — momci su dobro procijenili da će Algernon poslati za njima potjeru, pa su odmaglili. Hajd'mo, ovdje nemamo što tražiti. Krenimo njihovim tragom. Jahanje mi dobro čini.

Potjerao je konja. Mršav, vučjolički Perrit šutke ga je slijedio. Ostali im se pridruže.

Čopor vukova slijedio je trag divljači koju je želio rastrgati.

Prevalili su tek nekoliko kilometara kad se nebo naoblačilo, a sa sjeveroistoka počeli su se navlačiti tmasti oblaci. Bilo je kasno poslijepodne.

Kad su počele padati prve pahulje, Derrick Clay počne kleti. Kao i svaki čovjek u potjeri dobro je znao da će tragovi ubrzo biti izbrisani, jer je snijeg padao sve jače i sve gušći. Pokrivao je tlo novim, debelim plaštem i time bjeguncima stvorio idealne uvjete za bijeg.

Nakon slijedeća tri kilometra točno su znali na čemu su. Jedva vidljivi tragovi vodili su u jednu dolinu. Preko, na suprotnoj strani, između brežuljaka bijaše pet prolaza. Nisu stigli ni do sredine doline, kad je snijeg potpuno izbrisao tragove.

Clay ponovo zauzda konja. Bilo je već jako tamno. Kad su se jahači okupili oko njega, ljutito reče:

— Ovaj put su imali vrašku sreću. Besmisleno je da išta pokušavamo. Vratit ćemo se u grad, a Algernon neka sutra pošalje grupice jahača koji će pročešljati cijeli okoliš. Ne znam kakve su ovdje mogućnosti da se sakriju, ali predmnijevam da će traganje biti teško i dugotrajno.

Malo prije ponoći dojahali su do mosta i izjahali na poštansku cestu što je vodila u Longhorn. Slijeva se protezao kanjon Longfish. U tamnoj dubini, gledano s mosta, činilo se da je u dolini crno jezero.

Nitko od jahača nije ni pomislio da bi se tamo dolje, na nepuna tri kilometra zračne linije od ceste, mogli nalaziti bjegunci. Čopor vukova jahač je gotovo istim putem kojim je prošla divljač koju su lovili, ali dubok snijeg nije dopustio da se vide tragovi.

Na ulazu u grad jahači su naglo zauzdali konje, jer je iz zaklona iz-

išlo nekoliko ljudi, koji su dotad stajali ispod jedne nadstrešnice.

— Što to znači? — ljutito upita Clay.

Muški glas odvrati protupitanjem:

— Tko ste vi?

Prije nego što je Clay stigao odgovoriti jedan od jahača iza njega zlovoljno zareži:

— Sve je u redu, Pinky. To smo mi. Zašto nadgledavate prilaze gradu?

Muški glas promrsi kletvu, pa objasni:

— U Longhornu su poludjeli. Ovo se usrano gnijezdo pobunilo protiv kompanije. Perrit i Clay moraju hitno doći u Algernonov ured.

Muškarac se namjeravao odmaknuti, ali Simson pritjera konja do njega i sagne se iz sedla. Zgrabi ga, pa ga jednim potezom podigne do visine svoje glave, tako da je umoran konj posrnuo. Onda polaganim glasom reče:

— Prijatelju, nas se ne oslovljava jednostavno sa »Perrit« i »Clay«! Pred naša prezimena dolazi i riječ »gospodin«! Jesi li me razumio, Kinezu? Ha? Reci to i drugima. Ako me tko od vas slijepaca ponovo nagovori kao da sam gonič krava, loše će se provesti. Za sve vas ja sam »gospodin Simson Perrit«!

Ispustio je čovjeka i pri tom ga tako udario da je leđima pao u snijeg. Onda potjera konja.

Derrick Clay ga je slijedio, hihotajući se.

Jedan od šestorice iz njihove pratnje malčice je zaostao i rekao Pinkyju, koji je ustajao iz snijega i kleo:

— Oprezno, Pinky. Taj Simson Perrit pojeo bi šestoricu takvih kakvi smo mi samo za zajuttrak. Ponaša se kao da je čistokrvni tigar, a mi ostali smo pasji mješanci...

Dalje ga se nije čulo, jer su Pinky-

jeve kletve nadglasale ono što je govorio.

* * *

Derrick Clay i Simson Perrit doveli su svoju skupinu do javne staje. Kad su u dvorištu sjahali, izidu iz staje Joko Hammer i njegov pomoćnik. U svjetlosti fenjera koji je bio obješen iznad vrata staje ugledaju jahače kompanije STAR.

— Hajde — prodere se Perrit ljutito — odvedite hitro naše konje u staju i dobro ih zbrinite.

Perrit Clay bijaše strahovito razdražen, ljut poput risa. Projahao je više od sedamdeset kilometara posve uzaludno i to ga je razjarilo. Osim toga, bio je čovjek koji je bijes volio iskaliti na drugim ljudima. Udarao je nogama o pod, kako bi ih razdrmao nakon dugog sjedenja u sedlu i uklonio ukočenost, a onda pride Hammeru i njegovom pomoćniku i ponovo se prodere:

— Zar vas moram pokrenuti udarcem noge u stražnjicu?

Mali Joko Hammer, invalid s drvenom nogom, promatrao je goropadnoga čovjeka i osjećao kako u njemu raste strah. Tjeskoba kojoj nije znao uzrok. Ipak reče:

— Ako se ne varam, vi ste ona divlja horda koja je danas napala sitne rančere, poubijala njihovu stoku i razbila sve u njihovim domovima.

Simson Perrit dašćući prijede rukom preko mršavoga lica. Međutim, prije nego što je stigao odgovoriti, Derrick Clay smrtonosnim glasom procijedi:

— Čovječuljku, vrlo si hrabar, ali to ništa ne znači. Da, mi smo momčad o kojoj govoriš. Naš današnji posao bila je mala kaznena ekspedicija kojoj je svrha uvjeriti ljude da ne bi bilo pametno ubiti još i jednog jahača kompanije STAR. A

sada kreni na posao, čovječuljku, ili će biti zlo po tebe.

— U ovome gradu nitko od vas neće više dobiti ni mrvu suhoga kruha. Grad neće pružiti konačište siledžijama koje narušavaju red i opći mir. Protiv vas je podignuta prijava. Vi...

Dalje nije stigao. Perrit je izvukao jedan od svojih koltova, što ih je nosio u opasaču pričvršćenom preko dugačkog kaputa za jahanje, i nesmiljenim bijesom zamahnuo dugom cijevi.

Udaren po glavi Joko Hammer se svali na zemlju, a Perrit se obrati njegovom pomoćniku.

— Dakle, mladiću?

Pomoćnik u staji nenadano se dade u bijeg. Mješanac zvan Indijanac-Pete nije bio osobito hrabar, ali Joko Hammer za njega bijaše poput dobrog oca. Za svog poslodavca, koji ga je prihvatio prije mnogo vremena i dao mu sklonište, on bi i umro.

Potrcao je. Htio je šmugnuti pokraj ljudi koji su čekali na ulici. Dok je jurio, kreštavim je glasom vikao:

— Prepad! Ubojice! Prepad, ljudi!

Kolt Simsona Perrita iznenada okine. Mješanac se strmoglavi u snijeg. Zavlada tišina. Prekidalo ju je samo dahtanje umornih konja. U tom muku poput udarca bičem prasnju ljutiti glas Derricka Claya:

— Sim, ti si idiot! Uvijek sam se bojao da ćeš jednoga dana postati potpuno budalast i lud. O, kakva si ti budala, Sim!

Perrit se prijeteći okrene prema svom drugu i bijesno prekune.

— Clay — zareži — ti nisi moj šef, a ovaj se grad počeo buniti. E, ja sam upravo počeo s tim da to ptičje gnijezdo ponovo vratim na koljena. Da, gotovo sam poludio, ali od bijesa. Jahali smo sedamdesetak kilometara nizašto, a sada nam se ov-

dje ispriječio neki patuljak i poziva nas na odgovornost. Oh, ovaj će se grad još zgranuti. Za jedan sat bit ću ovdje bog i batina. Kunem ti se da će biti tako! — Glas mu prijede u ubojiti vrisak kad je dodao:

— Nazoveš li me još jednom budalom, Clay, u hipu ću zaboraviti da već nekoliko godina drugujemo!

Okrenuvši se prema skupini revolveraša koji su stajali kraj svojih konja, i dalje je ljutito vrištao:

— Odvedite konje napokon u staju! Pobrinite se dobro za te životinje, jer su vrednije i bolje od ljudi. Ako u staji nema dovoljno mjesta, načinite ga!

Pokrenuo se, a Clay je pošao za njim. Kad su iz dvorišta htjeli iskoraciti na ulicu, pred njima se pojavio neki ljudi, a dubok glas upita:

— Što se ovdje zbiva?

Oba revolveraša pogledaju u govornika. Iz saluna i dućana na ulicu je dopiralo dovoljno svjetla da su se ljudi mogli dobro vidjeti i međusobno procijeniti.

Govornik je bio visok, plećat i težak muškarac. Na njegovu kaputiću bila je prikačena zvijezda. Šerifska. Grube hlače bile su mu uvučene u čizme, ali to nisu bile kaubojске nego onakve kakve nose vozari teretnih kola.

Iza muškarca sa zvijezdom stajala su još trojica a upravo su počeli prilaziti i drugi. Dolazili su odasvud, iz kuća, dućana, saluna...

Perrit se nasmije, promuklo. Bio je to čudan smijeh, hladan i ubojstven. Onda strogo upita:

— Tko ste vi, gospodine? Vidim da nosite metalnu zvijezdu...

— Ja sam novoizabrani šerif Longhorna — odgovori snažni muškarac, pa se okrene jednom čovjeku pored sebe: — Pat, podi u dvorište i pogledaj što se dogodilo.

— Idem, Reb.

Bio je to Pat Mills, vlasnik pošte. Šerif Reb Rock bio je još do pred kratko vrijeme namješten u Millsa kao vođa vozara njegove poštanske linije.

Mills nije mogao proći kraj Claya, jer mu je ovaj prepriječio put.

— Ne morate poći, prijatelju — reče blagim glasom. — Ja ću vam reći što se dogodilo. Malčice smo kaznili onoga čovječuljka zato što se nije htio pobrinuti za naše konje. A onda je onaj mješanac posegnuo za oružjem i netko ga je u nuždi morao ubiti. To je sve, šerife. A sada se nosite do vruga! — Posljednje su riječi bile izgovorene hladnokrvno i nasmrtno opasno.

Šerif zadrži dah, pa ga polako, vrlo polako izdahne.

Reb Rock bio je čvrst momak. Svi su vozači takvi, jer im je takav i posao. Reba su u njegovu cehu držali najopasnijim momkom, ali nije samo zato izabran za šerifa. Pat Mills bio mu je prijatelj, a ubrzo mu je trebao postati i tast. To je bio razlog zašto je Rock prihvatio zvijezdu. Netko je to morao, a njega su lako nagovorili baš zato što je bio srčan.

Sada, međutim, Reb osjeti silan strah. Vrlo je često u životu stajao sučelice siledžijama i razbijačima, sudjelovao je u nekoliko teških okršaja i iz svega toga izvukao korisnu poduku. Osjećao se kao da ga zapljuskuju ledeni valovi smrtno opasnosti. Oni su strujali iz ta dva neznanca i pogađali ga mal'ne tjelesno.

Reb Rock dobro je poznavao ljude koji su stajali iza njega, pa je znao i to da nisu baš hrabri i odlučni. Dok je još razmišljao o tome što bi trebao poduzeti, netko je potrčao ulicom, vrišteći iz svega glasa:

— Kompanija STAR! Kompanija STAR!

Odmah je shvatio da čovjek koji više upozorava sve jahače STARA.

Neće proći ni minuta a ovdje će se pojaviti najmanje tucе revolveraša. Iz dvorišta javne staje već su izlazili oni koji su pratili Perrita i Claya.

Iako je bio svjestan da su ova dvojica spremna da ovdje upriliče paklenski završetak svega što je tu započeto, Rock optužujući reče:

— Napali ste i oborili Hammera, koji je već nekoliko sati izabrani sudac Longhorna. — Položivši ruku na kolt, doda: — Moram vas uhapsiti.

Perrit se promuklo nasmije.

— Dat ćemo ti jednu šansu — reče s ledenom odlučnošću. — Ako se odmah sada okreneš i odeš u svoj topli krevetac, nećemo ti ništa. Budalo, zar ne znaš da ovaj grad pripada kompaniji STAR? Ako niste s tim suglasni, onda ste ograničeni i glupi. Što je, šerife? Što ste odlučili?

Začuje se kako su im ruke lako pljesnule o drške koltova, što su stršali odmaknuti od njihovih tijela. Šerif je namjeravao povući oružje, ali je zamijetio kako se građani povlače u stranu. Samo su trojica ostala uz njega. Skrene pogled i vidi da su to Thor Wayne, Pat Mills i Lee Cameron. No, svi ostali su se povukli.

Iz pozadine jedan ženski glas pozove:

— Noel! Dodi odmah ovamo, Noel. Ne dodeš li, oni će te ubiti.

Rebu bijaše poznat strah koji zahvaća ljude. Pogledavši lica ove dvojice ubojica ugleda nemilosrdnost, ledenu hladnokrvnost i odlučnost. U tim licima tako različita izgleda sada nije bilo nikakve razlike.

Izenada odluči i okrene se prema Millsu, koji je kraj njega vrlo čujno disao.

— Oni će nas jednostavno ubiti — reče. — Pat, okrenite se i vidjet ćete kako izgledaju kukavice ovoga

grada. Zašto bismo zbog njih poginuli?

Odmaknuo je ruku od drška kolta, uhvatio zvijezdu na svojim prsima, strgnuo je i bacio u snijeg.

– Da, to je grad Matta Algernona – reče tako glasno da su ga svi čuli. – Longhorn pripada kompaniji STAR i mi ćemo svi popadati pred njihove noge. I to zato što smo kukavice koje ne žele umrijeti!

Okrenuo se i udaljio. Muškarci koji su izdržali i ostali kraj njega opet počnu disati. Onda krenu za njim.

Perrit i Clay pogledaju jedan drugoga i osmjehnu se.

Sada su bili sigurni da će im grad odsad jesti iz ruku.

X

Još se nije pravo ni razdanilo kad je Jim Payne stigao na ranč Longfish i viknuo ugovoreni pozivni znak.

Buck Stage i Oven Overhoff izidu iz sjene štaglja i skinu s konja dvije dobro napunjene vreće namirnica.

Payne odvede konja u staju i tamo se u mraku pobrine za njega. Kad je bio gotov, krene prema brvnari i pokuca na vrata, kako bi unutra ugasili svjetlo. Upalili su ga ponovo tek kada su za njim vrata bila ponovo zatvorena.

Jack Barryland i Wash Sunshine ležali su na krevetima, a ostali su se porazmjestili po prostoriji.

Kad su jučer stigli do poštanske ceste, Jim se odvojio i produžio u Longhorn. Ostali su, zajedno sa ranjenicima, nastavili prema brvnari u kanjonu Longfish.

– Dugo si nas pustio čekati, Jime – promrmlja Overhoff, nervozno se vrpoleći na klupi.

– Već smo pomislili da su te zgrabili – doda Hitt Braddock.

Stari rančer sjedne na klupicu i prihvati lončić s vrućom kavom što

mu ga je pružio Stage. Srknu gutljaj, pa počne pripovijedati.

– Vašim ženama i djeci je dobro. Svi su u gradu. Mayflower ih je smjestila u svom hotelu. Međutim, na rančevima vam je sve uništeno. Jedna horda siledžija haračila je po kućama i sve razlupala. Pobili su svu stoku u stajama. Matt Algernon je dobio pojačanje. Dvojicu tako opasnih revolveraša da je prema njima Slater bio kao kućni mačak. Ovo su tigrovi, i to krvožedni.

– Zna li njihova imena? – upita Barryland sa svog ležaja.

– To su Simons Perrit i Derrick Clay – polako i razgovjetno odgovori Payne, pa nastavi: – Da nije počelo sniježiti, ne bismo im umakli. Kad su završili na našim rančevima, pošli su do kamenjare da bi se s nama pozabavili. Zatim su slijedili naš trag. Spasio nas je snijeg. Bio sam upravo u gradu, u stražnjoj prostoriji dućana, kad je ta horda dojahala natrag u grad. U međuvremenu se u Longhornu svašta dogodilo...

Starac podrobno izvijesti o svemu što se u gradu zbilo, pa nastavi:

– Ostao sam još nekoliko sati u dućanu. Hammer je za to vrijeme nekoliko puta izlazio i o svemu me izvijestio. Posljednji put vratio se u pratnji dvojice muškaraca. Bili su to Perrit i Clay. Prisilili su dućandžiju da trguje s kompanijom, ali mu nisu platili ni novčića. Samo su mu ga pokazali.

Payne izvadi iz džepa duhan za žvakanje i odgrize komadić. Nakon kraće stanke zakima glavom, pogleda muškarce u prostoriji i ozbiljnim glasom nastavi.

– Građani su pokušali što su god mogli. Spoznali su kakva im opasnost prijeti, pa su se pokušali zaštititi. Međutim, to se izjalovilo kad su se pojavila ta dvojica. Sada Lon-

ghorn potpuno pripada kompaniji i pripadat će joj sve dotle dok STAR bude dovoljno snažan da širi strah i nasilje. Mnogi će ljudi otići i potražiti sreću na drugom mjestu. Ne vjerujem da će biti bar toliko hrabri da u glavnom gradu pokrajine podnesu zahtjeve za naknadom zbog nanijete im štete. Oni dobro znaju da kompanija može voditi dugogodišnje parnice, koje obje strane stoje brdo novca. Osim toga, ljudi su do srži prestrašeni i obuzeti neuobičajenim strahom.

Ogorčen, starac zašuti.

— Pričekajte, prijatelji — začu se iz kuta prostorije glas Washa Sunshinea — dok Jack i ja opet budemo sposobni za borbu. E, nama su Perrit i Clay dobro znani. Kad oni budu mrtvi, bit će mrtav i velik dio straha. Pričekajte dotad. Druga runda u toj igri neće se odigrati bez nas.

Sveopći muk. Ljudi su razmišljali, ali ništa od onoga što bi se moglo dogoditi nije im ulijevalo mnogo nade.

U zemlji u kojoj ne postoje red i zakon ništa se ne može uraditi protiv moći kompanije STAR — naposljetku ogorčeno primijeti Braddock.

Payne ustane i vikne:

— Ljudi, pa mi ćemo se boriti! Moramo se odvažiti i početi a onda će se... to vam sa sigurnošću tvrdim... s nama boriti i građani. Iz svih će prozora pucati sačmaricom ako im pokažemo kako se to radi. I još nešto. Sada, kada kompanija čvrsto drži Longhorn, Algernon će najveći dio ljudstva poslati u potragu za nama. Nadajmo se da nas neće naći prerano.

— Nama su potrebna još četiri dana — mirno se umiješa u razgovor Barryland. — Bit će odlično ako većina kompanijinih jahača bude

tragala za nama. Algernon, Perrit i Clay ostat će u Longhornu i čekati na rezultate potrage. Tek tada kada nas pronađu pokrenut će se Perrit i Clay i krenuti na nas. Pa, možda ćemo imati sreću.

Ispod pokrivača Jack je pažljivo opipavao rebra, a zatim prinese ruku pred lice i počne micati prstima. Njegova desnica nije izgledala nimalo lijepo, jer je u borbi neki od Slaterovih okrutnika na nju nagačio. Međutim, prstima je već mogao micati.

— Da — ponovi Barryland — potrebna su nam četiri dana.

Perrit i Clay stajali su pred uredom kompanije. Lijeno su se okrenuli kad je iz Algernonova ureda izašao pomoćni šerif Murray.

Osmjehivali su se hladno i nemilosrdno. Pokazali su mu sav prijezir što su ga osjećali prema njemu. Bio je kukavica, na neki način i izdajica, jer je noseći zvijezdu izdao zakon i pravo. Znali su i to da je Murray službeni svjedok kad rančeri potpisuju ugovore o prodaji zemlje kompaniji. Razumljivo, pod prisilom.

— No, momče — obrati se Perrit Murrayu — da li si i ti dobro spavao i zažutarkovao? Kad budemo obaviješteni o tome gdje se kriju Jack Barryland, Wash Sunshine i rančeri, morat će s nama. Ti su ljudi ubili Recka Slatera i trojicu njegovih momaka i tako postali ubojicama. Kako će se oni, najvjerojatnije, oduprijeti uhićenju, morat ćemo ih pobiti. E, tome svakako mora prisustvovati i šerif, zar ne?

Nasmijao se od srca, jer su Murrayev strah i njegovo drhtanje bili tako očiti.

Hall Murray zurio je u hotel na suprotnoj strani ulice. Na prozorima je razaznavao lica žena i djece

proganjanih rančera. Uzdahnivši, okrene se i prođe a da nije rekao ni riječi.

Kad se udaljio, Clay reče:

— Sim, taj je čovjek prevrtljivac, pa moramo dobro na njega pripaziti. Kad bi se prilike zaoštrile, on bi se odmah predao i pobjegao odatle. Međutim, to mu ne smijemo dopustiti, jer on još službeno obavlja dužnost i u glavnom gradu pokrajine više će vjerovati njegovim izvještajima nego glasinama onih koji se bune. A tih je već mnogo. Ipak...

Ušuti, jer je zamijetio kako je u grad ujahao neki konjanik. Već se iz daljine vidjelo da neznanač jaše prekrasnog vranca, koji se kretao gipko poput mačke.

Jahač je sav bio odjeven u crno, pa su zlatna vrpca na njegovom šeširu i mjedeni meci u njegovu opasaču stvarali uočljiv kontrast. Bio je to prilično visok i gibak čovjek, nalik Indijancu.

Dojahavši do vrata kompanijinog ureda, stranac zauzda vranca i pažljivo promotri oba revolveraša. Njegovo je držanje bilo ponosito i ulijevalo je strahopoštovanje. Lice mu je odražavalo smionost. Bilo je to istodobno i grubo, i drsko, i podrugljivo lice.

Perrit i Clay šutke su promatrali kako je stranac bezbrižno i samouvjereno dojahao u Longhorn. Djelovao je na njih razdražujuće, jer nisu bili navikli da se oni koji im stoje nasuprot vladaju tako ponosno i prezirno.

— Prijatelju — progovori Simson glasom suhim poput prašine — moraš se jednom pogledati u zrcalo. Uspješ li tri duge minute promatrati to svoje naduto lice, onda je potpuno jasno da si zaljubljen u samoga sebe. No mi nismo zaljubljeni u tebe. Zašto nam se smijuljiš? Što želiš?

— Veseli me što je Matt Algernon naposljetku doveo ovamo dva hrabra brbljavca. — Čovjek se smiješio dok je silazio s konja. — Reck Slater bijaše hrabar samo onda kad je uza se imao svoj čopor. Budući da ste potpuno sami uspjeli ovaj gradčić baciti na koljena, znači da ste hrabri.

Ponovo se podrugljivo osmijehne, pa krene prema ulazu u ured kompanije.

Kad je već položio ruku na kvaku, Clay blagim glasom upita:

— Ti si Sterling Hickock, zar ne?

— Da, ja sam taj mali, ušljivi stokokradica iz Wild Lodgea — kroz smijeh odgovori Hickock i lagano podigne ruku kad je zamijetio kako Perrit i Clay posizu za kotlovima. — Mirujte, prijatelji. Došao sam zato da bih se nagodio s vašim šefom.

Izgovorivši to, bezbrižno okrene leđa revolverašima, otvori vrata i uđe. Prošao je predvorjem i stigao do vrata Algernonova ureda. Kratko pokuca i uđe.

Matt se iznenađeno zagleda u pridošlicu, a onda vidje kako iza Hickocka ulaze Perrit i Clay. Ostavili su vrata otvorena, a Perrit je upitao:

— Da ga izbacimo, ili da ga predamo Murrayu? Taj je momak strahovito drzak.

— Nema nikakvih dokaza protiv mene — blago se smješкао Sterling Hickock, a crne su mu oči zasvjetlucale. Pogledavši prema Algernonu, koji je i dalje sjedio u stolcu iza pisaćeg stola, doda: — Ruka ruku mi je, Matte. Sada je došlo vrijeme da ti to dokažem.

Algernon kimne Clayu neka zatvori vrata, a onda pokaže na stolac i reče:

— Sjedni, Hickock. To što si došao do mene može značiti samo jedno: da u rukama imaš dobre adute. Da-

kle, dopusti mi da ih vidim. Najprije, reci zašto želiš pokazati svoju zahvalnost?

— Čovjeku su potrebni moćni prijatelji — nasmijulji se Hickock. — Saznao sam kakvom si surovošću postao moćan. Napokon si Longhorn strpao u džep. Nastaviš li u tom stilu, moram računati s tim da ćeš jednoga dana s hordom svojih jahača upasti u moje carstvo i sve nas rastjerati.

— Potpuno pravilan zaključak, ljepi moj. I to namjeravam uraditi u najskorije vrijeme, iako znam da si vrlo lukav lisac i da nikad ne bi krao kompanijina goveda. Ti dobro znaš da te već sada mogu otjerati do vrata...

— Da, znam — odgovori sa smiješkom Sterling. — Mi nikad nismo ukrali nijedno govedo tvoje kompanije, mada si neprekidno tvrdio da baš to radimo, i to uz pomoć sitnih rančera. Znam da si to morao govoriti kako bi imao razlog da podigneš ogradu i tako oštetiš rančeriće. E, nije ti baš sve išlo kao što si planirao, zar ne? Nedavno su ovamo došla dva stranca i zajedno s rančerima porazili tvoje momke. Sada su svi negdje skriveni. Ti namjeravaš riješiti taj neugodan problem kako ne bi morao strahovati da će ti se jednoga ponovo strovaliti na leđa... mislim, ti stranci i rančeri.

Odmetnik iz Wild Lodgea pogleda Algernona dugim, proučavajućim pogledom, a onda nastavi:

— Oh, ne moraš mi ni reći kako su ta dva stranca opasna! Neki od mojih ljudi su se već sukobili sa Black Jackom Barrylandom i onom malom, otrovanom krastačom Washom Sunshineom, negdje na jugu. Za tebe je uistinu vrlo važno da ih se dočepaš prije nego što se oporave da bi mogli pucati na tebe i ovu dvojicu čudesnih momaka.

Začuvši kako naziva Claya i njega, Perrit prasne.

— Matte, neću to dulje podnositi!

Algernon se okrene i pogleda kralja stokokradica... kako su Sterlinga Hickocka zvali u Wyomingu... i ljutito promrmlja:

— Dobro si obaviješten o svemu što se zbiva.

Hickock kimne.

— Moj posao to zahtijeva. Uvijek moram brzo biti obaviješten o svemu što se na ovom području događa, no moram ti reći da to nije ni malo jeftino.

— Vjerojatno imaš uhodu i u redovima mojih ljudi ogorčeno promrmlja Matt, pa se odvaži i upita: — Što zapravo želiš?

Hickock naposljetku sjedne. Ne obračavajući nikakvu pažnju dvojici revolveraša, okrene se samo Algernonu.

— Htio bih da se nas dvojica nagodimo. Dat ćeš mi riječ da nećeš ništa poduzimati protiv mojih ljudi i moga grada, a ja ću tebi obećati da više neću čak ni pogledati preko ovoga gorja i da ću poslovati samo zapadno od Wild Hilla.

S lica Sterlinga Hickocka nestao je kao rukom obrisan uvijek prisutan podrugljiv smiješak. Sada je njegovo odvažno lice bilo potpuno bezizražajno, a pogled njegovih crnih očiju naizgled prazan. Te oči nisu dopuštale da se išta iz njih pročita.

Algernon se nagne naprijed i upita:

— Zašto bih se s tobom pogađao, Hickock? Kad završim posao s tom zemljom i Longhornom, za dobar bi glas kompanije bilo dobrodošlo i vrlo korisno a bila bi to i velika usluga čovječanstvu da vas razbojnice otjeram.

— Nećemo se prepirati o tome tko je od nas dvojice veći razbojnik blago promrmlja odmetnik iz Wild

Lodgea. — Niti ćemo se svađati čiji su ljudi gori... moji ili tvoji. Moramo biti u prijateljskim odnosima, Algernon, i međusobno se pomagati kao iskreni drugovi, a poslije i trpjeti jedni druge. To donosi dobitak i na obostranu je korist.

— Hajde, izvuci napokon toga dokera! — nestrpljivo će Algernon.

Sterling najprije lizne jezikom usnice, a onda polako, glasom koji je izražavao lažnu skromnost, govori:

— U svojim redovima imam vrlo vješte momke, koji neprekidno promatraju što se uokolo zbiva i najhitnije me o svemu obavještavaju. Možda je to samo sretna slučajnost, ali ja ti mogu reći gdje se sada nalazi Jack Barryland i svi njegovi privjesci. Zamisli, Matte, da se već sutra možeš riješiti svih briga! — Čvrsto je pogledao upravitelja kompanije u oči i odlučno rekao:

— Daj mi riječ da ćeš Wild Lodge ostaviti u miru i ja ću ti reći gdje se kriju. Time ću ti dokazati da...

Algernon ga prekine.

— Dobro!

Ustane i okrene se prema prozoru. Pogleda van, a onda se ponovo okrene.

Prije nego što je stigao išta reći, Simson Perrit ljutito vrisne:

— Matte, ne sklapaj s tim liscom nikakvu pogodbu!

— Hickock nije lisica nego vuk — odgovori Algernon suho, pa kimne stokokradici. — Dobro, Hickock, imaš moju riječ. Ostavit ću Wild Lodge na miru sve dotle dok ne prčinite neku štetu.

— Tvoja mi je riječ dovoljna — vrlo ozbiljno odgovori Sterling, pa ustane i krene prema vratima. Pred njima zastane i reče: — Oni koje tražiš kriju se na ranču Longfish, dakle malone pred vašim nosom... tako blizu da nitko od vas nije ni

pomislio da bi ih tamo tražio. — Prije nego što je izišao još doda: — Matte, da sam na tvom mjestu, pričekao bih noć i tek tada krenuo u akciju.

Kad je Hickock izišao, Algernon je dugo zurio u vrata koja je odmetnik lagano zatvorio. Osjećao je gotov fizički pogleda koje su u njega upirali Clay i Perrit.

— On može biti vuk, kao što smo to i mi, ali isto je tako lukav kao to-ke-ya, pas za lov na lisice — promrmlja Derrick Clay.

Algernon obide pisaći stol, sjedne i zagleda se u ploču na stolu. Razmišljao je ali poluglasno, tako da su revolveraši čuli kako govori:

— Da, Sterling je lukav. Štoviše, uvjeren je da je lukaviji nego što jest. Misli da ja nisam domišljat toliko koliko on. Ali ja ga dobro poznajem. Dovoljno sam toga čuo o njemu da pravilno prosudim kakav je čovjek. Dolazi k meni i nudi mi nagodbu, a ja dobro znam da je bacio oko i na goveda kompanije. Pašnjaci su mu upravo pod nosom. Istina je, učinio mi je uslugu, ali on uvijek želi jednim udarcem ubiti dvije muhe.

Algernon ustane i ode do zida na kojemu je visjela karta područja. Zemljovid bijaše prvorazredan. U nj su bile unesene i najmanje sitnice i vidjelo se da je nacrtan specijalno za potrebe uprave. U kartu je bila ucrtana i sva zemlja slobodna za naseljavanje. Bio je ucrtan i kanjon Longfish sa svim prilazima, brežuljcima, udolinama i čitavim okolišem.

Dok je Matt prstom prelazio preko zemljovida, pridu mu Clay i Perrit. Stali su kraj njega i poslušali kako im objašnjava:

— Hickock očekuje da ćemo mi napasti ranč u kanjonu Longfish kako bismo se dočepali bjegunaca.

Zna da moramo pričekati dok se vrata naši izvidnici. Kad se sakupe ljudi i dok se spremimo za polazak, bit će ponoc. Hickock zna i to da moramo odabrati najprikladniji put kako bismo se prikrali do onih koje tražimo. — Matt prstom pokaže na jedno mjesto na karti. — To je ovaj klanac — doda. Okrenuvši leđa zemljovidu, pogleda svoje revolveraše i hladnim glasom reče: — Kladim se da je taj klanac mišolovka. A mi treba da budemo miševi. Hickock će povesti svoju hordu, do posljednjeg čovjeka, i pričekati u klanecu. Tada će nas napasti. Kad bi uništio moje ljudstvo, postao bi glavni u cijeloj pokrajini Wild Cliffs. Pripala bi mu sva kompanijina goveda a možda bi i na dulje vrijeme zavladao Longhornom. Čvrsto sam uvjeren da su to njegove prave namjere i zato neću nepromišljeno upasti u klopku. Najprije ću uništiti njega i njegovu družbu, a onda ću poći po momke na ranč Longfish.

Pogledao je Perrita i odlučno mu rekao:

— Pošalji glasnike. Naši tragači neka se okupe na ranču Jima Paynea. Svi ćemo se tamo sastati i odatle krenuti prema kanjonu, a onda će samo dio naših jahača krenuti na ranč Longfish.

Pogledao je Claya, pa ponovo Perrita, a onda nastavi:

— Kad će Hickock čuti pucnjavu, znat će da smo zaobišli mišolovku koju nam je postavio. Tada će pokušati, dok ćemo biti zaposleni rančerima, napasti s leđa. e, tada će on upasti u našu mišolovku! Potjerat ćemo njega i njegove momke na ogradu i tako ih uništiti. Nakon toga jedina vlast u ovim krajevima bit će kompanija!

XI

U vrijeme kad je Algernon na ranču Jima Paynea čekao svoje jahače, koji su pomoću signala i glasnika opozvani od daljnjeg traganja, kroz noć se kretala povećana skupina konjanika.

Sterling Hickock i njegova horda odmetnika.

Na okupu bijaše više od dva tuceta odmetnika, revolveraša i stokokradica. Bio je to čopor prijestupnika koji su neprekidno živjeli u mržnji prema zakonu i kojima je Wild Lodge bio posljednje utočište.

Bili su pljačkaši, a sada su više od svega željeli goveda kompanije.

Kad su stigli do malenoga klanca kroz koji se iz Longhorna moglo stići do kanjona Longfish, snijeg je već dobroano sipio. To je odgovaralo Hickockovim planovima.

Na ulazu u klanac zaustavio je ljude. Pola je jahača sjahalo i sakrilo se među stijene lijevo i desno, a Hickock im je još doviknuo:

— Čim uđu u klanac, presijecite im odstupnicu. Dogalopiraju li na trag, muški udarite po njima.

Poveo je drugi dio čete i konje jahača koji su ostali na ulazu u klanac. Kad su na drugoj strani, izjahali iz njega, odjašu malo dalje od izlaza, ostave sve konje, pa se pješke vrata do izlaza iz klanca. Tako je klanac s obje strane bio čuvan.

Nije bilo osobito hladno, iako je još sniježilo. Odmetnici se pripreme na dugo čekanje.

Hickock se dobro umota u dugačak kaput postavljen ovčjim krznom i čučnu između dvije stijene. Pušio je cigaretu za cigaretom i razmišljao o tome kako je prije više godina u Utahu također rato-
vao protiv uzgajivača goveda. A ov-
dje ima posla samo sa kompanijom.

Začuje kako jedan od njegovih momaka govori drugome:

— Lefty, ako nam to uspije, kupit ću svilenu košulju. Prije nego što je odjenem, okupat ću se u mirisavoj vodi od jorgovana i tada će se djevojke za mnom trgati, pogotovu ako uz vodicu od jorgovana čuju i zveckanje novca.

Miris vodice od jorgovana ne može se čuti — odgovori drugi glas.

Začu se kletva. Prije nego što je mogla izbiti svađa Hickock ljutito reče:

— Vi dvije budale, ako odmah ne prestanete s glupostima, udarit ću vašim glupim lubanjama o prvu stijenu!

Nekako u isto vrijeme dok je Matt Algernon okupljao svoje razbojнике, a Sterling Hickock postavljao zasjedu, Jack Barryland je ustao s ležaja. Spavao je sate i sate i sada više nije osjećao tako jake bolove u glavi.

Wash i rančeri su ga promatrali. Vidjeli su kako se oprezno kreće, a onda pokušava polako napraviti nekoliko čučnjeva.

Nakon nekog vremena Wash ga upita:

— Dakle, junački oče? Da li je s tobom sve u redu ili te nešto svrbi?

Jack je pomicao prste desne ruke i promrlljao:

— Ne znam. Iznenada sam postao uznemiren.

Opipa rukom rebra. Osjeti čvrst povoj. Kad je duboko udahnuo, bolno ga probode. Znao je da bi bilo teško kad bi se morao popeti na konna.

— Pokušaj i ti ustati, Wash — reče.

Sunshine zareži i gurne svoje krive noge ispod pokrivača. Bio je samo u gaćama.

Dok je šetkao po sobi, Payne ga upita:

— Gospodine Washington, da li vas je već koja žena takvoga vidjela?

— O tome jedan džentlmen ne govori! — zareži krivonogi čovječuljak, pa iscrpljen sjedne na klupu uz stol.

Zagledao se u pasijans što ga je dotrajalim kartama slagao Buck Stage i tek nakon podulje stanke progovorio:

— Crveni dečko leži pokraj crne dame... — Onda bez ikakva prijelaza prijede na drugu temu. — Ah, teško je i zamisliti kako će se neka djevojka razvijati! Neke odlučne slome muškarca još prije svadbe i cijeli ga život drže tako da se osjeća malenim. Druge u njemu vide diva koji će brinuti sve njihove brige. E, te su djevojke najlošije! Glume nježne golubice, koje neprekidno moraju biti zaštićivane, a tom bespomoćnošću savijaju i najsnažnije deblo oko maloga prsta.

Pogledao je Paynea i dodao:

— Meni je potpuno svjedno kako izgledam u gaćama. Moje veliko razočaranje je iza mene, a ja neću dopustiti da doživim i drugo...

Naglo ušuti, jer je Barryland počeo govoriti, prigušeno se smijući:

— Ljudi, Wash je gadan poput vjeverice, ali usprkos tome ima vrašku sreću u žena. Ne obraćajte pažnju na ono što govori, jer on se i te kako rado da od neke vile motati oko prsta. Međutim, poslije se uvijek utvrdi da je zapravo on nju vrtio oko prsta.

Jack se okrene i ode do kuke o koju je bio obješen njegov opasač s koltovima. Onda potraži među svojim stvarima pribor za čišćenje oružja, pa sjedne do Bucka i počne rastavljati kolt i čistiti ga. Provjerio je i svaki metak posebno.

Sunshine ponovo ustane i počne šepesati uokolo, kako bi razgibao bolnu ukočenost.

Jim Payne i Lee Quarter sa smiješkom su ga promatrali, jer je pružao vrlo smiješnu sliku. Onda Lee iznanađa primijeti:

— E, naprosto ne mogu vjerovati da ima uspjeha u žena.

Wash se tako naglo okrenuo da je time samom sebi prouzročio strahovitu bol. Bolno zajauknuvši, stisne rukama rebra i opet se vrati k stolu.

— E, pa imam sreće u žena! — svadljivim glasom odgovori rančeru. — Baš kao što vam je Jack rekao. Međutim, ni od jedne se neću dati upecati jer želim uvijek ostati svoj gospodar. Što vi uopće znate o mom velikom razočaranju?

Načas ušuti, kao da razmišlja da li bi im ispričao što mu se odavno dogodilo ili ne. Hoće li ga shvatiti ili će mu se smijati? Onda ipak odlučiti da im se povjeri, pa počne pripovijedati:

Tome je davno... Navršio sam dvadeset i jednu godinu kad sam se zaljubio, a djevojci je bilo tek sedamnaest. Bila je malena i sitna. Andeo. Zaručili smo se, a onda je počela moja velika nesreća. Djevojka je iznenada počela rasti. Svaki dan bi narasla za milimetar i tako je godinu dana nakon zaruka bila već glavu viša od mene. O, ljudi, bio sam očajan! Jedan mi je pametan čovjek izračunao da će moj andeo... zato što ljudski rast završava tek sa dvadeset i prvom godinom... naposljetku biti od mene viša tri glave. TRI! Pobjegao sam, a divlja braća moje zaručnice hvatala su me malone pola godine. Od tog vremena ne vjerujem više nijednoj djevojci!

Wash odšepa do svog ležaja, leg-

ne i zamota se u ćebe, pa se okrene prema zidu.

Protekla je vječnost dok su se prestali smijati.

Barryland završi čišćenje koltova. Okrenuo se na klupi, tako da se leđima oslonio na stol, i počeo vježbati. Bacao je kolt u zrak, tako da je oružjem napravilo nekoliko salta, i uvijek spretno rukom dočekao držak. Zatim bi kolt strelovito zavrteo oko prsta. Ruka mu je postajala sve gipkijom, pa je ubrzo stekao pun osjećaj za oružje.

Svi su začuđeno promatrali što radi, a kada se opet ispuržio na ležaju, Lee Quarter ustane, navuče kaput i izide da bi zamijenio Braddocka na stražarskom mjestu.

Malo zatim Hitt Braddock ude, sav pokriven snijegom.

Bila je ponoć, pa svi krenu na spavanje. Braddock smanji stijenj u petrolejki i promrlja:

— Nastavi li i dalje tako sniježiti, ovdje smo potpuno sigurni.

Međutim, nije prošlo ni dva sata kako je to rekao, a u kolibu je utrčao uzrujani Quarter, vičući: — Konjanici! Dolaze neki jahači! Jasno sam čuo topot!

U sobi odmah postane živo. Wash, stenjući, ustane, pa navuče hlače i utakne noge u čizme.

— Prokletstvo — kleo je — zar nas taj nesretnik nije mogao još neko vrijeme ostaviti u miru! E, ipak sam trebao oženiti onaj kolac za vezivanje graha. Tako bih izbjegao mnoge jade.

Svjetiljka je ugašena, a onda su ljudi otvorili kapke kako bi mogli pucati kroz prozore. Čekali su, šutljivi i mirni.

Snježilo je. Pahulje su bešumno klizile kroz zrak. Onda tu savršenu tišinu prekine rzanje konja. Zatim se ču nerazgovjetan glas. Snijeg je padao poput vate i prigušivao sve

šumove. Više se nije čulo ni njištanje konja.

Bilo je tiho, stravično tiho. Čak je i u kolibi vladala teška tišina. Ljudi su osluškivali i čekali. A to je čekanje uništavalo živce.

Svima je bilo potpuno jasno da je došao Matt Algernon sa svojim ljudima i da je u blizini ranča. A kako su svi znali da je s kompanijinim upravnikom najmanje tri tuceta momaka, bilo im je jasno da ih očekuje teška borba.

Međutim, nisu mogli ni slutiti da će Algernon najprije izvesti jedan tobožnji napad, kako bi žestokom pucnjavom domamio Sterlinga Hickoka i njegovu družbu. Nisu ništa znali o toj maloj, gotovo neznatnoj šansi koja im se pruža.

Muk prekine opori glas Washa Sunshinea. – No, junački oče – reče – dimom nas neće moći istjerati jer na krovu ima i suviše snijega. Moramo samo bjesomučno pucati ali i točno gadati. U tome je cijelo umijeće. Možda će onda toj rulji postati vruće.

Prije nego što je itko stigao odgovoriti, započne puščana pucnjava. Meci su udarali u brvna, a neki su prozviždali kroz prozore i počinjali štetu u sobi.

Plamićci iz cijevi pušaka jedva su se mogli zamijetiti, jer je snijeg ograničavao vidljivost. Stage ipak počne pucati. Pridruži se i Quarter, koji se sa svojom novom vinčesterkom smjestio kraj drugog prozora. I Overhoff i Braddock odgovore na vatru.

Sve to iznanađo prekinu odlučan Barrylanov glas:

– Prestanite! Ne pucajte, prijatelji!

U hipu su poslušali, ali se Lee odmah nervoznim glasom pobunio:

– Do vraga, pustimo li ih preblizu, slistit će nas!

Šutjeli su i osluškivali. Napadači su brzo pucali. Bila je to neprekidna pucnjava iz pušaka i revolvera, ali nije nanosila nikakve štete. Činilo se da protivnici samo troše municiju.

Barryland i Payne stajali su svaki s jedne strane istog prozora i Jim reče:

– Do vraga, htio bih znati otkud su tako sigurni da smo baš ovdje!

Jack nije odgovorio. Napeto je osluškivao i onda, nakon cijele vječnosti, reče tako glasno da su ga svi u prostoriji dobro čuli:

– Ljudi, to nije pravi napad. Tamo je najviše pola tuceta strijelaca. Čuli smo buku mnogih konja, a tih pet, šest momaka puca tako žestoko da se dobiva utisak kao da se ovdje vodi velika bitka. Tu nešto nije u redu, ljudi.

– Možda žele glavnini omogućiti da se neprimjetno došuljaju – odgovori Quarter.

– To ćemo provjeriti.

Barryland se odmakne od prozora. Čuli su kako nešto radi negdje u pozadini, no bilo je pretamno da bi vidjeli što!

Sunshine upita:

– Što radiš, Jack?

– Oblačim kaput.

– Ah, odlaziš u izvidanje!

– Baš to namjeravam, gospodine Washington.

Nekoliko je sekundi vladao muk, a onda tišinu prekine Sunshaneov uzdah.

– Eh, on je uvijek tako glup, ljudi

– ljutito je rekao. – No pustite ga neka ide, jer ako on sebi zabije nešto u tu tvrdokornu tikvu, onda to nitko ne može izbiti iz nje. E, Jack – doda – poći ću s tobom, jer netko mora paziti na tebe!

I Wash krene kroz sobu, pa sa svog ležaja uzme kaput. Ostali su

stajali načas ukočeni, a onda Stage uznemireno usklikne:

— Zaboga, pa vi ste ludi! Prije nekoliko sati bili ste bespomoćni kao dojenčad i jedva ste se kretali. Poznato mi je kako ste čvrsti, ali ipak niste tako čvrsti da biste...

— Što mora biti... bit će — prekine ga Barryland odlučno, nevjerovatno čvrstim glasom.

Rančeri su se trgnuli. Tek su sada shvatili kakva se strahovita snaga krije u tom čovjeku. Sada su tek sagledali njegovu srž. Jack Barryland bijaše još čvršći nego što su oni mislili. Pripadao je onom soju ljudi koji su uvijek spremni na nov napor, teži od prijašnjega, sve dok u njima postoji i najmanja iskrica života. Ljudi kao što su Barryland i Sundhine uvijek imaju dovoljno snage da se iznova ošove na noge, pa i onda kad drugi u istim okolnostima to nikako ne bi mogli.

Nitko više nije izgovorio ni riječi. Čulo se kako Barryland povlači zausun i otvara vrata. Vani se još pucalo, ali je rijetko koji metak pogodio brvnaru.

— Jesi li gotov, Wash?

— Evo me, dolazim!

U snježnu se noć iskradu dvije tamne sjene. Pokretale su se lagano i nečujno, kao da su u najboljoj kondiciji. Kao da im nisu rebra polomljena, glave pretučene i bolne.

— Prokletstvo — promuklo protisne Buck Stage — to su istinski borci.

— Ja sam to znao od prvog časa

— promrlija Jim Payne.

Svi su šutjeli i čekali što će se dogoditi. A to je čekanje kidalo njihove živce.

Jack i Wash su se šuljali kroz guste pahulje snijega. Polako su napredovali pokrećući se teškom mukom.

Odjednom Wash zastane, lijevicom pritisne rebra i tiho zastenje. Čvrsti ovoji oko njegovih grudi kao da su mu bili pretijesni, a ipak je bio sretan što ih ima. U glavi mu je bubnjalo, a onda mu se zavrti.

Jack zastane kraj njega. Ostali su polusagnuti iza hrpe kolja za ogradu korala koje je bilo pokriveno snijegom i nalikovalo majušnom brežuljku.

— Maleni — zabrinutim će glasom Jack svome drugu — ako ti je tako loše, vrati se u kuću.

— Pokazat ću ja tebi, junački oče, koliko tvoj maleni još može izdržati.

— Ljutito je dahtao. — Idem s tobom da bih te mogao odnijeti natrag ako se strovališ u snijeg.

Usprave se i napregnu vid kako bi nešto nazrijeli. Lijevo i desno od mjesta gdje su stajali vidjeli su se plamićci iz pušaka. Već su prišli tako blizu da su mogli razaznati napadače i vidjeti što se događa.

Momci su pucali bez prekida, ali ni u što nisu gađali! Stoviše, pucali su u zrak. Kao da je jedina svrha te pucnjave bilo da pobude što jači dojam krvavog okršaja.

— Hajd'mo dalje — prošapće Jack, pa se spusti na koljena i ruke.

— Dalje ćemo puzati.

Duboki snijeg ih je dobro zaklanjao. Bio je dubok gotovo metar i tako ih je štitio da su mjestimično čak morali krčiti put kroz njega. Kojiput bi ih nadlijetao metak, koji je bio upućen u smjeru brvnare, ali to nisu bili hici koji su upućivani na određenu metu.

Kad su se okrenuli, brvnaru nisu vidjeli zbog snježne zavjese. Nije se vidjelo ni na dvadesetak metara.

Puzanje je bilo naporno i bolno. Još su bili bolesni, prebijeni, ali su bili navikli da stisnu zube i uvijek urade ono što moraju.

Otpuzali su između dva strijelca u snijegu, međusobno udaljena oko pedeset metara, i stigli do ruba šumice. Sterala se do usjeka između dva brežuljka što se poslije proširivao u kanjon. Tu su ustali i zaklonili se ispod grana otežalih snijegom.

Zaprepastili su se kad su pred sobom ugledali šest konja. Stajali su neko vrijeme i razmišljali, a onda krenu dalje i stignu do traga koji je potjecao od najmanje dva tuceta konja. Još nije bio pokriven snijegom i oni krenu da vide kamo vodi.

Nakon nekog vremena Jack čučne i prouči tragove. Kad je ustao, reče:

— Ovdje je projahala glavčina.

— Ja sam glup — grakne Wash.

— Jednostavno sam blesav! Baš ništa više ne razumijem. Što zapravo žele postići ta šestorica živahnih momčića koji tako bezvezno pucaju? I što znači taj trag koji vodi od...

Ušuti jer je do njih odjednom doprla pucnjava potpuno drugačija od one oko brvnare. Negdje u noći vodio se pravi, krvavi okršaj na život i smrt.

XII

Kad je Sterling Hickock začuo pucnjavu iz klanca, skoči i bijesno prekune. Prisluškiavao je nekoliko sekundi i zaključio da je to odjek ljutoga okršaja. Ponovo prekune, a onda reče svojim ljudima, koji su se okupili oko njega u krug:

— To je Algernon! Napada ranč Longfish. Nije prošao ovim klancom. Odabrao je drugi put do kanjona.

Razmišljao je neko vrijeme o tome što da uradi. Želio je uništiti ljude kompanije, a da bi to postigao, mora se upustiti u borbu. Druga mogućnost ne postoji.

Odluči, pa izda zapovijedi. Neki od momaka odmah krenu da bi

drugovima koji su ostali na ulazu u klanac odveli konje. Potrajalo je samo dvije, tri minute i cijela je družba bila okupljena oko Hickocka.

Nekoliko su trenutaka svi mirno sjedili na konjima i osluškivali pucnjavu koja bijaše prigušena zavjesom snijega, a onda se Hickock podigne i strementima i ljutitim glasom poviče:

— Dakle, momci, nasrnut ćemo na njih! Svi Algernonovi ljudi sada su u kotlini, nadomak ranču Longfish. U snijegu i bez konja neće se moći dobro kretati. Pucat ćemo s konja. Napad će ih zateći nespremne. Hajde, krenimo!

Pojahao je prvi, a horda za njim. Ti ljudi zbijeni u čopor bili su skupina očajnika koje progoni zakon. Pobijede li, pripast će im sva goveda koja se nalaze na ovom području. Bili su odlučni poput proždrljivih vukova koji su nanjušili divljač i koji točno znaju da se moraju najprije boriti ako se žele osladiti.

Hickock je vodio svoje ljude prema cilju. Jahali su uz rub šume, pored širokog utoka klanca koji je ovdje presijecao južni obronak kanjona.

Dojahali su točno po srijedi utoka kad ih je obasula kiša metaka. Činilo se da su se otvorila golema usta i izrigala dva tuceta bjesomučnih konjanika.

Razdaljina između dvije protivničke grupe bila je još samo nekoliko metara, a onda se ona koju je vodio Matt Algernon svom silinom obrušila na desno krilo odmetnika. On i njegovi revolveraši praznili su kotleve na nejasne sjene koje su se nazirale kroz snijeg.

Salva je načinila vidljivu rupu u redovima Hickockovih zlikovaca, pa je odmetnik naglim trzajem okrenuo konja da bi se suprotstavio napadačima. Izdao je oštre naredbe, svjestan da će svi njegovi iz-

ginuti ako što brže ne zaustave taj nalet.

Međutim, prekasno. U tom ga trenutku mećak pogodi točno u srce i on se sruši s konja a da nije ispuštio ni glasa.

Sterling Hickock nikada neće saznati kako je Matt Algernon do krajićio hordu iz Wild Lodgea i progonio dok su svi izginuli. Neće ni saznati na kako su stravičan način stradali.

Algernon, Perrit i Clay bili su nemilosrdni prema odmetnicima iz Wild Lodgea. Tjerali su ih pred sobom i bili odmah za petama bjegunaca. Iz kanjona među brežuljcima istjerali su ih na ravnicu, pa onda još dalje.

A onda su natrčali na ogradu. Žičanu i bodljikavu. Ogradu smrti.

Te noći Matt Algernon je likvidirao odmetnike iz Wild Lodgea. Razbio je čitavu družbu, a ono malo ranjenih i premrlih od straha zasigurno nikada više neće doći u ove krajeve.

Sterling Hickock bijaše mrtav, a s njim je umro i odmetnički grad u predjelima Wild Cliffa. Da je preživio, možda bi u drugoj rundi, s novim ljudima oko sebe, pobijedio Algernona i kompaniju. No bio je mrtav.

Kompanija je i opet jednom na vrlo surov i krvoločan način obračunala s onima koji su joj se usudili usprotiviti.

Barryland i Sunshine krenuše natrag prema brvnari. Kad su stigli do mjesta gdje su bili vezani konji onih koji su sada bili kod brvnare, zastanu i uslušnu.

Buka borbe se udaljavala, a i kod ranča u kanjonu kao da je nastalo zatišje. Momci koji su onako revnosno pucali i vodili lažni napad, pri-

tajili su se i nisu više uzalud trošili miniciju.

Jack izvadi nož, pride zavezanim konjima i prereže im kolane kojim su sedla bila pritegnuta. Onda s Washom krene natrag.

Kad su stigli do ruba šumice, začuju glasove. Zastanu i ponovo oslušnu. Nisu mnogo razumjeli, ali su čuli dovoljno da zaključe kako su se momci koji su bili pred brvnarom povukli ovamo da bi se ispod drveća zaštitili od snijega što je i dalje gusto padao. Ta mala četa čekat će glavninu i dolazak dana. Po njihovom ponašanju Jack zaključuje da ih nimalo ne brine da bi ljudi koji se kriju u brvnari mogli pokušati proboj.

Kad su izašli iz šume na čistinu, napravili su veliki luk i približili se brvnari sa strane obronka. Tek su u blizini kućice dali ugovoreni znak.

Otvorio je Payne. Ušli su i odmah sjeli. Teško su disali, nasmrt premoreni. Prve riječi koje je Jack izrekao kad je malo došao do daha bile su:

— Osedlajte konje. Probit ćemo se. Moramo otići prije nego što Algernon stigne ovamo sa svim svojim jahačima i opkoli nas.

— Čuli smo udaljenu buku gadnog okršaja i već smo mislili da su vas se dočepali, a onda sam se došjetio što bi moglo biti posrijedi — mrmljao je Payne. — Matt se sukobio s odmetnicima iz Wild Lodgea. Hickock već odavno vreba priliku da uništi kompaniju i dočepa se kompanijinih goveda. Iz bilo kojeg razloga to je sada pokušao. Njegovi uhode posvuda guraju nos i vrlo je lako moguće da je znao da će nas Algernon ovdje napasti. Htio je iskoristiti priliku i Matta i njegove napasti s leđa, ali mu se nije posrećilo.

Ljudi izidu iz brvnare i odu u staju koja se nalazila iza nje. Jack i Wash, ispruženi na ležajevima čuli su ih.

Potrajalo je samo nekoliko minuta, a onda je Payne ušao i obavijestio ih:

— Konji su osedlani. — Gledao je u njih, a onda zabrinuto upita: — Možete li jahati?

— Neću dopustiti da me još jednom tragljaju za konjem — reče Wash. — Opet sam spreman da se uhvatim ukoštac s grizlijem. Oh, jednom su mi pričali da se grizlija mora samo pošakljati...

Zastenje i ustane, pa otetura napolje. Jack ga slijedio. Dok su se verali na konje, obojica su stiskala zube da ne bi jaukala. Podbodu konje i krenu. Kad su iz okrilja obronka izjahali na čistinu, usmjere konje prema šumici.

— Hej, tko to tamo jaše? — iznenada poviče nepoznati glas, a odmah zatim prasnu puška.

Strijelac ih nije mogao vidjeti i pucao je nasumce, prema zvuku što ga je čuo. Nisu odgovorili na pucnjavu. Samo su se dublje nagnuli nad vratove životinja i snažno ih potjerali.

Kad su se dovoljno udaljili, Sunshine zahihće, pa ljutito reče:

— Ah, kakvo će veselje doživjeti ovi hodočasnici sa sedlima! A tek kada ih vidi Algernon! Išćupat ću im uši zato što su bili takvi pospanci i dopustili da se probijemo. — Okrenuo se prema Jacku i upitao: — Veliki poglavico, kamo jašemo?

— U Longhorn — odgovorio je Barryland tako glasno da su ga svi čuli. — Odjahat ćemo u Longhorn tamo obračunati s Algernonom!

Kao na zapovijed svi se konjanici zaustave, a onda potjeraju konje u krug oko Barrylanda koji je pognut visio u sedlu.

— U Longhorn? — ponovi Payne kao da nije siguran da je dobro čuo.

— Da, Jime — odgovori Jack, — Tamo nas Algernon neće očekivati. Kad završi s odmetnicima, odjahat će na ranč Longfisch, a kad sazna da smo se probili iz klopke, rasporedit će svoje ljude u manje grupice i poslati za nama u potjeru. On će se, sa samo nekoliko ljudi, vratiti u Longhorn i čekati izvještaj. Ljudi, moramo mu se suprotstaviti! Ne smijemo čekati da nas otkrije, niti mu dopustiti da ponovo okupi svoje revolveraše. Kad se vrati u gradić, mi ćemo mu se ispriječiti na putu!

Izgovorivši to, Jack mamuzne konja i krene dalje. Onda preko leđa dovikne:

— Hajde, Jime, pokaži nam najkraći put do Longhorna!

* * *

Bio je već dan, no snijeg je padao nesmanjenom snagom i sprečavao svjetlost da proдре. Zato su u kućama gorjela svjetla.

Kad su konjanici stigli do istočnog ulaza u gradić, glavna je ulica bila potpuno pusta. Tu je Barryland zaustavio konja i pokazavši prema kovačnici rekao:

Overhoff, ti ćeš ostati ovdje. Uzmi pušku i ubij konja svakom jahaču koji pokuša izjahati iz grada. Nemoj ništa pitati, odmah pucaj. Moramo računati s tim da Algernon ima ovdje doušnike koji bi mu javili da ga čekamo.

Oven Overhoff odmah okrene konja, ali onda još upita:

— A kada Matt ujaše u grad?

— Tada ne dopusti da te zamijete. Kad prođe, kreni za njim. — Okrene se Stageu: — Buck, i ti ostani ovdje.

— Uradit ću kao što si rekao — odlučno će Overhoff, pa potjera konja u kovačevo dvorište.

Buck Stage ga je slijedio.

Jack povede ostatak svoje čete dalje, sve do javne staje. Kad su ujahali u dvorište pred njom, vratašca u jednom krilu velikih vrata se otvore i jedan čovjek izađe.

Payne hitro sjaše i turi mu pod nos revolver.

— Sada mi preuzimamo staju, prijatelju.

Razoružali su momka, a onda ga je Payne poveo u staju. Prije nego što su ušli, pojavio se Joko Hammer sa sačmaricom u ruci.

— Zdravo, momci! — dočeka ih.

— Došao sam da bih vidio kako ćete ujahati u grad. Ja sam uz vas.

— Gle, vidovnjak! — usklikne Wash.

Rančeri su ga zaprepašetno promatrali.

— Ne, nisam vidovit — nasmije se Hammer — ali sam zaključio da možete samo to uraditi ako želite pobijediti Algernona. Zabio je uhićeniku cijev sačmarice u leđa i naredio: — Naprijed, mladiću! Više ne radiš za kompaniju.

Rančeri otvore velika drvena vrata i utjeraju konje u staju. Konjušara, koji je potihlo kleo, zavežu i bace na slamu u jedan pregradak. Onda Barryland reče Braddocku:

— Ostani u staji i pobrini se da nitko ne dođe po konja.

— Ne brinite, dobro ćemo pripaziti. A kada počne gužva i mi ćemo vam se pridružiti — odgovori Braddock.

Hammer kimne da i on tako misli.

Jack, Wash, Payne i Quarter izidu. I dalje je sniježilo. Pahulje su padale tako gusto da se zdanja na suprotnoj strani ulice nisu vidjela. Probili su se kroz tu bjelinu do saluna i tu zastali.

Barryland se obrati Payneu i Quarteru.

— Jim, Lee — reče im — ne želim ništa riskirati. Vas dvojica odjašite do zapadnog ulaza u grad i nikome ne dopustite da tim putom izjaše iz Longhorna.

Payne se ispitivački i zabrinuto zagleda u Jackovo lice očima ostrim kao u jastreba. Svi su bili pokriveni snijegom, prljavi i obrasli bradama.

— Da — odgovori starac — odmorite se malo u salunu i popijte po viski. Slutim da biste se htjeli sam i suprotstaviti Algernonu i njegovim revolverašima. Međutim, začudit ćete se kad ne bude tako. Kad dođe do okršaja nećete biti usamjeni.

Payne i Quarter, oboružani puškama, produže prema zapadnom ulazu u grad, a Jack i Wash gurnu preklopna vrata i uđu u salon.

Bio je prazan. Samo je točitelj nešto radio iza točionika. U tako rane sate i po tako lošem vremenu nitko nije poželio iz tople kuće izaći na ulicu.

Točitelj, koji je prao čaše, u prvi mah nije prepoznao goste koji su tako uranili. A kad ih je bolje pogledao i sjetio se tko su, čaša mu ispadne iz ruke.

— Krhotine donose sreću — nasmiješi se Wash i priđe točioniku.

— Želio bih takav viski koji će me ugrijati kao da je u nj ulita i vatra pakla — reče, pa nastavi: — Gospodine, čuli smo da ste svoj salon prodali kompaniji. Zašto onda perete ovdje čaše?

Lee Cameron se u međuvremenu oporavio od neugodnog iznenađenja.

— Namješten sam ovdje. Još nisam dobio novac i živim od toga da očekujem čudo. I sada se to čudo dogodilo! Jedne noći u grad je došao Payne. Bio je u dućanu po hranu za vas. Od trgovca smo saznali da se nećete predati. E, sada ste na-

pokon stigli ovamo... da dočekate Matta Algernona.

– Da – kratko odgovori Jack.

Dohvati bocu i čaše, ode do stola pa sjedne. Wash dode i sjedne kraj njega. Bili su iscrpljeni, sve ih je boljelo, pa im je sjedenje godilo. Pili su malo, jer su htjeli da im glave ostanu biste i refleksi brzi.

– Skuhat ću vam jaku kavu – reče Cameron i nestane u kuhinji.

– Ne dopusti da zaspemo – odgovori mu Barryland.

Malo zatim već je u ruci držao šalicu i pijuckao vrući napitak. Onda laktom gurne prijatelja.

– Probudi se, maleni!

Wash se u hipu probudi, skoči i izvuče kolt. Vidjevši da je u pitanju samo kava, ponovo sjedne. Pri tome je opipavao rebra i uzdisao.

– Kad ovo završimo – reče polagano – čitav ću tjedan ostati u krevetu, a građani ovoga grada će me dvoriti.

Oba se prijatelja prenu i pogledaju Camerona, koji se iznenada odnekud pojavio sa sačmaricom u ruci.

– Algernon je poveo sobom sve svoje ljude. Budući da vas neće naći, poslat će momke neka vas traže, a on će se s nekolicinom vratiti u grad. Ah, predosjećam da mu neće poći za rukom ponovo potčiniti Longhorn!

Krenuo je prema vratima i tamo zastao. Promotrivši ulicu, okrene glavu i reče:

– Odmorite se, a ja ću stražariti i obavijestiti vas kad ujašu u grad. Ako će s Algernonon stići i Simson Perrit i Derrick Clay, bit će ovdje paklenski vruće... Napokon je prestalo sniježiti – doda.

Ni Jack ni Wash nisu odgovorili. Oslonjeni o stol, pili su kavu i skupljali snagu.

XIII

Prošao je jedan sat. U gradu se još ništa nije micalo. Postalo je svjetlije, no Longhorn kao da je bio mrtav grad. Kao da su svi znali da je u njemu Mattu Algernonu pripremljena klopka.

Lee Cameron, koji je sa mjesta uz vrata nadzirao cijelu glavnu ulicu, a vidio je i hotel, iznenada reče:

– Vidim Ester Stage... Želi izići iz hotela, ali je Ma Mayflower ne pušta... Povukla ju je nazad. Sigurno se već svuda proširila vijest da ste stigli u grad i Ester zacijelo želi do brata. Ma je pravilno uradila. Ona neće svoje štićenike pustiti na ulicu...

Ušutio je kad je osjetio da netko stoji kraj njega.

Jack, zainteresiran onim što je čuo, u međuvremenu je ustao i prišao vratima. Pred njegovim se očima ukaže djevojčin lik. Bilo je upravo nevjerojatno kako je na toj djevojci upamtio sve, pa i najmanje sitnice.

Nije se začudio što je tako, jer mu je odjednom postalo jasno da voli Ester. Onoga dana kada je s Washom i malim stadom krenuo odavde, znao je da neće imati priliku zaprositi djevojku. Međutim, sada...

Neprimjetno se trgnuo kad je između kuća iznenada iskrsnula skupina konjanika, dolazeći iz smjera istočnog ulaza u grad.

Na čelu je jahao Matt Algernon, a za njim dvanaest konjanika. Mnogo. Više nego što je itko očekivao. Međutim, možda je kompanijin upravitelj naslućivao, ili čak računao s tim, da će morati grad pono-

vo osvojiti. A možda je slutio da bi ga u Longhornu moglo dočekati i kakvo drugo iznenađenje.

Barryland uzdahne, okrene glavu i pozove:

— Wash, dodi! — Onda nastavi: — Kucnuo je čas obračuna. Algernon je stigao sa čitavom četom. Ako se i građani ne počnu boriti, onda je sve bilo uzaludno. Wash, hajd'mo pozdraviti Algernona.

Gurne vrata i izide, a Sunshine za njim. Izgledalo je to kao da mačić slijedi tigra.

* * *

Ono što se zbilo u narednih pet minuta ući će u povijest gradića Longhorn i dugo živjeti u legendama cijeloga Wyominga, pa i dalje.

Barryland i Sunshine su stigli do polovice kolnika kad ih je Algernon prepoznao i tako naglo zauzdao konja da su konjanici iza njega naletnjeli na one ispred sebe i stvorili pomutnju.

U slijedećoj sekundi sve je ponovo bilo mirno. Simson Perrit i Derrick Clay pritjerali su konje ulijevo i udesno od Algernonovog.

Prigušenim glasom, pošto je pogledom preletio preko pročelja kuća, Matt im reče:

— To su oni: Jack Barryland i Wash Sunshine.

— Poznajem ih — hladno odgovori Perrit.

— Prokleta su drski — promrmlja Clay, pa kliznu s konja i otkopča kaput.

Perrit je slijedio njegov primjer, rekavši pri tome:

— Odmah će ležati u snijegu.

Algernon je ostao na konju, potpuno nepokretan, i pogledom oštro promatrao kuće. Iza njega, također na konjima, čekali su njegovi ljudi. A onda Matt shvati što se zbiva i uzdahne. Međutim, znao je da nema

vremena za raspravljanje ni za dogovaranje.

— Pripazite — reče dvojici revolveraša — Sigurno nisu došli sami. I ostali su u gradu. Ne uspije li vam dokrajčiti ovu dvojicu, u Longhornu će se prolomiti pakao.

Glas mu je drhtao od uzbuđenja, ali ono što je rekao bilo je jasno i razgovjetno kao i uvijek. Onda okrene glavu prema jahačima iza sebe i naredi im:

— Dobro pripazite! Nitko ne smije proviriti kroz prozor ili kročiti na ulicu. Pucajte na sve što ugledate!

Ponovo pogleda Perrita i Claya, koji su se dotle pomaknuli nekoliko koraka naprijed i sada su koračali sredinom kolnika kroz dubok snijeg prema dvojici protivnika. Kretali su se vrlo polako. Zastaću kad su bili na trideset metara pred Barrylandom i Sunshineom.

— Pa, dobro — oštro viknu Clay — sada ćete dobiti ono što želite. U Dodge Cityju si imao vrašku sreću, Barryland, i ja sam samo čekao dan kada ćemo se nas dvojica ponovo susresti.

Ušutio je i naglo izvukao kolt, pa produžio prema protivnicima.

Perrit gotovo istoga trenutka izvuče oba kolta i krene u istoj ravlini sa svojim drugom.

Ugledaše Barrylanda kako izvlači kolt i Sunshinea kako grabi oružje i pri tome se tako smijulji da mu se vide zubi.

Kompanijini su revolveraši počeli pucati prvi, i dalje napredujući prema protivnicima, a onda ugledaju plamen iz cijevi što su bile uperene prema njima.

Izenada Wash padne na koljeno, ali ne prestane pucati. Jack je stajao široko raskoračenih nogu i upravo ispaljivao treći metak.

Derrick Clay zastane u pola ko-račaja, kao da ga je pogodila i od-bacila nevidljiva ruka. Okrenuo se u stranu i u toj sekundi ga pogodi još jedan metak, u bok. Zateturao je prema ogradi drvenog nogostupa i čvrsto se prihvatio za nju. Ipak se još jednom okrenuo prema Barrylandu i usmjerio kolt u njegove grudi.

U trenutku kad je pritisnuo oba-rač, presječe ga snažna bol i oružje mu ispadne iz ruke. Druga mu ruka spuzne s drvene ograde i on otetu-ra do sredine kolnika. Vidio je Per-rita i Sunshinea kako leže u snije-gu, ali i Barrylanda kako stoji. Bilo je sigurno da je i on pogođen, a ipak je stajao čvrst poput stijene. Veliki kolt u njegovoj ruci još se di-mio.

— Black... Jack... Barryland... —
promuća Derrick Clay, bolno uz-dahne, a onda se strovali u snijeg.

Jack se pomakne i zatetura pre-ma Washu, pa podigne prijateljev kolt. U svom je revolveru imao još dva metka, ali u Washovu moraju biti tri.

Onda se okrene i zagleda u Al-gernona. Čekao je. Djelovao je stra-hovito usamljen dok je tako stajao na sredini ulice sa dva kolta u ru-kama.

Sâm, potpuno sâm nasuprot jeda-naestorici jahača kompanije.

Zar mu nitko od građana neće pomoći?!

S prozora hotela dopre glas kre-štav od prestravljenosti. Glas Ester Stage:

— Jack! Jack...

Čuo je ljubljeni glas kao iz velike daljine. U boku i u bedru presijeca-la ga je stravična bol. Pod odjećom je krvario. I glas Algernona dopre do njega kao iz daljine.

Algernon izda naredbe svojim momcima, pa mamuzne konja. I on i njegovi revolveraši približavali su se tom usamljenom i od svih napu-štenom muškarcu po srijedi kolni-ka, kako bi ga pregazili.

Jack opali i vidje kako se kompa-nijin upravitelj zaljuljao u sedlu. Zatim ponovo zapuca.

Algernon je bio na samo deset metara ispred Barrylanda i Jack je upravo podizao svoj prazni kolt da mu ga baci u lice kad se prolomi pakao.

Ma Mayflower istrči iz hotela, sa sačmaricom u rukama. Iz saluna iz-juri Lee Cameron i isprazni obje ci-jevi svoje sačmarice. Iz dvorišta javne staje došepesa Joko Hammer, zajedno sa Hittom Braddockom. Obojica počnu pucati iz pušaka. Pucalo se i iz nekih kuća.

Barryland je čekao Algernona, ali je Mattov konj na samo dva me-tra pred Jackom pac pod jahačem i zbacio ga. Algernon se otkotrljao pred Barrylandove noge. Pokušao je ustati... ali to je ostao samo po-kušaj.

— Ti si me dotukao... — dahtao je — Odakle ti ta sna...

Umakne zauvijek.

Kad je Jack zatim lagano legao u snijeg, da bi se odmorio, za njega sve utihnu.

* * *

Kad se probudio, ugleda pred so-bom lice djevojke koju je tada, kad se probudio nakon borbe sa meća-vom, smatrao anđelom. Prije nego što ponovo utonu u san s mukom upita:

— Wash...

Ozdravit će. Kao i ti... Black Jack Barayland.

KRAJ

U PRIPREMI:

Roy Hogan:

METAK ZA GOSPODINA
TEXASA

U ODMORU RS MAGAZIN
U RS MAGAZINU ODMOR

I KOD VAŠEG PRODAVAČA NOVINA